

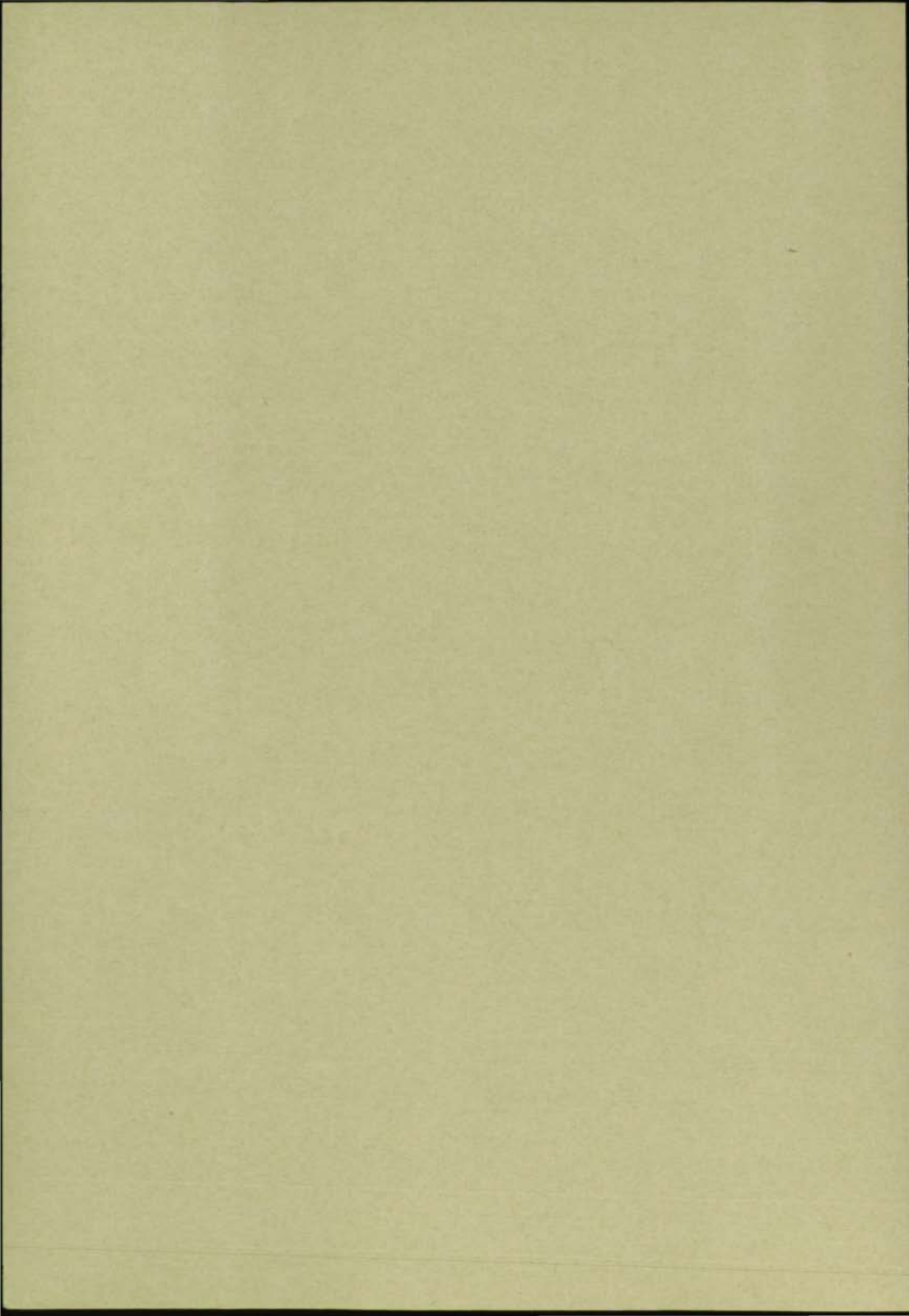

DET NORSKE ARBEIDERPARTI

BERETNING

1967—1968

DET NORSKE ARBEIDERPARTI

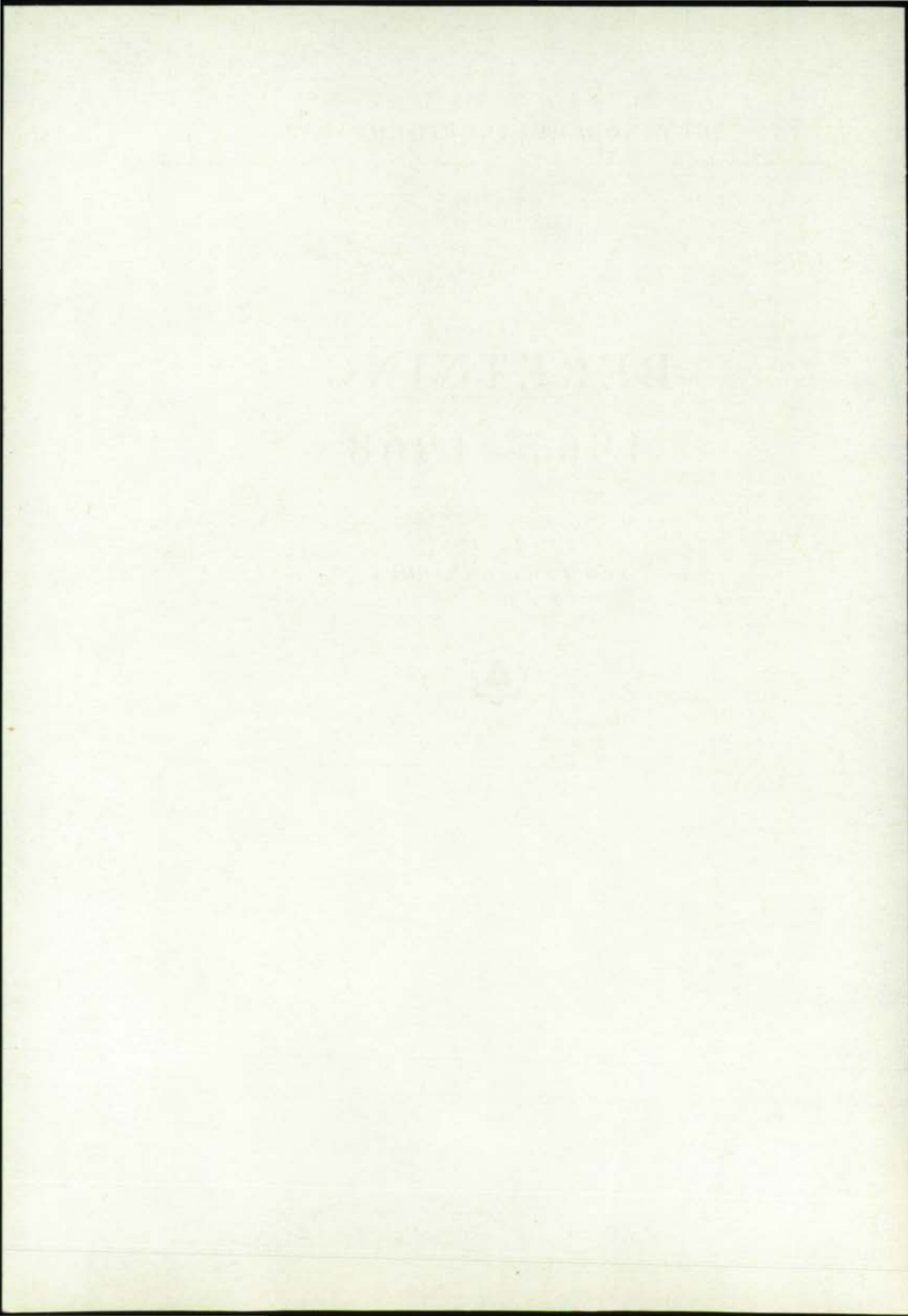
BERETNING
1967—1968

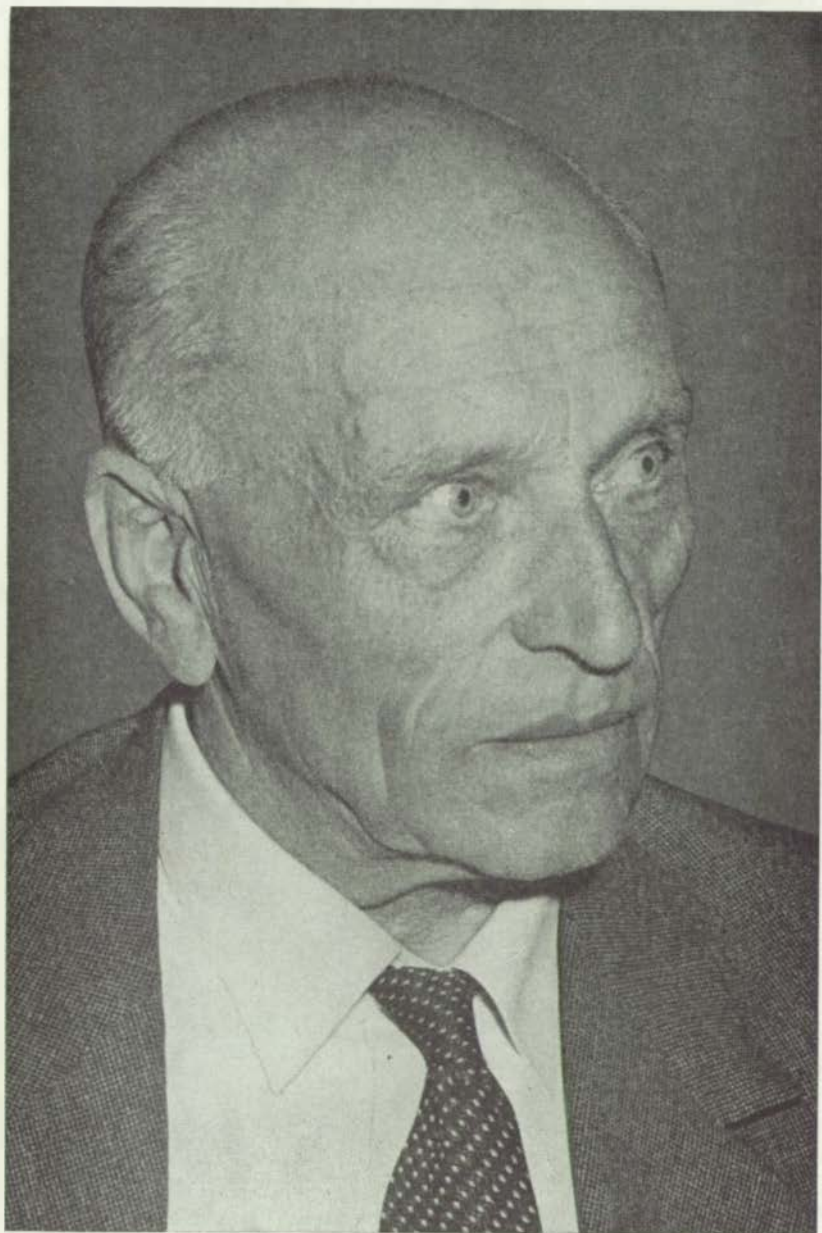
UTARBEIDET
VED PARTIKONTORET

Aktietrykkeriet - Oslo,

1969

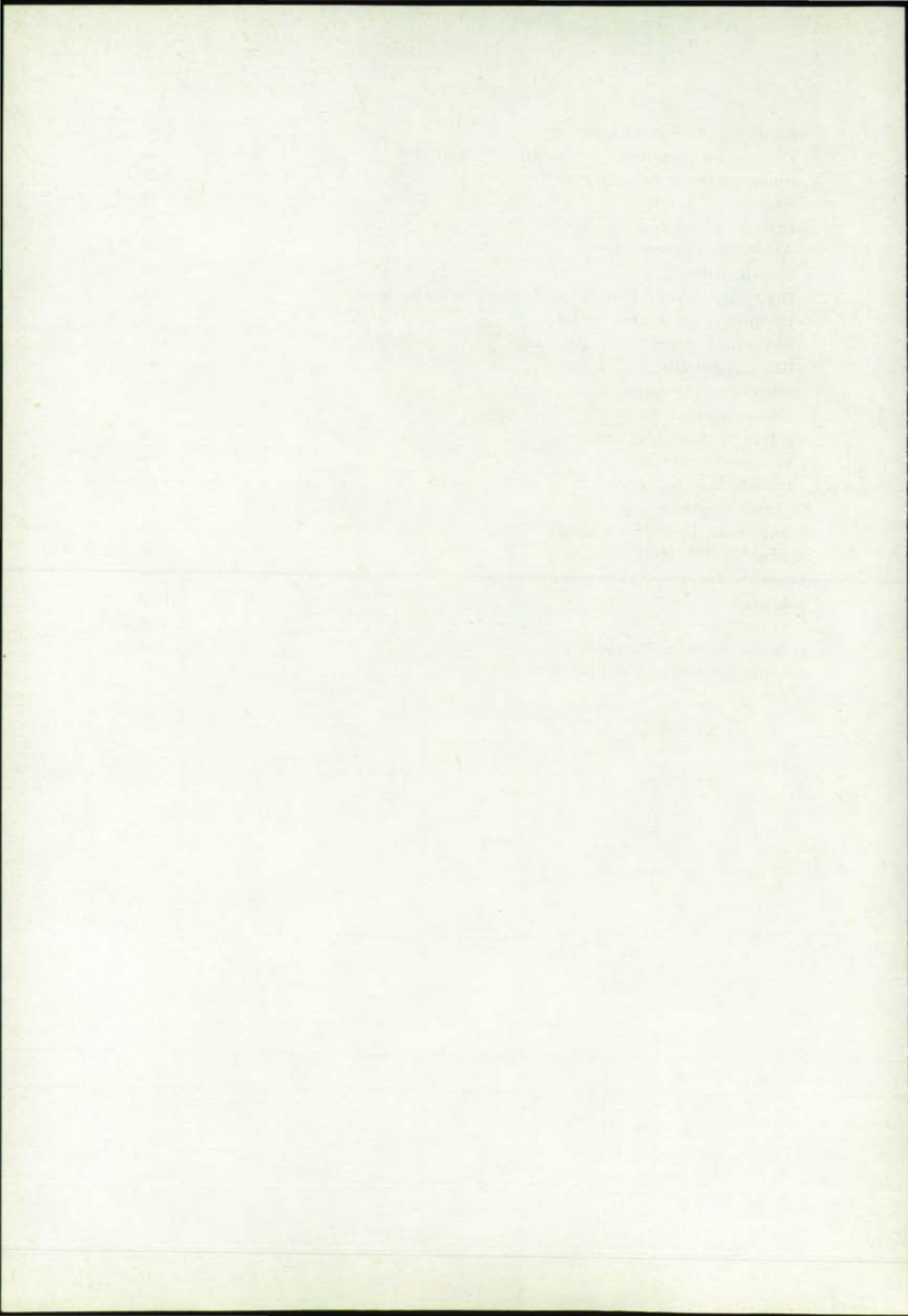

Martin Tranmæl død 11. juli 1967.

I N N H O L D S F O R T E G N E L S E

Innledning	7
Landsmøte 1967	9
Sentralstyret	10
Sentralstyrets faste utvalg	11
Fellesutvalg med LO	14
Landsstyret	15
Landsstyrets møter	16
To brev til Regjeringen	18
Omstillingen i industrien	18
Arbeidsmarkedet	20
Uttalelse om Tsjekkoslovakia	23
Partikontoret	24
Partiets representasjon i styrer og komitéer	24
Arsmøter i distriktpartiene	26
Fonds og stipend	27
Arbeiderbevegelsens Solidaritetsfond	27
Faglig-politisk utvalg	29
Organisasjonssaker	30
Prinsippprogrammet	32
Arbeidsprogrammet	33
Medlemsoversikt	34
Partiets distriktssekretærer	35
A-lotteriet — Lotteriservice A/S	36
Sosialistisk Perspektiv	36
Nordisk og internasjonalt samarbeid	37
Arbeiderbevegelsens utredningskontor	38
Kommunalt arbeid	38
Kommunevalget 1967	39
1. mai	46
Samarbeidskomitéen mellom DNA og LO	51

Arbeiderpartiets stortingsgruppe	52
Økonomiske opplegg — kredittpolitikken	53
Statsbudsjettet for 1969	55
Skatter og avgifter	57
Priser og lønninger	57
Arbeidstidsforkortelsen	59
Sosiale tiltak	59
Distriktspolitikk, strukturproblemer, sysselsetting	61
Utdanning og kulturformål	62
Folkeavstemning — valgordning	64
Utviklingshjelpen	64
Markedsproblemene	65
Sikkerhetspolitikken	65
Internasjonale spørsmål	66
De forente nasjoner	67
Private lovforslag	67
Kvinnebevegelsen	68
Arbeidernes Ungdomsfylking	81
A-pressen 1967—68	96
Arbeiderbladet og Aktietrykkeriet A/S	102
Arbeiderbladet	102
Aktietrykkeriet	103
Arbeidernes Avholdslandslag	104
Arbeiderbevegelsens Arkiv	107

Innledning.

Sentralstyret legger med dette fram beretningen for 1967 og 1968.

Kommunevalget i 1967 ga et meget gunstig resultat for Arbeiderpartiet, som fikk nær 44 prosent av de avgitte stemmer — en økning på 0,8 prosent i forhold til stortingsvalget i 1965. Valget var det beste kommunevalget partiet noen gang har hatt, bortsett fra «Kings Bay-valget» i 1963. Regjeringskoalisjonens andel av stemmene var mindre enn ved stortingsvalget i 1965, og særlig var Høyres og Kristelig Folkepartis tilbakegang markert.

Den politiske utvikling har i toårs-perioden vært preget av svikt i Regjeringens opplegg på meget sentrale områder. Dette har virket inn på Arbeiderpartiets opposisjonspolitikk både i og utenfor Stortinget. Partiet har tatt initiativ, delvis sammen med LO, på områder som gjelder sysselsetting og distriktspolitikk, strukturrasjonalisering, boligreising, nordisk samarbeid m. v.

Det har skjedd en avslapping i den økonomiske vekst i perioden. Dette har bl. a. gitt seg utslag i avtagende vekst i sysselsettingen, økende ledighet i mange distrikter og i det hele en betydelig usikkerhet i store deler av næringslivet.

Strukturproblemene er forsterket, uten at Regjeringen har lagt opp til en politikk som har kunnet møte dem. Dette har vært bakgrunnen for initiativ som LO og Arbeiderpartiet har tatt i perioden. I Nord-Norge har svikten i fiskeavsetningen ført med seg store vansker for befolkningen. Heller ikke her har Regjeringen fulgt opp med en politikk som kunne fremme en løsning av problemene. Arbeiderpartiet har derfor krevd at det nå utarbeides en ny Nord-Norge-plan.

Lønnsoppgjøret i 1968 ble et «koblet» oppgjør etter at Riksmeklingsmannen kom inn i bildet. På dette grunnlag ble de forslag Riksmeklingsmannen satte fram, vedtatt av partene. Fra 1. juli 1968 ble arbeidstida redusert med 2½ time pr. uke, til 42½ time.

Markedsproblemene er fortsatt uløste. I 1967 vedtok Stortinget på ny å søke om norsk medlemskap i EEC. Men heller ikke denne

gangen førte søknaden fram, idet Frankrike opprettholdt sitt standpunkt som hindrer en utvidelse av det europeiske økonomiske fellesskap. En utvidelse av det nordiske samarbeid er derfor aktualisert. Både fra partiet og fagbevegelsen er det krevd av Regjeringen at Norge skal gå aktivt inn i dette arbeidet. En nordisk embetsmannsgruppe har utredet saken, og dens innstilling forelå i januar 1969.

Stortinget har i perioden behandlet en rekke forslag om endringer i valgordningen og forkastet samtlige. Også et forslag om å innføre adgang til listeforbund igjen, ble forkastet av Arbeiderpartiet og Venstre.

Spørsmålet om vår sikkerhetspolitikk har vært gjenstand for drøfting i forbindelse med Regjeringens melding om Norge og NATO. I samband med disse drøftingene sendte Sentralstyret et debattopplegg til alle partiavdelingene med oppfordring til bred drøfting av norsk sikkerhetspolitikk. Stortingets behandling viste at det fortsatt er bred enighet om Norges NATO-medlemskap og om vår sikkerhetspolitikk generelt. Dette har så dannet grunnlaget for Stortingets behandling av forslaget om langtidsplan for Forsvaret for perioden 1969—73.

Den internasjonale utvikling har ikke vært oppmuntrende i perioden. Vietnamkrigen har fortsatt, men et positivt trekk i bildet er at partene i konflikten er kommet sammen til foreløpige drøftinger i Paris. Situasjonen i Midt-Østen er fortsatt eksplosiv. Europa har opplevd innføring av militærdiktatur i Hellas og Sovjets intervensjon i Tsjekkoslovakia — med avbrudd i de avspennings- og tilnæringsbestrebelse som var i gang mellom øst og vest.

Landsmøtet 1967.

Det norske Arbeiderpartis 41. landsmøte var samlet i Folkets Hus, Oslo, i dagene 21.—23. mai 1967.

Landsmøtet skal ifølge lovene bestå av landsstyrets medlemmer og 300 utsendinger fordelt på de enkelte distriktsorganisasjonene etter deres medlemstall.

Det var sendt inn fullmakter for 300 representanter, men ved åpningen møtte 291 representanter. Det møtte dessuten en rekke gjester fra inn- og utland.

Åpent landsmøte.

Ved åpningen av landsmøtet ble det vedtatt å føre forhandlingene for åpne dører. Landsmøtet ble således overvært av representanter for Norsk Rikskringkasting og den borgerlige presse og av tilhørere så langt plasshensyn gjorde det mulig.

Landsmøtet i seksjoner.

For å effektivisere landsmøtets arbeid ble det etter forslag av landsstyret vedtatt å avvikle forhandlingene i seksjoner en av møtedagene.

Det ble foretatt deling i to seksjoner. Seksjon I behandlet forslaget til kommuneprogram og andre politiske saker. Seksjon II behandlet organisasjonssaker.

Alle vedtak ble gjort i fellesmøte.

Foruten de lovbestemte saker omfattet sakslisten:

Den politiske situasjon — innleder Olav Gjærevoll.

Den lokale, regionale og fylkeskommunale forvaltning — innleder Odvar Nordli.

Nominasjonskomitéens innstilling — innleder Arvid Dyrendahl.

Pliktmessig medlemskap i LO — innleder Tor Aspengren.

Kontingentskomitéens innstilling — innleder Frank Andersen.

Kommunevalgkampen — innleder Haakon Lie.

Landsmøtet behandlet en rekke forslag som var sendt inn av partiavdelingene. En referatprotokoll som omfatter innledningene, ordskiftene og vedtakene på landsmøtet er trykt.

Foruten sentralstyret og landsstyret valgte landsmøtet medlemmer av revisjonsnemnda. Den fikk følgende sammensetning: Frank Hansen, formann, Kåre W. Larsen og Gustav Strøm.

Varamenn: Signe Sulutvedt og Gustav Skjebstad.

Sentralstyret.

har bestått av: Trygve Bratteli, formann, Reiulf Steen, nestformann, Reidar Hirsti, redaktør, Haakon Lie, sekretær, Einar Gerhardsen, Tor Aspengren, Liv Østlie, Ivar Mathisen, Lage Haugness, Per Andersen, Øivind Larsen, Aase Bjerkholt og Kåre Hansen.

Varamenn: Olaf Karling, Bjartmar Gjerde, Bjørg Johansen, Ragnar Christiansen, Odvar Nordli, Einar Førde, Thorbjørn Berntsen og Thor Gystad.

Sentralstyret holdt 30 møter i 1967 og 27 møter i 1968.

Sentralstyrets administrasjonsutvalg.

Inntil landsmøtet i mai 1967 besto sentralstyrets administrasjonsutvalg av følgende: Trygve Bratteli, Reiulf Steen, Haakon Lie, Ivar Mathisen, Bjartmar Gjerde, Ola Teigen, Paul Engstad, Frank Andersen, Bjørg Bergh, John Sundhagen og Rolf Østhagen.

I sentralstyrets møte den 5. juni ble følgende valgt: Trygve Bratteli, Reiulf Steen, Bjartmar Gjerde, Ivar Mathisen, Ola Teigen, Frank Andersen, Trygve Hoem, John Sundhagen, Bjørg Bergh og Paul Engstad.

Administrasjonsutvalget har hatt 3 møter i 1967 og 2 møter i 1968.

Uttalelse fra Sentralstyret i Det norske Arbeiderparti 21. august 1968 om situasjonen i Tsjekkoslovakia.

Sentralstyret i Det norske Arbeiderparti vender seg i denne historiske time til den sovjetiske regjering med krav om at de sovjetiske, bulgarske, polske, ungarske og øst-tyske troppene blir trukket ut av Tsjekkoslovakia.

Vi protesterer på det kraftigste mot at fem Warszawa-paktland bruker sin forsvarsavtale som påskudd til å blande seg inn i Tsjekkoslovakias indre forhold. Dette skjer trass i at Tsjekkoslovakias ledere har erklært at de vil la sitt land fortsatt være med i Warszawa-pakten.

Tsjekkoslovakia har rett til å bestemme over sitt eget styresett. Ikke under noen forhold har Sovjet-Unionen rett til å gripe inn med militære midler for å hindre at det tsjekkoslaviske folks krav om nasjonal frihet og selvbestemmelsesrett blir oppfylt.

Det som nå har hendt er dypt tragisk, ikke bare for det tsjekkosllovakiske folk, men for hele utviklingen i Europa. Liberaliseringen i Tsjekkoslovakia tendte et lys. Tsjekkerne og slovakerne viste at de ønsket et oppgjør med fortidens brutalitet, fortielser og umenneskelige styre. En prosess var i gang som kunne føre til frihet. De tsjekkosllovakiske ledere ble styrket av den forventningsfulle oppslutning de hadde fra folket. Den frihet det var på vei til å oppnå, blir nå slått ned med makt.

Vi føler sterkt med et folk som enda en gang blir undertrykt. Men selv om vi opplever et tilbakeslag, vet vi alle at frihetstrang i det lange løp ikke kan stanses med bajonetter. Historien viser oss det.

Da det undertrykte russiske folk reiste seg i opprør mot det tsaristiske diktatur, var Det norske Arbeiderparti med i kravet: Hendene vekk fra Russland.

Da Hitler marsjerte inn i Praha i 1939, gjentok vi: Hendene vekk fra Tsjekkoslovakia.

Da sovjetiske styrker knuste frihetsopprøret i Ungarn i 1956, sa vi: Hendene vekk fra Ungarn.

I dag gjentar vi: Hendene vekk fra Tsjekkoslovakia.

Statsminister Georgios Papadopoulos, Athen.

Sentralstyret i Det norske Arbeiderparti vil på det sterkeste advare mot en iverksettelse av den dødsdom som er avsagt for Alecos Panagoulis. En fullbyrdelse av denne dødsdom vil over hele Europa virke som et brutalt overgrep mot en talsmann for et folk som er fratatt sine elementære demokratiske rettigheter. En nasjon som er fratatt ytringsfriheten vil av myndighetene selv være henvist til andre ytringsformer for sin protest mot diktaturet. Hele Europa venter at dødsdommen ikke blir iverksatt.

DET NORSKE ARBEIDERPARTI

Sentralstyret.

Sentralstyrets faste utvalg:

Organisasjonsutvalget:

Paul Engstad, formann, Tore Scheflo, Willy Jansson, Arne Kristiansen, Jon Erlien, Odd Besserud, Ragnar Larsen, Bjørg Bergh, Rolf Aakervik.

Internasjonalt utvalg:

Reiulf Steen, formann, Knut Frydenlund, Jens Boyesen, Finn Moe, Jon Ivar Nålsund, John Sanness, Ola Teigen, Gidske Anderson, Thorvald Stoltenberg.

Landskommunalutvalget:

Norvald Strand, formann, Arvid Dyrendahl, Solveig Moe, Ivar Mathisen, Arne Born, Anders Aune, Arne Nilsen, Trygve Hoem, Thor Gystad, Odvar Nordli, Thorleif Nilsen.

Landbruksutvalget:

Arbeidsutvalg:

Rasmus Nordbø, formann, Thorstein Treholt, Rolf Sæther, Liv Østlie.

Øvrige medlemmer: Eilif Dahl, Hans Granum, Bjarne Hervik, Asbjørn Lindhjem, Svein Morgenlien, Otto Totland, Odd Højdahl, Jakob Kringlebotten.

Fiskeriutvalget:

Arbeidsutvalg:

Magnus Andersen, formann, Trygve Hoem, sekretær, Einar Strand, Kåre Kristoffersen, Knut Hoem, Johan J. Toft, Valter Gabrielsen, Asbjørn Lillås.

Øvrige medlemmer: Birger Olsen, Åge Petersen, Albert Jensen, Bjarne Johnsen, Otto Holm, Steiner Kvale, Sivert Haltbak, Einar Volstad, Olav Landsnes, Hansteen Borgen, Trygve Olsen.

Industriutvalget:

Arbeidsutvalg:

Tor Aspengren, formann, Reidar Melien, Gunnar Alf Larsen, Kjell Holler.

Øvrige medlemmer: Øivind Børsum, Reidar Danielsen, Erling Diesen, Einar Gerhardsen, Menty Fredly, Elsa Rastad Bråten, Karl Trasti, Jon Gjønnes, Knut Lange.

Utvalg for skole og utdanning:

Helge Sivertsen, formann, Einar Førde, Bjartmar Gjerde, Håkon Johnsen, Kristian Ottosen, Tove Phil, Hjalmar Seim, Leif Skau, Bjørn Skogstad Aamo, Thor Andreassen, Hans Østvold.

Utvalg for kunst og kunstnere:

Arbeidsutvalg:

Kjell Bækkelund, formann, Jostein Nyhamar, sekretær, Arve Moen, Pål Hougen, Gunnar Brunvold.

Øvrige medlemmer: Thorbjørn Rodahl, Magli Elster, Barthold Halle, Kåre Holt, Per Karstensen, Guttorm Hansen, Yngvar Ustvedt, Gunnar Sønstevoid, Peter Anker, Sturle Kojen, Inger Sitter, Arild Bomann.

Boligutvalg:

Arbeidsutvalg:

Ingvald Ulveseth, formann, Arne Amundsen, Tor Sjønes.

Øvrige medlemmer: Asbjørn Austvik, Arne Nilsen, Erling Rønneberg, Thorleif Andresen, Odd Hansen, Hanne Marie Tjensvold, Torbjørn Rodahl, Per Eggesvik, Willy Jacobsen.

Sosialt utvalg:

Arbeidsutvalg:

Aase Bjerkholt, formann, Leif Eriksen, sekretær, Hans Cappelen, Oskar Skogly.

Øvrige medlemmer: Alf Andersen, Svein Fakseth, Werna Gerhardsen, Ivar Leveraas, Sverre Løberg, Merle Sivertsen, Kåre B. Werner, Bjørn Skau, Tor Rønning.

Økonomisk — politisk utvalg:

Trygve Bratteli, formann, Olav Bjerkholt, Trygve Haavelmo, Erik Himle, Kjell Holler, Ragnar Christiansen, P. Mentsen, Aase Lionæs, Reidar Hirsti, Erik Brofoss, P. J. Bjerve, Per Dragland, Jon Rikvold, Ulf Sand, Per Kleppe.

Samferdselsutvalg:

Arbeidsutvalg:

Kåre Ellingsgård, formann, Arne Finstad, Arne Nilsen, Erik Ribu, sekretær.

Øvrige medlemmer: Thorbjørn Hagen, Emil Edvardsen, Rolf Hultin, Edgar Johannesen, Henry Nicolaysen, Dagny Sanness, Rolf Torgersen, Nils Jakobsen.

Utvalg for forskere og forskning:

Finn Lied, formann, Per Schreiner, sekretær, Jens Chr. Hauge, Erling Diesen, Trygve Haavelmo, Harriet Holter, Anton Jervell, Reidar Melien, Helge Sivertsen, Ingvald Ulveseth, Bjørn Tore Godal, Per Karstensen.

Forsvarsutvalg:

Gunnar Sand, formann, Jack Helle, Nils Hønsvald, Kurt Mosbakk, Janikken Scheie, Albert Uglem, Nils Ørvik.

Utvalg for ungdom, idrett og friluftsliv:

Arbeidsutvalg:

Olav Gjærevoll, formann, Øivind Granli, Lorang Kristiansen, Jan Gulbrandsen, Helge Brattlie, John Sundhagen, sekretær.

Øvrige medlemmer: Per Gudmundsen, Oskar Olsen, Lars Skytøen, Olav Carlsen, Knut Einar Eriksen, Sonja Ludvigsen, Øistein Egelund, Thorleif Mathisen, Inge Stålesen.

Utvalg med kortsiktige arbeidsoppgaver:

Administrasjonspolitisk utvalg:

Rolf Torgersen, formann, Sverre Frogner, sekretær, Sigurd Birke-land, Svein Dalen, Odd Højdahl, Johan Støa, Inger Louise Valle, Knut Ribu, Tønnes Andenæs.

Utvalg for perspektivprogrammet:

Reiulf Steen, formann, Jostein Nyhamar, Knut Frydenlund, Tor Oftedal, Elsa Rastad Bråten, Ronald Bye, Arvid Dyrendahl, Gud-mund Gjengaar, Erik Himle, Per Kleppe, Ulf Sand.

Valgordningsutvalget:

Guttorm Hansen, formann, Hans Cappelen, Paul Engstad, senior, Odd Gjestebø, O. C. Gundersen, Konrad Nordahl, Tor Oftedal, Andreas Wormdahl.

Fellesutvalg med LO.

Faglig — politisk utvalg:

Fra LO:

Tor Aspengren, formann, Einar Strand.

Fra DNA:

Haakon Lie, Otto Totland, Lillian Bekkevad, John Sundhagen, sekretær.

Funksjonærutvalget:

Fra LO:

Odd Højdahl, Sverre Balstad, Harry Hansen, Arild Engen, Else Ørbeck.

Fra DNA:

Haakon Lie, Idar Norstrand, Ragnhild Eriksen, Knut Ribu, Arne Grimstad, Kaare Hansen.

Landsstyret.

har foruten Sentralstyrets medlemmer bestått av: (varamenn i parentes)

Østfold:	Evelyn Andersen (Arvid Johanson).
Akershus:	Eilif Dahl (Åse Dokken).
Hedmark:	Harald Løbak (Kristian Gundersen).
Oppland:	Liv Andersen (Magne Henriksen).
Buskerud:	Guri Johannessen (Knut Jagland).
Vestfold:	Astrid Murberg Martinsen (Willy Jansson).
Telemark:	Oddvar Berrefjord (Elna Kabbe).
Aust-Agder:	Erling Johnsen (Osmund Faremo).
Vest-Agder:	Oddvar Gøthesen (Thorbjørn Aanensen).
Rogaland:	Hans Frette (Peder Sæthre).
Stavanger:	Svenn Aasen (Odlaug Kristiansen).
Hordaland:	Margit Tøsdal (Steffen I. Toppe).
Bergen:	Nils Langhelle (K. O. Madsen).
Sogn og Fjordane:	Knut Kramviken (Sverre Juvik).
Møre og Romsdal:	Asbjørn Jordahl (Asbjørn Bortne).
Sør-Trøndelag:	Roald Bye (Ingrid Sandvik).
Trondheim:	Per Aasen (Rigmor Hegle).
Nord-Trøndelag:	Kåre Sjøvold (Harald Johnsen).
Nordland:	Sven Olsen (Aksel Sjøfting).
	Rolf Hellem (Elnar Bårdsen).
Troms:	Helge Jacobsen (Marinius Holand).
Finnmark:	Annemarie Lorentzen (Sonja Nilsen).

Fram til landsmøtet i mai 1967 var representasjonen for enkelte distrikter slik:

Oppland:	Leif Kristiansen (Dagfinn Aaberg).
Vestfold:	Andreas Honerød (Inga Engebretsen).
Aust-Agder:	Osmund Faremo (Jørgen Ålia).
Vest-Agder:	Anders Salvesen (Knut B. Strisand).
Bergen:	Nils Langhelle (Aslaug Strønen).
Sogn og Fjordane:	Hallvard Njøs (Sverre Juvik).
Trondheim:	Eigil Gullvåg (Rigmor Hegle).
Nord-Trøndelag:	Harald Johnsen (Olav Stavrem).
Troms:	Helge Jacobsen (Magne Jønsson).
Finnmark:	Annemarie Lorentzen (Ronald Bye).

I perioden er Nils Langhelle død og K. O. Madsen er rykket opp som fast medlem av landsstyret.

Landsstyrets møter.

Det har siden forrige beretning ble avgitt blitt holdt 4 møter i landsstyret. 20. mai 1967 var landsstyret samlet i Folkets Hus, Oslo. Møtet behandlet beretning — regnskaper, forslag til politiske uttalelser på landsmøtet 1967 og arbeidsordningen for landsmøtet.

5. og 6. januar 1968 var landsstyret samlet på Sørmarka. Møtet behandlet ordinære bevilgninger for 1968 og dessuten følgende hovedpunkter:

Våre politiske oppgaver — innledning ved Trygve Bratteli.

Inntektsoppgjøret 1968 — innledning ved Landsorganisasjonens formann, P. Mentsen.

Partiarbeidet framover — innledning ved Haakon Lie.

Landsmøtet 1969 — innledning ved Reiulf Steen.

19. og 20. september 1968 var landsstyret samlet i Nesbyen i Halvingdal. Møtet drøftet den politiske situasjon etter innledning av Trygve Bratteli.

Det politiske opplegget fram til valget 1969 ble drøftet etter innledning av Per Kleppe.

I møtet deltok foruten landsstyrets medlemmer, stortingsgruppas styre, redaksjonskomitéen for Arbeidsprogrammet og formennene i partiets faste utvalg.

Landsstyret valgte den sentrale nominasjonskomité som fikk følgende sammensetning:

Reiulf Steen, formann, Tor Aspengren, Gerd Hagen Schei, Gunnar Berge, Johan J. Toft, Liv Østlie, Oskar Skogly, Helge Jakobsen, K. O. Madsen.

Landsstyrets møte 19.—20. september 1968 ga denne uttalelse om

Den økonomiske krise i Nord-Norge:

En kriseartet situasjon har i lengre tid vært under utvikling i fiskerinæringen, særlig i Finnmark. Allerede i januar måned gjorde Finnmark fylkesting i et vedtak Regjeringen oppmerksom på forholdene og ba om at effektive tiltak måtte settes i verk i tide. Senere har kommunale og fylkeskommunale myndigheter kommet med både advarsler og konkrete forslag. Fiskeriorganisasjonene har gjort det samme. Først i midten av september finner statsministeren tiden inne til å foreta en befarung i Nord-Troms og Finnmark for å konstatere de fakta som har vært kjent gjennom lengre tid. En må dypt beklage den passivitet som Regjeringen her har vist når det gjelder å rette opp en vanskelig situasjon for nærings- og arbeidslivet i den nordlige landsdel.

Arbeiderpartiet krever at Regjeringen øyeblikkelig setter i verk tiltak som motvirker den økonomiske krise som har rammet Nord-Norge, og da særlig Finnmark. Tiltakene må i særlig grad gå ut på å få i gang og opprettholde produksjonen, slik at lønnstakerne og de selvstendige yrkesutøvere i jordbruk og fiske fortsatt får sine inntekter gjennom egen innsats, men det må også treffes tiltak for å motvirke de *sosiale* virkninger av krisen.

1. En av forutsetningene for at fisket skal komme i gang og opprettholdes, er at tørrfisklagrene reduseres kraftig — om nødvendig ved statsoppkjøp — og ved at garantiordningen for tørrfisk blir utvidet i overensstemmelse med Arbeiderpartiets forslag i Stortinget i mai måned i år. Siden levering av fisk til frysing snart vil stoppes på grunn av at kvotegrensene blir nådd, må staten snarest stille en ekstraordinær garanti for ytterligere avtak i Finnmark og Nord-Troms, slik at fisket ikke stopper opp. For å redusere de altfor store lagrene av dypfrost fisk hos tilvirkerne i Finnmark og Nord-Troms bør staten yte et ekstraordinært tilskott for et avgrenset kvantum, slik at det kan iverksettes et billigsalg på innenlandsmarkedet. Dette vil også komme forbrukerne til gode.
2. I jordbruket gjelder det å holde produksjonen i gang på de bruk som er rammet. Det er et akutt behov for å få fram fôr til disse brukene. Regjeringen må derfor snarest legge fram en proposisjon om ekstraordinært frakttilskott på fôr. En forutsetning for at de kriseramte bøndene skal kunne klare seg, er at de får rimelig erstatning av offentlige midler for avlingssvikten. Siden dette oppgjøret kan ta tid, må det offentlige i mellomtiden åpne adgang til særlige rentefrie lån inntil erstatningsbeløpene utbetales.
3. Direkte økonomisk støtte og billige lån må gis til de rein-drifter som gjennom dårlige beiteforhold har fått en sterk reduksjon av sine reinflokker, og som derved har fått vesentlig forringet sitt eksistensgrunnlag.
4. Dersom den dårlige tendensen i skatteinngangen i mange kommuner fortsetter, og budsjettsituasjonen blir så vanskelig som mye nå tyder på at den vil bli, må ekstraordinære *skatteutjevning*smidler bevilges til fordeling mellom de hardest rammede kommunene, både som erstatning for tapte inntekter og for å sette dem i stand til å yte tilstrekkelig sosial støtte til dem som er kommet i vanskeligheter.

To brev til Regjeringen.

Landsstyret i Det norske Arbeiderparti og sekretariatet i Landsorganisasjonen i Norge sendte den 21. september 1968 to brev til Regjeringen.

I. Omstillingen i industrien.

Brevet hadde denne ordlyden:

•I brev av 13. mars 1967 til Regjeringen fremmet sentralstyret i Det norske Arbeiderparti og sekretariatet i Landsorganisasjonen i Norge forslag om etablering av et investeringsfond for strukturrasjonalisering i næringslivet.

Bakgrunnen for dette forslaget var den følelse av stigende uro og utrygghet som rammer våre lønnstakere på stadig flere arbeidsplasser. Plutselige innskrenkninger eller hel nedleggelse av virksomheten rammer tilsynelatende vel etablerte bedrifter. Dette skaper frykt og usikkerhet for morgendagen. For det enkelte menneske er det en ulykke når arbeidsplassen forsvinner uten at en ny kan tilbys.

Omlegging av produksjonen, spesialisering, sammenslåing av bedrifter, flytting av industriforetak og reising av ny industri på grunnlag av høyt utviklet teknikk og forskning vil stille myndighetene, næringslivet og den enkelte lønnstaker overfor store problemer.

Den industrielle omstilling — eller strukturrasjonalisering — som dette innebærer, må ikke få utvikle seg blindt og tilfeldig. Det blir en av de viktigste oppgavene for våre myndigheter i årene framover å styre denne utviklingen. Kommer forandringene hurtig, må vi kunne handle raskt. Kommer de gradvis, må vi kunne foregripe utviklingen — ikke for å bevare de bestående forhold, men for å legge forholdene til rette for et framtidsrettet og moderne bedriftsliv.

Arbeiderpartiet og Landsorganisasjonen foreslo at det særskilte investeringsfond burde starte med en grunnkapital på 300 millioner kroner, og deretter utvides etter hvert til en meget betydelig størrelse. Hensikten med forslaget var å understreke at det er behov for et organ som kan spille en aktiv rolle og ta selvstendige initiativ med sikte på å påvirke utviklingen og omstillingen i vårt næringsliv i en samfunnsmessig riktig retning.

Mens den borgerlige presse reagerte negativt på vårt forslag, synes Regjeringen å ha erkjent behovet for et nytt finansieringsorgan. I sin melding til Stortinget om strukturproblemene har den foreslått et kredittinstitutt.

Regjeringens forslag lider imidlertid av så fundamentale svakheter at Arbeiderpartiet og Landsorganisasjonen finner det nødvendig å gjøre en ny henvendelse til Regjeringen.

Regjeringen vil overlate til bedriftslivet selv å løse problemene, mens den viker unna det ansvar myndighetene må påta seg. Det er ingen uenighet om at bedriftene selv må ta aktivt del i strukturrasjonaliseringen. Men å trekke den konklusjonen at myndighetene skal spille en passiv rolle og nøye seg med å stille kapital til disposisjon, røper en manglende forståelse for karakteren og omfanget av problemene.

Vi trenger både privat og offentlig initiativ. Et riktig oppbygd finansieringsinstitutt vil bidra til at omleggingen av næringslivet kan foregå slik vi ønsker den skal skje ut fra hensynet til samfunnet som helhet. Den

manglende vilje til direkte engasjement som karakteriserer Regjeringens forslag, innebærer at man ikke vil utnytte mulighetene til å styre utviklingen i riktig retning.

Arbeiderpartiet og Landsorganisasjonen vil på denne måten meget sterkt understreke at tilførsel av kapital bare representerer én side av de problemene vi står overfor. Like viktig er det at finansieringsinstituttet får en form og oppbygging som gir det mulighet til å arbeide aktivt med de omstillingsproblemene næringslivet står overfor.

I denne sammenheng vil vi spesielt peke på følgende arbeidsoppgaver:

1. Med det kjennskap finansieringsinstituttet etter hvert vil få til bedriftsliv og til de ledende personer i næringslivet, bør det selv kunne ta opp forslag om konkrete samarbeidsgrupperinger, blant annet med utgangspunkt i strukturundersøkelser og persepektivanalyser for de enkelte industribransjer.
2. Der en finner det riktig og hensiktsmessig, bør finansieringsinstituttet nettopp påvirke bedriftene til å foreta en effektivisering av strukturen ved at det sammen med tilbud om finansiell medvirkning kan stille betingelser av denne art.
3. Finansieringsinstituttet bør i høy grad kunne bli et organ som kan formidle kontakt mellom bedriftene. Det er i dag for liten kontakt.
4. Bedrifter som føler et behov for samarbeid, nøler ofte med å ta et direkte initiativ av frykt for at det kan røpe svakhet overfor konkurrentene. Her vil finansieringsinstituttet kunne tjene en nyttig funksjon ved å formidle følere og forespørslar på en diskret måte.
5. Finansieringsinstituttet vil etter hvert få en omfattende erfaring for hvordan sammenslutninger kan gjennomføres, hvilke former som er best egnet i gitte situasjoner m.v. Det bør derfor kunne bli et rådgivende organ av stor betydning for industrien.
6. I mange tilfelle vil bedriftssammenslutninger berøre forholdet til myndighetene. Det kan være forhold av skattemessig, konsesjonsmessig eller institusjonell karakter der finansieringsinstituttet kan medvirke til å finne hurtige og rasjonelle løsninger.

Det kan ikke være tvil om at et finansieringsinstitutt som blir pålagt slike arbeidsoppgaver, vil kunne bli et viktig ledd i den industrielle utviklingen.

Et institutt med så omfattende arbeidsoppgaver når det gjelder industrielle forandringer, må ikke stivne til i fastlagte byråkratiske former. Ledelsen må stadig kunne angripe problemene fra forskjellige utgangspunkt og under nye synsvinkler. Den administrative topplerer bør derfor ansettes på åremål, og ansettelsestiden gjøres så kort at man kan få utlånt dyktige folk fra næringsliv, organisasjonsliv eller offentlig administrasjon som får permisjon fra sine tidligere stillinger. Instituttet må for øvrig knytte til seg folk med generell innsikt i finansieringsproblemer og driftsproblemer og folk som kan vurdere disse problemene i en videre bransjemessig, næringsøkonomisk eller nasjonaløkonomisk sammenheng.

Sammensetningen av styret bør også være gjenstand for en viss sirkulasjon for å øke mulighetene for nye impulser og kontakter.

Etter Arbeiderpartiets og Landsorganisasjonens mening er det behov for et statlig institutt til å løse de oppgavene en her står overfor. Tilføringen av kapital til finansieringsinstituttet bør skje ved bevilgninger over statsbudsjettet, folketrygdens midler og ved statsgaranterte lån.

Vi er ellers fullt klar over at en vellykket løsning av strukturproblemene er avhengig av et saklig samarbeid mellom myndighetene, forskningsinstitusjonene, næringslivets organisasjoner og de enkelte bedrifter. I tilknytning til finansieringsinstituttet bør det derfor organiseres et bredt samarbeidsmiljø hvor de ulike grupper kan medvirke til å utforme en moderne industripolitikk.

I tilslutning til forslaget om etablering av et finansieringsinstitutt, med de arbeidsoppgaver som er nevnt foran, mener vi at det også bør opprettes et industriøkonomisk institutt. Det er en grunnleggende betingelse for å kunne legge opp en framsynt industripolitikk at vi til enhver tid har oversikt over og innsikt i de problemer og utfordringer som vi stilles overfor innen de ulike bransjer i tiden som kommer.

Industriøkonomisk institutt må ha som oppgave å utføre de nødvendige langtidsutredninger og perspektivanalyser for de forskjellige industribransjer med hovedvekt på de økonomiske og organisatoriske synspunkter. De tekniske data kan bringes inn ved bruk av andre forskningsutvalg og institutter. Instituttet må også samarbeide med andre bestående organer.

Det er, og vil fortsette å være, mangel på kvalifiserte folk til å arbeide med slike industriøkonomiske utredninger og analyser. Ved å samle utredningsarbeidene i et offentlig finansiert, men frittstående industriøkonomisk institutt, vil vi få en fornuftig bruk av våre knappe ressurser på dette området. Instituttet vil være til hjelp både for myndighetene, den private industri, organisasjonene og kredittinstitusjonene. Ikke minst mindre og middelstore bedrifter som ellers har små muligheter for å følge med i de internasjonale utviklingstendenser, vil kunne dra nytte av et slikt institutt.

Vi vil til slutt understreke at de problemer som den industrielle omstilling fører med seg ikke kan løses bare ved etablering av nye institusjoner. Den generelle økonomiske politikk, industripolitikken og arbeidsmarkedspolitikken må samordnes og utformes på en slik måte at vi får en effektiv utnytting av våre ressurser så vel av kapital som av arbeidskraft.

Idet en viser til det som her er framholdt, vil Det norske Arbeiderpartis landsstyre og Landsorganisasjonens sekretariat henstille til Regjeringen å utarbeide og fremme forslag for Stortinget i samsvar med de retningslinjer som er trukket opp foran.»

II. Arbeidsmarkedet.

Brevet hadde denne ordlyden:

«Vårt næringsliv går i dag gjennom store endringer som skaper utrygghet i en rekke av våre industrisamfunn. I denne situasjonen blir arbeidsmarkedspolitikken av største betydning. Tiltak på dette området er helt sentrale når det gjelder å sikre en tilfredsstillende utvikling for lønns-takerne i tiden framover. Vi må skape trygghet i arbeidslivet, og samtidig gi alle grupper — ikke minst de som i dag har vanskelig for å finne en arbeidsplass — stadig bedre muligheter for å få et tilfredsstillende og godt betalt arbeid.

Arbeiderpartiets landsstyre og Landsorganisasjonens sekretariat vil derfor henstille til Regjeringen å sørge for at arbeidskraftmyndighetenes virksomhet kan bli bygd videre ut.

Målet er ikke lenger bare å sikre arbeid for alle, men også å bidra til at flest mulig kan få et bedre betalt og mer tilfredsstillende arbeid. Et fritt og allsidig yrkesvalg er etter vår mening en menneskerett. Men i store deler av landet, og for store grupper, har denne retten ennå lite innhold.

Arbeidsmarkedsapparatet må bygges ut for å gi virkelige valgmuligheter for de store gruppene som ennå ikke har fått det. En spesiell innsats må gjøres for de gruppene som har særlige vanskeligheter med å finne et passende arbeid.

Det er viktig at arbeidskraftmyndighetene snarest mulig kan bli satt i stand til å garantere tilfredsstillende sysselsetting for alle, og til å yte den økonomiske støtte, veiledning og omskoling som er nødvendig i denne sammenheng — *derunder en garantert omstillingslønn i en periode ved bytte av arbeid, mens arbeidsmarkedsmyndighetene arbeider med å skaffe vedkommende sysselsetting.*

Vi vil også understreke at arbeidsmarkedspolitikken må bli samordnet mer effektivt med den generelle økonomiske politikken. Arbeidsmarkeds tiltakene må ta sikte på å løse de problemer som skyldes geografiske og yrkesmessige forskjeller i etterspørselen etter arbeidskraft. Arbeidsmarkedspolitikken må effektivt samordnes med distriktpolitikken, industripolitikken, boligpolitikken og utdanningspolitikken. På enkelte områder må den også ses i nøye sammenheng med sosialpolitiske tiltak.

På bakgrunn av det foregående foreslår Arbeiderpartiet og Landsorganisasjonen følgende program i arbeidsmarkedspolitikken:

1. Arbeidskraftmyndighetene må få en vesentlig bedre innsikt i forholdene og utviklingstendensene på arbeidsmarkedet. Arbeidsdirektoratet må derfor få sterkt økte ressurser til statistikk, utredninger, prognoser og forskning. Det må skje en markert øking av midler til disse formålene allerede på budsjettet for 1969, og senere bør ekspansjonstakten i det vesentlige bestemmes av tilgangen på kvalifisert personale.
2. Den målsetting for arbeidsmarkedspolitikken som vi har trukket opp, kan ikke oppnås uten at den offentlige arbeidsformidling får et vesentlig større omfang enn nå, da mindre enn 20 prosent av det samlede antall arbeidsbytter skjer via de offentlige arbeidskontorene. En første målsetting bør være en fordobling av denne andelen. Arbeidsformidlingen må settes i stand til å ta hånd om flere yrkeskategorier enn nå. Det er således grunn til å støtte opp om anbefalingen fra utvalget om formidling av høyere kvalifisert arbeidskraft, om at disse grupper bør falle inn under den offentlige arbeidsformidlingen. Det er også grunn til å overveie obligatorisk formidling for andre grupper enn sjømennene, f.eks. for bygningsarbeiderne, i samsvar med Skoglykomitéens innstilling. Utvidelsen av formidlingen og dekningen av stadig flere yrkesgrupper vil øke kravene til personalet på arbeidskontorene, og en spesiell innsats må derfor gjøres i rekruttering og intern opplæring. De økte kravene til arbeidsformidlingen må imøtekommes ved en tilsvarende øking av budsjettmidlene til disse formålene.
3. En stor del av arbeidsformidlingen kan skje på en enkel og rask måte — ved telefon, ved utlegging av informasjon om ledige stillinger, ved bruk av radio og TV — basert på et mer effektivt informasjonssystem for hele landet. En slik forenkling vil også gjøre det mulig raskere å utvide formidlingen av de grupper av arbeidssøkere som har vanskelig for selv å finne fram, eller som er vanskelige å plassere på arbeidsmarkedet.

4. En mer effektiv formidlingstjeneste må også baseres på et nærmere samarbeid med bedriftene enn nå. Dette samarbeid er særlig viktig når bedriftene trues av innstilling, innskrenkning eller større omplasseringer innen bedriften. I alle disse tilfellene er det nødvendig at varselstiden blir så lang at partene og arbeidskraftmyndighetene får tid til å områ seg og til å finne fram til de løsninger som er mest akseptable for alle parter.
5. Innsatsen i yrkesrettledning må økes vesentlig. Nå skjer yrkessøkningen altfor tilfeldig, til stor skade for dem som havner på feil plass. Yrkesrettledningen i den 9-årige skolen må bli effektiv, og også i den videregående skolen må yrkesrettledning få en bredere plass enn nå. For å muliggjøre dette må bevilgningene til lærekurs i yrkesrettledning økes vesentlig. Med sikte på mer effektiv hjelp til de gruppene som er vanskelig å plassere i arbeidslivet, må de arbeidspsykologiske kontorene bygges ut, og det må snart bli et slikt kontor i hvert fylke.
6. Innsatsen for å få alle de ulike grupper av funksjonshemmede ut i arbeidslivet må økes. Flere tjenestemenn må læres opp for å ta seg av disse gruppene. Det trengs vesentlig større innsats i utdanning og omskolering av de funksjonshemmede, slik at flest mulig av dem kan finne sysselsetting i det ordinære arbeidsliv. Arbeidstilbudene må gjøres langt mer allsidige enn nå. Antall midlertidig og varig verne arbeidsplasser må også økes vesentlig raskere enn nå, både på bakgrunn av de behov vi har i dag, og de behov som vil bli skapt av framtidig strukturomlegging i næringslivet. Ved utforming av boligpolitikken må det tas hensyn til at det for mange funksjonshemmede er vesentlig at boligen er i nærheten av arbeidsplassen.
7. Innen rammen av den vanlige arbeidsformidlingen må det bygges ut spesielle tiltak for kvinner som enten har vært ute av arbeidslivet en tid, eller som aldri har hatt arbeid utenfor hjemmet, men som ønsker å få slikt arbeid på heltids- eller deltid-basis. For å muliggjøre dette trengs en kraftig økning av antall plasser ved daginstitusjoner for barn.
8. Vi støtter de vurderinger og forslag som er lagt fram av komiteén for spesielle sysselsettingsproblemer blant eldre. Strukturendringene i næringslivet og det høyere utdanningsnivået blant yngre arbeidssøkere fører til en stadig vanskeligere stilling på arbeidsmarkedet for mange eldre.

Vi krever at det nå gjøres et særlig løft til beste for denne gruppen, og at arbeidsmarkedspolitikken på dette punktet samordnes bedre med sosialpolitikken bl. a. med sikte på større adgang til førtidspensjonering og langt større fleksibilitet i aldersgrensereglene for å øke pensjonsmulighetene for eldre arbeidstakere som har spesielt behov for det, bl. a. på grunn av utviklingen i produksjonslivet. Spesielt vil vi foreslå at arbeidstakere som har fylt 60 år, og som blir ledige, får sin lønn av arbeidsledighetstrygdens midler i den tid ledigheten varer, mens arbeidskraftmyndighetene arbeider med å skaffe vedkommende sysselsetting.

Arbeidstakere over 60 år må få to ukers lengre ferie enn det vanlige, finansiert av folketrygden eller ved en spesiell finansieringsordning.

9. Arbeidskraftmyndighetenes muligheter for støtte når arbeidstakere må flytte til et annet sted, bør bygges videre ut, slik at de dekker de faktiske kostnader. Støtteordningene bør bl. a. dekke alle flyttekostnader, tap ved salg av bolig på fraflyttingssted, hjelp til ny bolig på tilflyt-

tingsstedet, merkostnader ved dobbelthusholdning, besøksreiser og konferansereiser ved arbeidssøkning. Alt må gjøres for å lette den sosiale og yrkesmessige tilpassing på det nye arbeidsstedet.

10. En meget rask øking av ulike typer av *yrkesopplæring for voksne* trengs om arbeidsmarkedspolitikkenes målsettinger skal bli oppfylt. Støtte fra arbeidsmarkedsmyndighetene til kurs- og reisepenger og til dekning av tapt arbeidsfortjeneste må gis, ikke bare til arbeidsløse og de som er truet av arbeidsløshet som nå, men også til dem som har et tilfredsstillende arbeid. Det trengs flere kurs, kurs i flere distrikter og for flere yrkeskategorier. De funksjonshemmede og de eldre må vies spesiell oppmerksomhet. Den økte utbyggingstakt som trengs, må snarest komme til uttrykk i en raskere øking av de midlene som stilles til rådighet.
11. Planleggingen av konkrete investeringsprosjekter og andre tiltak i staten og kommunene må utvides så sterkt at man alltid har *et stort nok «lager» av tiltak* som kan iverksettes øyeblikkelig ved konjunktur-omslag eller andre krisesituasjoner. Ved en mer aktiv spredning av byggevirksomhet o.l. over året bør vinterarbeidsløsheten motvirkes. Ved siden av de vanlige særlige sysselsettingsarbeidene bør det settes i gang lettere typer av arbeid i det offentliges regi, slik at så mange som mulig kan sysselsettes året rundt.
12. Systemet med *karensdager ved arbeidsløshet* bør falle bort siden det dreier seg om noen av de økonomisk svakeste gruppene i folket. Det kontrollproblem som foreligger må kunne løses på en annen måte. Samtidig må arbeidsløshetsstrygdens ytelser økes vesentlig, for etter hvert å avløses av en *omstillingslønn* som sikrer den enkelte og hans familie en fortsatt fullt tilfredsstillende standard.

I henhold til det som er uttalt foran vil Arbeiderpartiets landsstyre og Landsorganisasjonens sekretariat henstille til Regjeringen å utarbeide og legge fram for Stortinget forslag i overensstemmelse med disse retningslinjene.»

Landsstyrets møte fredag den 20. september 1968 ga denne

Uttalelse om Tsjekkoslovakia.

Den 21. august, dagen for overfallet på Tsjekkoslovakia, vendte Arbeiderpartiets sentralstyre seg til den sovjetiske regjering med krav om at de sovjetiske, bulgarske, polske, ungarske og øst-tyske troppene skulle bli trukket ut av Tsjekkoslovakia.

Det samme kravet er reist av en hel verden. Men invasjonstroppene okkuperer fortsatt landet, og det er ingen tegn på at de vil bli trukket ut. Pressesensuren er gjeninnført. Den såkalte «normalisering», som tar sikte på å stanse all utvikling henimot større frihet for enkeltmenneskene og større selvstendighet for landet, blir presset igjennom.

Satt under et hardt militært, økonomisk og politisk press, har det tsjekkosllovakiske folk vist en imponerende motstandsvilje. Samtidig som vi erklærer vår solidaritet med det tsjekkosllovakiske folk, gjentar vi vår fordømmelse av dette klare brudd på folkeretten. Det tsjekkosllovakiske folks krav om nasjonal frihet og selvbestemmelsesrett må ikke bli glemte.»

Partikontoret.

Følgende er knyttet til partikontoret som fulltidsansatte:

Nestformann Reiulf Steen, partisekretær Haakon Lie, økonomisekretær Frank Andersen, organisasjonssekretær Magne Nedregård, kvinnesekretær Bjørg Bergh og faglig sekretær ansatt av Faglig/politisk Utvalg, John Sundhagen. — Dessuten arbeider partiets formann, Trygve Bratteli, på partikontoret når arbeidet i Stortinget tillater det. Kvinnesekretariatets formann, Sonja Ludvigsen, er også engasjert i arbeid på kontoret. Inge Scheflo fungerer fortsatt som redaktør av Sosialistisk Perspektiv.

Forandringer i perioden:

Kommunalsekretær Trygve Hoem sluttet ved kontoret 1. juli 1968. Som ny kommunalsekretær ble ansatt Magne Nedregård. Paul Engstad sluttet som organisasjonssekretær den 1. oktober 1968. Magne Nedregård har overtatt stillingen som organisasjonssekretær. Stillingen som kommunalsekretær er for tiden ubesatt.

I stortingsgruppa er nå ansatt 5 sekretærer. Det er Kjell Kristensen, Oluf Fuglerud, Ingjald Ørbeck Sørheim, Leif Sveen og Ivar Austeng.

Revisjonskontoret har følgende personell: Hovedrevisor Rolf Jørgensen, revisorer Arne Mangen og Sigmund Bråtane.

Det øvrige personalet består av:

Forværelset: Therese Djuvan og Bjørg Tenmann.

Kommunalkontoret: Solveig Svendsen.

Sosialistisk Perspektiv: Stillingen er ubesatt.

Kvinnesekretariatet/Arbeiderkvinnen: Marit Jørgensen og Olga Rudsengen. Dessuten fungerer Randi Bratteli på honorarbasis som redaktør av «Arbeiderkvinnen».

Hustrykkeriet: Kjell Wangen og Kari Bakkhaug.

Ekspedisjonen: Fredrik Martini, Ella Pedersen og på timebasis, Alf Bjerke.

Kasserer: Arve Firveld.

Sentralbord: Elsa Ovesen.

Dessuten til forefallende arbeid, Paula Kopperud.

Partiets representasjon i styrer og komitéer.

Stortingsgruppas styre:

Reiulf Steen.

Kvinnesekretariatet:

Reiulf Steen.

Sentralstyret i AUF:

John Sundhagen.

Arbeiderbladet/Aktietrykkeriet A/S:

Partiets representanter var både i 1967 og 1968:

Trygve Bratteli, formann, Ivar Mathisen, styremedlem, Paul Engstad, varamann til styret.

I representantskapet:

Reiulf Steen, ordfører, Lage Haugness, Ola Teigen, Liv Østli og Sverre Frogner.

Norsk Arbeiderpresse A/S:

I selskapets styre sitter fra partiet (varamenn i parentes):

Frank Andersen (Paul Engstad), Reidar Hirsti (Nils Hønsvald), Olav Brunvand (Egil Toreng).

Arbeiderpressens Samvirke:

Haakon Lie er partiets representant i forretningsutvalg og styre, med Frank Andersen som varamann.

Arbeidernes Opplysningsforbund:

Haakon Lie og Aase Lionæs. Varamann Paul Engstad.

Ukebladet Aktuell:

Frank Andersen.

A-lotteriets styre:

Varamenn i parentes.

Frank Andersen (John Sundhagen), Bjørg Bergh (Elsa Rastad Bråten).

Lotteriservice A/S:

Frank Andersen (Haakon Lie), Bjørg Bergh (Elsa Rastad Bråten).

Arbeiderbevegelsens Arkiv:

Olav Nordskog, Aksel Zachariassen, Edvard Bull.

Arbeiderbevegelsens Tarifforening:

Frank Andersen (Haakon Lie).

Styret for Oscar Torp-Heimen:

Frank Andersen.

Samarbeidskomitéen mellom LO og DNA:

Partiets representanter: Trygve Bratteli, Reiulf Steen og Haakon Lie.

Årsmøter i distriktpartiene.

Sentralstyret har vært representert ved årsmøter i distriktpartiene med følgende representanter i 1967 og 1968:

	1967:	1968:
Østfold:	Bjartmar Gjerde	Reidar Hirsti
Akershus:	Haakon Lie	Trygve Bratteli
Hedmark:	Haakon Lie	Trygve Bratteli
Oppland:	Odvar Nordli	Ragnar Christiansen
Buskerud:	Einar Gerhardsen	Haakon Lie
Vestfold:	Reiulf Steen	Ivar Mathisen
Telemark:	Ivar Mathisen	Reiulf Steen
Aust-Agder:	Einar Gerhardsen	Kåre Hansen
Vest-Agder:	Odvar Nordli	Peder Næsheim
Rogaland:	Haakon Lie	Trygve Bratteli
Hordaland:	Sonja Ludvigsen	Haakon Lie
Bergen:	Trygve Bratteli	Reidar Hirsti
Sogn og Fjordane:	Einar Stavang	Inge Scheflo
Sunnmøre:	Per Karstensen	Olav Gjærevoll
Romsdal:	Paul Engstad	Olav Gjærevoll
Nordmøre:	Rakel Seweriin	Haakon Lie
Sør-Trøndelag:	Ivar Mathisen	Odvar Nordli
Inn-Trøndelag:	Reidar Hirsti	Aase Bjerkholt
Namdal:	Olav Gjærevoll	Odvar Nordli
Nordland:	Olav Gjærevoll	Rakel Seweriin
Sør-Helgeland:	Rolf Hellem	Johan Støa
Nord-Helgeland:	Einar Gerhardsen	Reiulf Steen
Salten:	Kjell Kristensen	Salve Salvesen
Ofoten:	Leif Granli	Margith Munkebye
Lofoten:	Per Karstensen	Guttorm Hansen
Vesterålen:		Per Andersen
Troms:	Reiulf Steen, Nord-Troms Sonja Ludvigsen, Sør-Troms	
Finnmark:		Odvar Nordli

Fonds og stipend.

Arbeiderpartiets Støttefond:

Arbeidet med Støttefondet har fortsatt i 1967 og 1968. Fremdeles deles de innsamlede midler med 50 prosent på det distriktet der beløpene samles inn og 50 prosent på landspartiet. Det har ikke lyktes å bringe fondet opp i en størrelse som er i overensstemmelse med de mål en satte seg for dette tiltaket.

Bruttoinntekten var i 1967 kr. 131 070 og i 1968 kr. 127 078.

Oscar Torps Minnefond.

Fondet bestyres av partikontoret. Midlene er plassert ved kjøp av obligasjoner i A/S Opplandskraft og Oslo Kommune. Kapital og renter er ikke angrepet i perioden.

Conrad Mohrs legat og Chr. Holtermann Knudsens fond.

Partiets medlemmer av komitéen som skal innstille på kandidater har vært Reulf Steen og Aase Bjerkholt.

Conrad Mohrs legat ble for 1967 tildelt Bjørn Brotangen og for 1968 tildelt Odd Sverre Knudsen.

Chr. Holtermann Knudsens stipend ble for 1967 tildelt Per Svendsen og for 1968 tildelt Rolf Langseth.

Arbeiderbevegelsens Solidaritetsfond.

Innsamlingen som fondet satte i gang i januar 1967 under mottoet «Et løft for India» nådde 1.8 millioner kroner i innsamlede midler og tjenester. Stortinget bevilget 1 million kroner for 1967 og 1 150 000 kroner for 1968 til prosjektet. Pengene dekker innkjøp av kunstgjødsel fra Norsk Hydro. «Mot Sult-kampanjen» i India skyter inn et tilsvarende beløp i et fond i India. Dette fondet blir brukt til vannboring, forskuddsbetaling av kunstgjødsel, kjøp av traktorer til traktorstasjon, utbygging av kyllingfarm og annet utviklingsarbeid i Turckaulia Block, Champaran, Bihar. Ekteparet Erik og Sigrid Monrad-Haslum, som begge er agronomer, har ledet arbeidet ved prosjektet fra november 1967. Den første tiden har en konsentrert seg om å bore etter vann. Ved utgangen av 1968 var det boret 28 borehull. Når pumpene er montert og kanalene er bygd for leding av vannet, vil en kunne vanne et område på om lag 6000 mål. Med vann vil en på dette området kunne få tre avlinger i året. Den første traktor kom til prosjektet i november 1968. Det vil bli kjøpt flere traktorer i 1969. Det er bygd hus for de norske ekspertene. En garasje er gjort i stand og i nær framtid vil en føre opp kyllingfarmen.

Arbeidet ved Kenneth Kaunda Foundation i Zambia har gått med stor kraft.

Steinar Bosnes har virket som assisterende generalsekretær for stiftelsen fra 15. januar 1967 og avsluttet sitt engasjement 1. februar 1969. Typograf Thor Weholdt har virket som driftsleder ved trykkeriet fra februar 1967 og avslutter sitt engasjement februar 1969. Det har vært et veldig arbeidspress for de to, særlig for Bosnes. Han måtte virke som generalsekretær for stiftelsen og har også i noen måneder måttet ta over ansvaret for forlaget som er knyttet til stiftelsen. Inntil stiftelsen ble opprettet ble ikke en skolebok skrevet av afrikanske forfattere eller trykt i Zambia. Ved utgangen av 1968 var en rekke afrikanske forfattere i gang med å skrive lærebøker, og bøker var i produksjon ved trykkeriet.

Trykkeriet, som eies av regjeringen i Zambia, har hatt en rivende utvikling. Maskinparken er helt modernisert, og arbeidsgangen i trykkeriet er rasjonalisert. Da Weholdt startet sitt oppdrag, arbeidet det 50 personer i trykkeriet. Ved utgangen av 1968 var det om lag 250 ansatte. I og med at Bosnes og Weholdt avsluttet sine oppdrag, regner fondet sin innsats for å være over. Stiftelsen med de forskjellige selskap er nå i stand til klare seg.

Utviklingen ved Milton Obote Foundation har også vært stor. Den gamle trykkeribygningen ble for liten, og det var nødvendig å føre opp en bygning. Den første delen av den nye bygningen ble tatt i bruk i begynnelsen av 1968. Magnus Halseth, som har virket som trykkerileder i fire år, avsluttet sitt engasjement i mars 1968. Dermed regner fondet også sin del av oppbyggingsarbeidet for å være avsluttet.

Fondet har også ytt små bidrag til en yrkesskole på Kypros og til innkjøp av fiskenøter til en fiskekibutz i Gaza.

Fondet har i 1968 forberedt å skaffe utstyr og teknisk hjelp til et trykkeri for fagbevegelsen i Tyrkia. Det er Treindustri-, Bygningsarbeiderforbundet og LO i Tyrkia som står som eier av trykkeriet. Fondet samarbeider med Bygningsinternasjonalen og de svenske fagforbund innen bygningssektoren om dette prosjektet. Trykkeriet vil bli satt i gang i løpet av 1969.

Fondet har gitt tilskudd til arbeiderbevegelsens trykkeri på Malta.

Styret har i disse to årene bestått av:

Per Andersen, formann, Paul Engstad, sekretær, Haakon Lie, Per Aasen, Thora Johansen, Ragna Karlsen, Gustav Skjebstad, Olaf Axelsen, Tor Aspengren.

Varamenn:

Georg Lieungh, Henning Dahl, Aase Bjerkholt, Ola Teigen.

Faglig-politisk utvalg.

Utvalgets sammensetning:

Tor Aspengren, formann, Lillian Bekkevad, Haakon Lie. Anker Nordtvedt falt bort i perioden. Fra og med 3. januar 1968 rykket Leif Andresen inn i hans sted. Einar Strand og Otto Totland.

Disse har tiltrådt utvalget: Odvar Nordli, Stortingsgruppa.

Arne Hjelm Nielsen (red. av «Tillitsmannen») falt bort i perioden.

Fra og med 5. oktober 1967 rykket Knut Ribu inn i hans sted. Inge Stålesen, AUF.

Sekretær: John Sundhagen.

I hvert av 38 forbund var det oppnevnt en kontaktmann/kvinne som samarbeider med utvalget. Tallet ble redusert til 34 pga. sammenslutninger av på den grafiske sektor (3 forbund) og på bekledningssektoren (3 forbund). Dette innebar likevel at 2 forbund sluttet seg til samarbeidsordningen i perioden.

Innenfor Stortingsgruppa har FPU hatt 20 faglig/politiske kontakter, dvs. en representant fra hvert valgdistrikt, Odvar Nordli har vært hovedkontakt.

Utvalgets virksomhet:

I 13 møter har utvalget behandlet om lag 120 saker. Blant disse sakene kan nevnes: Oslo Arbeiderpartis forslag om revisjon av paragraf 14, pkt. 4, i partiets lover, innstilling fra Thor Andreassen-utvalget om organisasjonsplikt/solidaritetsavgift, forslag fra samarbeidskomiteén i Rogaland og NKF's distriktkontor om sammensetningen av fylkeslønnsutvalgene, Hjemforsikringssaken, sosialstatistisk undersøkelse, seminar for studenter, organiasjonsforholdene ved Alnor, Karmøy, trimming av valgtalere og debattanter fra LO, Sentralstyret, forbundenes ledelse og stortingsgruppa, fagbevegelsen og nominasjonene til stortingsvalget 1969.

Utvalget har bidratt til å løse en del tvister av ulik karakter på lokale plan mellom fagbevegelse og parti.

Utvalget har hatt ansvaret for disse konferanser og møter:

1 møte med tillitsmenn i et forbund utenfor LO.

(Emne: Tilslutning til LO-forbund.)

2 spesialkonferanser for Falconbridgeansatte.

8 møter med utvalgets kontakter i stortingsgruppa.

(Emner bl. a.: LO's opplegg, arbeidstidsforkortelsen, personalpolitikken i forsvaret.)

4 møter med utvalgets kontakter i forbundene.

(Emne bl. a.: faglig innpass på utdanningssektoren.)

1 konferanse med forbundstillitsmenn om strukturrasjonaliseringen.

1 konferanse med forbundstillitsmenn om bl. a. felles problemer for bedrifter og fagforeninger.

1 konferanse 10.—12. juni 1968 med forbundskontaktene, forbundsformenn o. a., LO's og DNA's distriktssekretærer om utformingen av det faglig/politiske opplegget til stortingsvalget 1969.

1 rådslagningskonferanse med representanter fra LO, forbundene, sentralstyret, stortingsgruppa og A-presseredaktører om Riksdagsvalget i Sverige 1968 og det politiske opplegget til stortingsvalget 1969.

Utvalget har stillet forelesere og kursledere til AOF-kursene «Arbeidsplassen og samfunnet».

Gjennomføringen av det faglig/politiske opplegget foran kommunevalget 1967.

Som det gikk fram av beretningen for 1965—66 ble opplegget formet 6.—7. oktober 1966. I et godt samarbeid mellom FPU, forbundene, LO's og DNA's distriktssekretærer, fylkenes og de lokale FPU og arbeidsplasskontaktene ble opplegget mer enn gjennomført.

Forbundene var helt eller delvis ansvarlige for 330 konferanser med til sammen 13 000 deltakere (derav 1300 i konferanser direkte på arbeidsplasser).

Gjennom FPU var forbundene også ansvarlige for 12 korttidssekretærer i ulike distrikter og for A-presseabonnement til arbeidsplasser i Agder, Rogaland og Vestland fylkene.

Alle medlemmene av FPU deltok som innledere i den faglig/politiske konferanse. De fleste forbunds- og stortingskontaktene var også engasjert.

Opplegget skaffet også den faglig/politiske virksomheten et par tusen nye medarbeidere på arbeidsplassene.

Organisasjonssaker.

Vervekampanjer.

Etter opplegg bearbeidet av organisasjonsutvalget ble det den 1. november 1966 satt i gang en vervekampanje, kalt «Kampanje 67». Den varte fram til 1. mai 1967. Kampanjen førte med seg at partiet fikk 12 321 nye medlemmer. Netto tilgang i 1967 var 9259 medlemmer.

Organisasjonsutvalget la opp en ny vervekampanje med start 1. oktober 1968 med avslutning 1. mai 1969, kalt «A 69». Det er laget et emblem for kampanjen, en brosjyre med tips for ververne og en folder til bruk ved verving. Resultatet av kampanjen vil bli lagt fram for landsmøtet i 1969.

Ungdomsarbeid.

Ungdomsarbeidet er drøftet i organisasjonsutvalget. Det ble sendt en henstilling til samarbeidskomitéen om å sette ned et utvalg for å se på hvordan ungdomsarbeidet kan organiseres og effektiviseres.

Kontingenten.

Organisasjonsutvalget la fram som landsmøtesak i 1967 et forslag om ny kontingentordning og nye satser. Saken ble behandlet på landsmøtet, hvor det ble fastsatt nye kontingentsatser.

Organisasjonsutvalgets sammensetning.

Etter 13. november 1967 har organisasjonsutvalget hatt følgende sammensetning:

Paul Engstad jr., formann, Tore Scheflo, Willy Jansson, Arne Kristiansen, Jon Erlien, Odd Besserud, Ragnar Larsen, Bjørg Bergh, Rolf Aakervik.

Sekretærkonferanser.

Den 22. til 30. oktober 1967 ble det holdt sekretærkonferanse i forbindelse med en studiereise til Bonn og Brüssel. De organisasjonsmessige sakene ble drøftet under reisen, med følgende program:

1. Valgkampen og valgresultatet, v/Haakon Lie.
2. Organisering av arbeidet i kommune- og fylkestingsgrupper, v/Trygve Hoem.
3. Organisasjonsarbeidet i vinter, v/Paul Engstad og Bjørg Bergh.
4. Høstaksjonen om arbeiderkalenderen, og om kontingenten, v/Frank Andersen.
5. Det faglig/politiske arbeidet, v/John Sundhagen.
6. Stortingsarbeidet og statsbudsjettet, v/Kjell Kristensen.

Studiereisen ga ellers mange nyttige informasjoner for sekretærene i arbeidet med spørsmålet om Norges fortsatte tilslutning til NATO.

En sekretærkonferanse ble holdt 10.—14. juni 1968 på Dovrefjell i forbindelse med en stor faglig/politisk konferanse.

Programmet for den faglig/politiske konferansen var:

1. Åpning ved Tor Aspengren.
2. Generaldirektør Johan B. Holte i Norsk Hydro:
«Mitt syn på samarbeidsformer i moderne bedrifter.»
3. Sverre Frogner:
«Perspektiver i norsk næringsliv.»
4. Haakon Lie:
«Situasjonen foran stortingsvalget 1969.»

5. John Sundhagen:
«Et effektivt faglig/politisk opplegg — en avgjørende faktor for stortingsflertall i 69.»
Diskusjoner og gruppearbeid.

For sekretærkonferansen var programmet:

1. Partiarbeidet i tida framover.
Innledninger ved: Paul Engstad, Frank Andersen, Bjørg Bergh, Odd Besserud, AOF, Ragnar Larsen, AUF.
2. Politiske saker og idéer. Reiulf Steen innledet til samtale.

Konferanse om Norges forhold til NATO

ble arrangert 11.—14. mars 1968 på Trudvang Hotell, Rena. Deltakerne på konferansen var tillitsmenn fra fagforbund, stortingsrepresentanter og tillitsmenn fra AUF og Fritt Forum. Konferansen hadde følgende program:

1. Reiulf Steen: «Partiets behandling av NATO-spørsmålet.»
2. Nils Ørvik: «Forutsetninger for Norges sikkerhet.»
3. John Sanness: «Spennning og samhold innen den vestlige verden.»
4. Petter Graver: «Perspektivene for samarbeidet i NATO.»
5. Knut Frydenlund: «Norge og NATO.»
Diskusjoner og gruppearbeid,

Sammenslåing av distriktsorganisasjoner.

Sør-Troms og Nord-Troms Arbeiderpartier er ■ perioden slått sammen under navnet Troms Arbeiderparti.

Saker til debatt.

I januar 1967 sendte partiet ut til avdelingene og fagforeningene den foreløpige innstilling fra skattekomitéen som var nedsatt av LO og DNA. Annen del av innstillingen vil bli lagt fram i begynnelsen av 1969.

Prinsippprogrammet.

Den 13. november 1967 oppnevnte sentralstyret en komité som fikk i oppdrag å utarbeide et forslag til nytt prinsippprogram. Komitéen har hatt denne sammensetningen:

Reiulf Steen, formann	Arvid Dyrendahl
Jostein Nyhamar	Gudmund Gjengaar
Knut Frydenlund	Erik Himle
Elsa Rastad Bråten	Per Kleppe
Ronald Bye	Ulf Sand

Forslaget forelå ferdig i desember 1968 og ble lagt fram som komitéens forslag på en pressekonferanse. Etter behandling i sentralstyret ble komitéens forslag sendt avdelingene for videre behandling.

ARBEIDSPROGRAMMET

Forarbeidet til arbeidsprogrammet.

Tidlig i perioden fikk utvalgene som sentralstyret oppnevnte i oppdrag å forberede grunnlagsmateriale for arbeidsprogrammet. Høsten 1968 forelå følgende arbeidsdokumenter:

Økonomisk-politisk utvalg:	Den økonomiske politikken.
Industriutvalget:	Industripolitikken.
Landbruksutvalget:	Jordbruk og skogbruk.
Fiskeriutvalget:	Fiskeripolitikken.
Samferdselsutvalget:	Samferdselspolitikken.
Boligutvalget:	Boligpolitikken.
Skoleutvalget:	Skolepolitikken.
Sosialt utvalg:	Sosialpolitikken.
Utvalget for forskere og forskning:	Forskningspolitikken.
Utvalget for ungdom, idrett, friluftsliv og naturvern:	Arbeidsdokument om ungdom, idrett, friluftsliv og naturvern.
Utvalget for kunst og kunstnere:	Kultur, kunst og kunstnere.
Internasjonalt utvalg:	Norge og verden.

Samtlige arbeidsdokumenter ble sendt ut til landsstyret og distriktspartiene.

På bakgrunn av de utarbeidede arbeidsdokumenter drøftet landsstyret opplegget til arbeidsprogram i landsstyremøtet på Nesbyen 19.—20. september 1968. Landsstyret valgte følgende redaksjonskomité med oppdrag å skrive første utkast til arbeidsprogram:

Olav Brunvand, formann	Ivar Leveraas
Ragnar Christiansen	Odd Højdahl
Bjartmar Gjerde	Aase Lionæs
Per Kleppe	Oluf Fuglerud, sekretær

Programforslaget ble deretter behandlet i en rekke sentralstyremøter og i landsstyrets møte i Folkets Hus, Oslo, den 10.—11. januar 1969. Landsstyrets forslag til arbeidsprogram ble deretter trykt som bilag til Arbeiderbladet den 21. januar. I tillegg ble forslaget spredt i 50 000 eksemplarer for behandlingen i grunnorganisasjonene.

MEDLEMSOVERSIKT

	Antall komm.	Ant. komm. partier	Ant. parti- avdelinger	Medlemstall 1967	Medlemstall 1968
Østfold	25	29	173	11 669	12 321
Akershus	22	22	210	8 872	8 974
Hedmark	22	23	238	8 496	8 599
Oppland	25	25	149	7 600	7 020
Buskerud	20	20	235	7 969	6 978
Vestfold	21	21	109	6 740	6 594
Telemark	18	18	151	5 175	5 213
Aust-Agder	21	22	38	2 260	2 260
Vest-Agder	15	16	35	2 813	2 762
Rogaland	26	23	63	5 278	5 459
Hordaland	36	32	50	3 437	3 315
Sogn og Fjordane	25	17	46	2 725	2 798
Sunnmøre	14	13	26	1 530	1 566
Romsdal	8	7	22	833	792
Nordmøre	13	13	81	3 094	3 016
Sør-Trøndelag	26	24	210	9 215	9 179
Inn-Trøndelag	12	12	105	3 657	3 493
Namdal	12	12	52	1 625	1 646
Sør-Helgeland	4	3	9	426	408
Nord-Helgeland ..	13	13	41	1 599	1 599
Salten	9	11	57	1 559	1 718
Ofoten	7	7	28	1 136	1 136
Lofoten	5	5	16	179	179
Vesterålen	6	5	37	1 017	1 017
Troms	24	21	98	2 926	2 790
Finnmark	20	20	79	2 375	2 375
Bergen	1	1	19	3 445	3 356
Oslo	1	1	193	56 600	56 600
	451	436	2 570	164 250	163 163

Familiestevne.

Søndag den 20. august 1967 ble det i samarbeid med fylkespartiene i Buskerud, Telemark og Vestfold arrangert et familiestevne i Bøkeskogen, Larvik. Det var taler av Trygve Bratteli, Oddvar Berrefjord, Telemark Arbeiderparti og Reidar Hansen, Larviks ordfører. Om lag 2000 personer var til stede på stevnet.

Minnemøte for Martin Tranmæl.

I samarbeid med Oslo Arbeiderparti og Oslo Arbeidersamfunn ble det arrangert et minnemøte om Martin Tranmæl i samfunns-salen den 6. februar 1968. Apningstalen ble holdt av Trygve Bratteli og hovedtalen av Einar Gerhardsen. Det var for øvrig lagt spesiell vekt på det kunstneriske program.

Partiets distriktssekretærer.

Som distriktssekretærer fungerer følgende:

Østfold	Jan M. Johansen
Oslo	Rolf Hansen
	Øivind Larsen
	Thor Viksveen
	Marit Brynhildsen
Akerhus	Trygve Aakervik
Asker og Bærum	Helge Jagland
Hedmark	Alfred Gulbrandsen
Oppland	Karl-Helmer Pettersen
Buskerud	Bjørn Brotangen
Vestfold	Willy Gundersen
Agder-fylkene	Arne Michael Olsen
Rogaland	Herman Hermansen
Hordaland	Osvald Eikemo
Bergen	
Sogn og Fjordane	Hans Offerdal
Møre og Romsdal	Edvin Hugo Pedersen
Sør-Trøndelag	Olav Skurdal
Nord-Trøndelag	Fredrik Hveding
Nordland	Herlof Gjerde
Troms	Karl Ingebrigtsen
Finnmark	Odd Granum

Forandringer i perioden.

Oslo: Ivar Mathisen har sluttet som sekretær. I hans sted er valgt Rolf Hansen. Dessuten er disse sekretærer sluttet ved Oslo Arbeiderpartis kontor: Knut Williams, Bengt Olsen. Nytilsatt er Øivind Larsen og Thor Viksveen.

Oppland: Brede Tørudbakken er sluttet og i hans sted ble ansatt Karl-Helmer Pettersen, som sluttet ved årsskiftet i 1968. Sekretærstillingen er fra 1969 ubesatt.

- Rogaland: Gunnar Berge er sluttet. I hans sted ble ansatt Harald Hermansen, som sluttet ved årsskiftet 1968. Sekretærstillingen er fra 1969 ubesatt.
- Bergen: Øivind Sandved er sluttet i perioden. Sekretærstillingen er fremdeles ubesatt.
- Møre og Romsdal: Sigvart Grøvdal er sluttet i perioden. I hans sted er ansatt Edvin Hugo Pedersen.

A-lotteriet – Lotteriservice A/S.

Arbeidet med A-lotteriet har tilført partiet, AUF og Framfylkingen betydelige midler både i 1967 og 1968. Likevel er den alminnelige tendens at økte omkostninger stadig minsker overskuddet. Mens lønnsomkostningene, frakter, porto, trykksaker osv. stadig øker, er inntektsmulighetene totalt sett konstant. Dette har ført til en stadig nedgang i inntektene.

Denne realiteten har ført til en omorganisering av lotteriet som får virkning fra og med 1969. I stedet for et sentralt salg av lodder, fordeles loddbookene på distriktpartiene. Distriktpartiene får en salgsprovisjon på 25 prosent + en bonus om de greier å omsette tildelt kvote av bøker. Samtidig skjæres reklameomkostningene drastisk ned og antallet ansatte på A-lotteriets kontor er redusert til det halve.

En håper med denne omorganiseringen både å stimulere distriktpartiens interesse for lotteriet og å øke utbyttet til hovedorganisasjonene.

Lotteriservice A/S.

Selskapet som i første rekke er et innkjøpsorgan for A-lotteriet, yter også service overfor de enkelte avdelinger i arbeiderbevegelsen. Firmaet er behjelpelig med innkjøp av gevinster for større og mindre lotterier, tombolaer osv.

Omsetningen ved slike hjelpetiltak har vært synkende. I takt med ombyggingen av A-lotteriet, trappes virksomheten i Lotteriservice A/S også ned. I 1969 vil virksomheten utelukkende bestå i å være innkjøpsorgan for A-lotteriet.

Sosialistisk Perspektiv.

Arbeiderpartiets tidsskrift, Sosialistisk Perspektiv, har i de forløpne to år fortsatt hatt en viss oppgang i abonnemestallet og en markert øking av løssalget. Tidsskriftet utkommer fremdeles 6 gan-

ger i året og koster det samme som ved starten i 1964 — kr. 25.00 pr. år (kr. 15.00 for medlemmer i AUF og Fritt Forum).

Redaktør: Inge Scheflo. Forretningsfører: Frank Andersen. Trykk og lay-out: Aktietrykkeriet - Oslo.

Nordisk og internasjonalt samarbeid.

Den nordiske samarbeidskomité har hatt 2 møter i perioden. Det første ble holdt i Oslo 22. og 23. januar 1967. Etter en innledning av Anders Thunborg, Sverige, ble det en omfattende drøfting av arbeiderbevegelsens stilling i Norden. På dette møtet drøftet man også europeiske markedsproblemer etter en innledning av Jens Otto Krag.

På møtet i København den 11. og 12. oktober 1968 konsentrerte man seg om behandlingen av det nordiske samarbeid med utgangspunkt i de pågående drøftinger på statsminister- og embetsmannsplanet om en videre utvidelse av det økonomiske samarbeid i Norden.

Sosialistisk Internasjonale har opprettholdt tidligere praksis med å holde konferanser for partilederne i de tilsluttede partier med jevne mellomrom. I perioden har det vært holdt partiledermøter i Roma 4. og 5. januar 1967 og på Chequers den 9. desember 1967. Trygve Bratteli møtte begge steder.

I inneværende kongressperiode møter partiene i Sverige og Norge med representanter i byrået på vegne av de nordiske partier. Reiulf Steen har møtt på byråets møter.

Det har vært holdt 2 rådsmøter der alle de tilsluttede partier er representert. På rådsmøtet i Zürich 10.—13. oktober 1967 møtte Reiulf Steen og Halvard Lange, mens Trygve Bratteli og Reiulf Steen representerte partiet på rådsmøtet i København 21.—23. august 1968.

Både partilederkonferansene og rådsmøtene har tatt opp generelle internasjonale spørsmål til drøfting, men har også drøftet internasjonale økonomiske problemer i det europeiske samarbeid.

Kontakten med Den sosialistiske allianse av Jugoslavias arbeidende folk har vært særlig betydningsfull i denne perioden. 21.—25. februar 1967 møtte en delegasjon fra Sentralkomitéen i den jugoslaviske alliansen en delegasjon fra DNA's sentralstyre til en konferanse i Oslo. En delegasjon fra sentralstyret, bestående av Trygve Bratteli, Reidar Hirsti, Bjartmar Gjerde og Thorvald Stoltenberg (tolk) gjestet Jugoslavia i dagene 8.—15. september 1968.

Arbeiderbevegelsens Utredningskontor.

Arbeiderbevegelsens Utredningskontor kom i gang høsten 1967. Det er Landsorganisasjonen og Det norske Arbeiderparti som i fellesskap står bak dette kontoret. Lederen av kontoret, Per Kleppe, tiltrådte ved midten av september 1967. Fra 1. desember 1967 fikk kontoret ytterligere en medarbeider, Sverre Frogner, og en kontor-dame.

Kontorets hovedoppgave har i perioden vært arbeidet i forbindelse med forberedelsen og utformingen av Arbeiderpartiets programmer. Kontoret har spilt en sentral rolle både ved utarbeidelsen av partiets prinsippprogram og forslaget til arbeidsprogram for partiet for perioden 1970—73. Dessuten har kontoret arbeidet med de politiske retningslinjer for 1970-årene. Kontoret har vært engasjert i virksomheten til nesten alle partiets særutvalg. Det har selv hatt et par arbeidsgrupper for emner som ikke har vært dekket av partiets særutvalg.

Utredningskontoret har også utarbeidet informasjonsmateriale av forskjellig slag, og dets personale har deltatt i en rekke seminarer og møter. Det har også vært behjelpelig med utarbeidelse av beregninger og sammenstillinger av faktisk materiale. Ved siden av partiet sentralt, fylkespartiene og enkelte kommunepartier, har Arbeiderpartiets fraksjoner i flere av stortingskomitéene dratt nytte av Utredningskontorets tjenester. Utredningskontoret har også vært representert på konferanser i utlandet.

Ved siden av det arbeid som er utført for Arbeiderpartiet, har Utredningskontoret også hatt en rekke oppdrag for Landsorganisasjonen, særlig i forbindelse med brevkurset «Program 69». Brev nr. 3 i dette kurset ble skrevet av Utredningskontorets leder, og Utredningskontoret har senere deltatt i rettingen av dette brevet og utformingen av LO's handlingsprogram.

Kommunalt arbeid.

Landskommunalutvalget har bestått av:

Norvald Strand, formann, Arvid Dyrendahl, Solveig Moe, Ivar Mathisen, Arne Born, Anders Aune, Thor Gystad, Odvar Nordli, Thorleif Nilsen, Trygve Hoem, sekretær.

Trygve Hoem fratrådte stillingen som kommunalsekretær 1. juli 1968. I hans sted tilsatte landsstyret Magne Nedregård. Fra årsskiftet har Nedregård fungert som organisasjonssekretær. Dette skapte en del vansker for Kommunalkontorets virksomhet, bl. a. ved utgivelsen av tidsskriftet «Kommunal-Nytt». Arbeidet ved kontoret har i perioden vært preget av konsulentvirksomhet for kommune-

partiene. Det har vært avviklet 7 kommunalkurs med tilsammen 168 deltakere.

Arbeidet i fylkeskommunale organer har hatt høy prioritet. 23. februar 1968 ble det holdt en konferanse av fylkesordførere fra Arbeiderpartiet og representanter for Landskommunalutvalget. I forbindelse med fylkesordførermøtet i Bodø i september 1968, ble det holdt et gruppemøte for Arbeiderpartiets fylkesordførere.

Norges By- og Herredsforbund og dets særforbund har tatt opp spørsmålet om en omfattende omorganisering. I den anledning ble partifeller i disse organisasjoners styrer, samt representanter fra Landskommunalutvalget, innkalt til et møte 28. januar 1968. På et seinere møte ble det nedsatt et utvalg som arbeider med omorganiseringen. Hans Opstad, Lakselv, er formann og Audun Ervik, Oslo, sekretær i dette utvalget.

Foran hvert styremøte i Norges By- og Herredsforbund har det vært holdt gruppemøter.

I Landskommunalutvalget er det holdt ett møte, men det har vært flere fellesmøter mellom arbeidsutvalget og våre folk i By- og Herredsforbundets styrer. Samarbeidet med partiets fraksjon i stortingets kommunalkomité har vært godt.

Kommunevalget 1967.

Forberedelsene til kommunevalget startet tidlig. Landsmøtet 1967 vedtok et politisk opplegg for valget. Dette dannede grunnlaget for de kommunale valgprogrammene. Det ble avviklet en rekke konferanser og møter i fylkes- og kretspartiene og i kommunene. Selv om kommunepolitikken sto i forgrunnen, ble det tidlig klart at valget ville få et sterkt rikspolitisk preg. En valgte å konfrontere regjeringspartiene med deres tidligere gitte løfter. Det gjaldt priser, boligbygging, skattepolitikk og distriktsutbygging.

Organiseringen av valgkampen.

I et spesialnummer av «Kommunal-Nytt» skisserte en det organisasjonsmessige opplegget av valgarbeidet. Henstillingen om å utarbeide politiske valgprogrammer og regnskaper ble fulgt av de aller fleste kommunepartiene.

Valgmateriell.

Følgende trykksaker ble utgitt av landspartiet:

1. Spesialnummer av «Kommunal-Nytt» om organiseringen av valgkampen.
2. Forhåndsstemmesedler.

3. Folder om forhåndsstemmegivingen.
4. Valgplakater.
5. Fast styring — 3 saker i sentrum.
6. En hilsen til de eldre.
7. En hilsen til dagens ungdom.
8. Landet trenger fast styring.
9. Vi ser framover (brosjyre for ungdom i militæret).

Videre ble det trykt 10 utgaver av «Fakta og Argumenter» om aktuelle politiske saker.

I tillegg til dette materiellet ble det i kommunene og fylkene utgitt spesielle trykksaker med valgprogrammer. Landspartiet var behjelpelig med dette.

Valgkampen.

Valget i 1967 var det første etter at Fjernsynet ble utbygd til å omfatte hele landet. I motsetning til valgene i 1963 og 1965, spilte imidlertid ikke Fjernsynet så stor rolle for mobiliseringen av velgerne.

Radio- og fjernsynsprogrammene dreide seg om emneordskifter og posten «Partiene svarer». Disse deltok fra Det norske Arbeiderparti: Trygve Bratteli, Reiulf Steen, Odvar Nordli, Arne Nilsen, Ragnar Christiansen, Liv Østlie, Tor Halvorsen, Einar Gerhardsen, Helge Sivertsen og Ragna Christiansen.

Dessuten ble det avviklet regionaldebatter over lokalstasjonene.

I valgarbeidet ellers la en stor vekt på en omfattende innadvendt informasjonsvirksomhet. De fagorganiserte var med i større utstrekning enn ved noe tidligere valg. Våre arbeidsplasskontakter gjorde en fin innsats. Åpne valgmøter var det færre av enn tidligere. Endel av partiets fremste talsmenn hadde imidlertid stor tilstrømning til de møter de deltok i.

Selv om valget fikk et sterkt rikspolitisk preg, sto lokalpolitiske spørsmål sterkt i forgrunnen. Våre kommunepartier la stor vekt på denne siden av valgarbeidet.

Arbeiderpressen økte sitt daglige opplag i ukene før valget med 140 000 eksemplarer.

Nominasjonene.

Partiet stilte ved dette valget lister i flere kommuner enn ved noe tidligere kommunevalg. Bare 16 kommuner var uten Arbeiderpartiliste mot 44 i 1963 og 68 i 1959. De 16 kommunene hvor vi ikke

stilte lister er å finne på kyststrekningen fra og med Rogaland til og med Troms. I noen av dem ble det holdt flertallsvalg, men de fleste hadde upolitiske kretslistor. Ingen andre partier stilte lister i disse kommunene.

Også ved dette valget understreket landspartiet betydningen av at kommunepartiene gjennom nominasjonene kumulerte et tilstrekkelig antall kandidater, slik at en kunne unngå de store utslagstrykninger hadde medført ved tidligere valg.

Kommuner hvor Arbeiderpartiet ikke hadde lister ved valget i 1967:

Rogaland: Utsira.

Hordaland: Tysnes, Jondal, Austevoll, Modalen, Øygarden, Austrheim.

Sogn og Fjordane: Solund, Jølster, Selje.

Møre og Romsdal: Norddal, Sandøy.

Nordland: Bindal, Træna.

Troms: Skånland, Bjarkøy.

Valgresultatet.

Selv om valgresultatet viste en tilbakegang i forhold til det ekstraordinært gode resultat vi hadde ved kommunevalget i 1963, var det et oppmuntrende valg for partiet. Sammenlignet med stortingsvalget i 1965, gikk partiet fram 0,6 prosent. I alt ble det avgitt 820 527 stemmer på våre lister, eller 43,8 prosent. I landkommunene oppnådde partiet 437 202 stemmer, eller 42,5 prosent. For byene var tallene henholdsvis 383 325 og 45,4 prosent.

Forøvrig viser en til tabellene.

Ordførervalgene.

Valgresultatet førte til at vi beholdt ordførerne i Oslo, Bergen og Trondheim. Dessuten erobret vi Stavanger fra Høyre.

Arbeiderpartiet fikk ordføreren i 216 av landets 451 kommuner. På grunn av kommunesammenslåingen kan en ikke sammenlikne dette tallet med forrige periode. En viser til tabell III.

Fylkestingene.

Ved konstitueringen av fylkestingene fikk Arbeiderpartiet fylkesordførerne i disse fylkene: Finnmark, Troms, Nordland, Sør-Trøndelag, Møre og Romsdal, Hedmark, Oppland, Akershus, Buskerud, Østfold og Telemark.

Tabell 1. Utregnede godkjente stemmer og valgte representanter ved forholdstallsvalg.

	Godkjente stemmer 1967	Stemmene prosentvis fordelt		Endring 1963—67 stemmer	Valgte representanter 1967
		1963	1967		
<i>Riket</i>					
Arbeiderpartiet.....	820 527	45.79	43.8	÷ 49 898	5 873
Høyre.....	361 946	19.82	19.3	÷ 14 846	1 618
Kristelig Folkeparti.....	132 995	6.82	7.1	+ 3 392	1 031
Kommunistpartiet.....	22 041	1.89	1.2	÷ 13 845	84
Senterpartiet.....	174 297	8.21	9.3	+ 18 128	1 817
Sosialistisk Folkeparti....	96 458	2.81	5.1	+ 43 103	433
Venstre.....	183 274	8.35	9.8	+ 24 539	1 373
Arbeidere, fiskere, småbrukere.....	3 142	0.37	0.2	÷ 3 952	47
Borgerlige felleslister.....	12 602	1.22	0.7	÷ 10 665	247
Upolitiske, lokale og andre lister.....	65 024	4.72	3.5	÷ 24 764	961
Riket i alt.....	1 872 306	100.00	100.00	÷ 28 808	13 484
<i>Bygder.</i>					
Arbeiderpartiet.....	437 202	44.20	42.5	÷ 51 579	4 637
Høyre.....	134 616	13.07	13.1	÷ 9 907	1 061
Kristelig Folkeparti.....	78 761	7.56	7.7	÷ 4 800	846
Kommunistpartiet.....	10 986	1.75	1.1	÷ 8 400	60
Senterpartiet.....	145 754	12.51	14.2	+ 7 388	1 694
Sosialistisk Folkeparti....	41 339	1.89	4.0	+ 20 442	295
Venstre.....	100 251	8.20	9.8	+ 9 544	1 050
Arbeidere, fiskere, småbrukere.....	3 142	0.64	0.3	÷ 3 952	47
Borgerlige felleslister.....	12 602	2.10	1.2	÷ 10 665	247
Upolitiske, lokale og andre lister.....	62 484	8.08	6.1	÷ 26 830	952
Bygder i alt.....	1 027 137	100.00	100.00	÷ 78 759	10 889

Tabell 1. Utregnede godkjente stemmer og valgte representanter ved forholdstallsvalg.

	Godkjente stemmer 1967	Stemmene prosentvis fordelt		Endring 1963—67 stemmer	Valgte representanter 1967
		1963	1967		
<i>Byer.</i>					
Arbeiderpartiet	383 325	47.99	45.4	+ 1 681	1 236
Høyre	227 330	29.21	26.9	÷ 4 939	557
Kristelig Folkeparti	54 234	5.79	6.4	+ 8 192	185
Kommunistpartiet	11 055	2.08	1.3	÷ 5 445	24
Senterpartiet	28 543	2.24	3.4	+ 10 740	123
Sosialistisk Folkeparti	55 119	4.08	6.5	+ 22 661	138
Venstre	83 023	8.55	9.8	+ 14 995	323
Arbeidere, fiskere, småbrukere	—	—	—	—	—
Borgerlige felleslister	—	—	—	—	—
Upolitiske, lokale og andre lister	2 540	0.06	0.3	+ 2 066	9
Byer i alt	845 169	100.00	100.00	+ 49 951	2 595

Tabell II. Valgresultatene for Arbeiderpartiet i distriktene.

	1963		1967	
	Stemmer	%	Stemmer	%
Østfold	64 307	54.75	60 853	52.4
Akershus	65 461	47.45	63 853	43.3
Oslo	131 867	44.7	119 344	42.5
Hedmark	58 808	59.78	55 832	57.6
Oppland	49 046	55.84	47 774	53.9
Buskerud	57 724	55.59	53 741	52.0
Vestfold	40 093	45.84	37 087	43.4
Telemark	42 657	52.74	38 393	48.9
Aust-Agder	17 342	44.63	15 875	41.8
Vest-Agder	18 602	33.78	17 138	31.2
Rogaland	41 630	35.33	39 888	34.0
Hordaland	35 327	34.05	34 328	32.5
Bergen	29 958	46.3	27 164	45.6
Sogn og Fjordane	12 748	28.09	12 503	28.1
Møre og Romsdal	31 202	31.70	31 220	31.6
Sør-Trøndelag	53 821	49.30	51 471	46.2
Nord-Trøndelag	26 572	47.17	23 800	43.1
Nordland	48 888	46.56	47 359	46.2
Troms	23 740	44.10	25 323	45.7
Finmark	17 541	56.49	17 581	54.5

Tabell III.

Ordførere etter politisk parti.

	Kom- muner i alt	A	H	KrF	K	Sp	SF	V	AFS	BF	Upol
		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hele landet.....	451	216	30	22	—	94	—	44	1	12	32
Bykommuner	47	30	6	1	—	1	—	9	.	.	—
Herredskommuner ...	404	186	24	21	—	93	—	35	1	12	32
<i>Fylkene:</i>											
Østfold	25	15	1	1	—	8	—	—	.	—	—
Akershus	22	16	5	—	—	1	—	—	.	—	—
Oslo	1	1	—	—	—	—	—	—	.	.	.
Hedmark	22	19	—	—	—	3	—	—	—	—	—
Oppland	25	18	—	—	—	5	—	—	—	1	1
Buskerud	20	13	1	—	—	4	—	1	—	1	.
Vestfold	21	10	4	1	—	4	—	2	.	.	.
Telemark	18	14	—	—	—	—	—	2	.	2	—
Aust-Agder	21	5	5	1	—	6	—	3	—	1	.
Vest-Agder	15	1	—	—	—	6	—	8	—	.	—
Rogaland	26	2	1	6	—	7	—	5	.	1	4
Hordaland	36	5	2	4	—	11	—	5	.	—	9
Bergen	1	1	—	—	—	.	—	—	.	.	.
Sogn og Fjordane	25	4	1	1	—	10	—	5	—	1	3
Møre og Romsdal	35	7	2	5	—	9	—	8	.	.	4
Sør-Trøndelag	26	11	1	1	—	8	—	3	.	1	1
Nord-Trøndelag	24	7	—	1	—	12	—	—	—	2	2
Nordland	44	31	4	1	—	—	—	2	.	2	4
Troms	24	18	1	—	—	—	—	—	1	—	4
Finnmark	20	18	2	—	—	—	—	—	—	—	—

1. mai.

I 1967 ble 1. mai-dagen feiret under parolen «Samling — styrke — seier».

Årets 1. mai-merke var preget med bilde av Rachel Grepp.

Rachel Grepp var en markant skikkelse innen kvinnebevegelsen og en lederskikkelse i kampen for kvinnenes frigjøring. Arbeiderkvinnen hedret henne samtidig ved å gi heimen for ugifte mødre som ble innviet samme år, navnet «Rachel Grepp-heimen».

Det ble formidlet taler til i alt 510 arrangementer.

Landsorganisasjonen i Norge og Det norske Arbeiderparti sto i fellesskap for feiringen og sendte ut dette oppropet:

1. MAI 1967

Foran 1. mai vender vi oss igjen til medlemmer og venner over hele vårt vidstrakte land med oppfordring til å være med i feiringen av den internasjonale solidaritetsdagen. Den kommer i år som så mange ganger før både med faresignaler, utfordringer og muligheter.

Uro fyller store deler av verden.

I det folkerikeste av alle land, Kina, som nå også har kjernefysiske våpen, foregår omveltninger som vi bare aner rekkevidden av.

I India — landet med jordens nest største befolkning — er store områder herjet av tørke det andre året på rad. Sult truer millioner av mennesker.

I Vietnam fortsetter en bitter og blodig krig — mange forsøk på å bringe fiendtlighetene til opphør har hittil ikke ført fram.

I Midt-Østen rår militær strid og spenning i Aden, Jemen og langs Israels grenser.

I Sør-Afrika, Rhodesia og Angola føres en gammel kolonipolitikk videre.

1. mai mønstrer vi for å manifestere en hel verdens håp om at det skal lykkes å hindre fortsatt spredning av atomvåpen, for å vise vår solidaritet med verdens fattige folk og for å understreke kravet om fredelig løsning av alle mellomfolkelige konflikter.

I vår egen verdensdel har en merkbar avspenning funnet sted — militært og politisk. Men ennå er Europas deling en kjensgjerning. I Berlin står fortsatt «Skammens Mur» som et skille mellom øst og vest. I Vest-Europa har det ennå ikke lyktes å slå bro mellom Det europeiske fellesskapet (EEC) og Frihandelsforbundet (EFTA). Sterke reaksjonære og nasjonalistiske krefter står hindrende i veien for den samling som alltid har vært arbeiderbevegelsens målsetting. Den britiske arbeiderregjeringen søker nå å bryte veien for et forenet Europa. Vi krever at også den norske regjering nå besluttsomt tar del i arbeidet for å vinne over splittelsen i Vest-Europa.

I ett og et halvt år har landet vårt hatt en regjering satt sammen av fire partier som i 1965 vant et flertall i Stortinget på bestemte løfter:

De lovte å stanse prisstigningen.

Resultatet av deres politikk har vært en prisstigning så stor at vi kan frykte 2 indeksreguleringer i løpet av 2 år.

De lovte å gjennomføre skattelettelser.

Resultatet av deres politikk var at skatter og avgifter steg med et rekordbeløp på 1800 millioner kroner i 1966.

De lovte å øke boligbyggingen.

Resultatet er den største svikt i planlagt boligbygging som vi noen gang har sett.

1. mai vil vi ikke bare si vår mening om de borgerlige partienes løftebrudd. Da skal vi også understreke våre krav om en målbevisst og planmessig politikk for løsning av de mange problemer den moderne samfunnsutviklingen reiser.

Landet trenger fast styring.

Norge har lagt en rekke år bak seg med rask økonomisk vekst. Men tekniske landevinninger og store markedsdannelser, som åpner for nye muligheter, skaper også vansker. Deler av vår industri vil i årene som kommer, måtte gjennomgå dyptgående endringer som vil bringe mange arbeidsplasser og heimer i fare. Oppgaven nå blir ikke bare å skaffe arbeidsplasser for dem som mister dem gjennom mekaniseringen i fiske, jord- og skogbruk. Alternative arbeidsplasser må også sikres i våre industri-sentra. Uten planlegging og styring vil den tekniske utviklingen føre til sosiale ulykker, istedenfor høyere levestandard for alle. 1. mai understreker vi derfor kravet om samfunnsmessig utbygging for

arbeid — trygghet og utvikling.

For arbeiderbevegelsen er det fortsatt en vital oppgave å sikre demokratiet på arbeidsplassene. En ny forkortelse av arbeidstiden må snarest finne sin løsning. Igjen har lønsmottakerne bare seg selv og sine organisasjoner å lite på.

— — —

Store oppgaver kaller på vår innsats både ute og hjemme. Moderne teknikk og viten åpner muligheter for bedre kår for alle. Men samfunnsmessig planlegging og styring er forutsetningen for en trygg framtid. Ved høstens kommunevalg vil vi få høve til å si fra om den politiske kurs i landet. Gjennom samhold og solidaritet kan vi fra dag til dag skaffe oss den styrke som sikrer seier. Derfor møter vi i år igjen på maidagen under det gamle merket

SAMHOLD

STYRKE

SEIER

DET NORSKE ARBEIDERPARTI

Trygve Bratteli.

LANDSORGANISASJONEN I NORGE

P. Mentsen.

Gjennom partipressen ble følgende 1. mai-opprop fra Den Frie Faglige internasjonale distribuert:

1. MAI-OPPROP

fra Den Frie Faglige Internasjonale.

Til verdens arbeidere!

Igen sender Den Frie Faglige Internasjonale dere sine varme, kameratslige hilsener på den 1. mai, den internasjonale solidaritetens dag. Det er i dag vi minnes og ærer de pionérer som la den veien vi skal følge. I dag gjør vi opp status over de resultater vi har oppnådd, og vi tar mål av vår styrke for de oppgaver som ligger foran oss.

I for mange land — både i industri- og utviklingsland — blir fagbevegelsen møtt med stadig større innblanding fra regjeringenes side i de frie tariff-forhandlinger. Det blir stadig krevd ofre av arbeiderne for å sikre økonomisk stabilitet, utbygging av landet og av andre grunner. Fagbevegelsen står ikke tilbake for noen når det gjelder oppriktig patriotisme, men vi krever at hvis det er nødvendig med ofre, må de bæres først og fremst av de lag i folket som er i stand til dette. Det betyr, f. eks. at hvis det er nødvendig med lønnskontroll, må det være en like streng pris- og profittkontroll. Den nåværende økonomiske situasjon i verden understreker igjen at uansett hvilken regjering som har makten, ligger arbeidernes sikreste garanti for sosial rettferd i en sterk og uavhengig fri fagbevegelse.

Framfor alt må fagbevegelsen på det internasjonale plan se til at de økonomiske vanskene ikke veltes over på dem som minst er i stand til å bære dem — de underprivilegerte millioner i de land som ikke har noen ting. Nå er tiden inne, ikke til en kortsiktig fattigmannspolitik, men til dristige tiltak som kan bidra til å lukke svelget mellom de rike og de fattige land. Det som verden behøver er en stadig voksende og mer effektiv hjelp fra industriland til utviklingslandene, såvel som fri adgang til de førstnevntes markeder. Bare dette er veien til almen velstand, for denne er — i likhet med fred — udelelig.

Uten internasjonal sosial rettferd vil vi alltid ha krigsfaen hos oss. Fagforeningsfolk er fredens menn og kvinner, og vi vil fortsatt henstille til våre regjeringer om å gjøre opp sine konflikter ved konferansebordet og ikke på slagmarken. Den eneste krigen vi ønsker, er krigen mot sult, sykdom, uvitenhet og diskriminering i enhver form. Hvor annerledes ville ikke verden være hvis bare en tiendedel av det som blir brukt til våpen ville blitt anvendt til fredelige formål.

I troen på at menneskerettighetene, særlig tanke- og yrings- og foreningsfriheten, må bli overført på det som angår arbeidernes liv og deres forhold til sine arbeidsgivere og til staten, hilser den frie fagbevegelsen den nye FN-pakten som gir lovs kraft til den universelle menneskerettserklæringen. Vi skal kaste hele vår styrke inn i kampen for å sikre at denne pakten blir ratifisert og gjennomført av alle stater.

KVINNELIGE ARBEIDERE!

Det er bare den frie fagbevegelse som forsvarer deres rett til lik lønn og andre rettigheter som er slått fast i FFI's kvinneprogram.

UNGE ARBEIDERE!

Deres håp for en bedre sjanse i livet gjennom bedre utdannelse og andre muligheter kommer klart til uttrykk i FFI's ungdomsprogram.

Alt dette er idealer som den demokratiske arbeiderbevegelse alltid har kjempet for. I dag blir de forsvart av hele verdens frie fagbevegelse som er knyttet sammen i FFI.

ARBEIDERE I VERDEN!

Slutt opp om den frie fagbevegelsen.

Den er det beste forsvar mot urettferdighet og utbytting, den sikreste garanti for en stadig økende levestandard, bedre arbeidsforhold og demokratisk rett til å være med å bestemme hvordan ens liv skal styres.

Fram med FFI for brød, fred og frihet!

1. mai 1968 ble feiret under parolene

Forhandlinger og fred i Vietnam.

Forhandlinger og fred i Israel.

Internasjonal, kontrollert nedrustning.

Demokrati og frihet for alle folk.

Solidaritet med verdens fattige land.

1. mai-merket var preget med bildet av Martin Tranmæl, kjempemerket i norsk arbeiderbevegelse som nå hadde gått bort.

Det ble formidlet taler til i alt 475 arrangementer.

Landsorganisasjonen i Norge og Det norske Arbeiderparti sto i fellesskap for feiringen, og sendte ut dette oppropet:

1. MAI 1968

På ny står vi foran den internasjonale mai-dagen, som vil bli feiret i en verden fylt av uro og trusler. Krigen i Vietnam fortsetter. I Midt-Østen smir diktaturene en jernring rundt Israel. Opprustningen fortsetter verden over i økt tempo. Den ikke-spredningsavtalen for kjernefysiske våpen som en i årevis har sett fram til, blir undergravet av en rekke stater allerede før den har sett dagens lys. Diktaturene i vår del av verden — i Spania, Portugal, Hellas og kommuniststatene — nekter fortsatt å gi folkene frie politiske og faglige organisasjoner som er forutsetningen for frihet og demokrati. Juntaen i Hellas skjemper sitt vanstyre, mens kommunistpartiet i Polen griper til en gammeldags antisemittisme for å dekke over indre konflikter. «Skammens Mur» står fortsatt som en skillevegg i et Europa som lengter etter tilnærming og normalisering.

Avstanden mellom de rike industriland og de fattige utviklingsland øker istedenfor å minske. De tiltakene som blir gjort for å skape en radikal endring i denne ulykkelige situasjon, er over alt for begrensede og kommer for sent i gang. De fattige folks problem ligger like uløste, og ønsket om en helhjertet innsats for å løse dem møter i alle land den samme likesælhet og egoisme. 1. mai må i år igjen bli brukt til å vekke folkene til ettertanke.

Men en forandringens vind blåser også over verden. Over alt arbeider krefter for fred, frihet og framskritt. Disse krefter må vi gi ny næring ved å vise vår samhørighet med dem. 1. mai mønstrer vi for å vise vår vilje til å skape en tryggere og bedre verden for menneskeheten. Vi demonstrerer for:

Forhandlinger og fred i Vietnam.

Demokrati og frihet for alle folk.

Forhandlinger og fred for Israel.

Solidaritet med verdens fattige land.

Internasjonal, kontrollert nedrustning.

Takket være et organisert samvirke både i øst og vest hersker i vår del av verden en politisk og militær avspenning. Men fortsatt er Europa delt — også Vest-Europa er delt. Reaksjonære og nasjonalistiske krefter har sinket den samlingen av Vest-Europa som arbeiderbevegelsen har stått som talsmann for. Det betyr ikke at vi kan la oss stanse i våre bestrebelse for et nærmere, forpliktende samarbeid over landegrensene. Når veien for den økonomiske europeiske samlingen for en tid blokkeres, blir den oppgaven dobbelt presserende å fremme det nordiske samarbeidet. Omfattende utvidelser av det økonomiske samarbeidet i Norden må straks stilles på dagsordenen. Den nølende holdningen som den norske regjeringen inntar, kan ikke godtas. Vi har gjennom alt for mange år nøydt oss med utredninger. Nå er tiden kommet for ny handling i det nordiske samarbeidet. Vårt land må ikke være bremseklossen i Norden. *1. mai demonstrerer vi for samling i Norden.*

Vi nærmer oss nå avslutningen av et stort og vanskelig inntektsoppgjør. Vi vet ennå ikke om det er mulig å finne en løsning uten en omfattende arbeidskonflikt. Uansett hva resultatet måtte bli, *er det viktig at vi får et rettferdig oppgjør.*

Det som de fagorganiserte i industrien oppnår, må bli retningsgivende for alle andre grupper. Vi kan ikke godta at visse befolkningsgrupper får en helt annen inntektsøkning enn den som de fagorganiserte må godta under henvisning til landets økonomiske bæreevne.

Vi må også kreve at Regjeringen ikke på samme måte som i 1966 undergraver tariffoppgjøret gjennom sin pris- og avgiftspolitik. Siden forrige tariffoppgjør har det vært en prisutvikling på over 10 poeng i konsumprisindeksen, dvs. at den har passert to «røde streker». Det er vårt bestemte krav at Regjeringen i månedene framover fører en økonomisk politikk som trykker de lønnsvilkår som følger av tariffoppgjøret.

I to og et halvt år har landet hatt et borgerlig flertall og en borgerlig regjering. Hvis myndighetene på et tidligere tidspunkt hadde vist vilje til å innfri noen av sine løfter, bl. a. når det gjelder prispolitikken, ville det ha vært lettere å få tariffoppgjøret i havn. Skulle det ikke bli mulig å gjennomføre tariffrevisjonen uten åpen konflikt, skal ingen være i tvil om at Regjeringen har en vesentlig del av ansvaret for den situasjonen som er oppstått.

Ute og hjemme kaller store oppgaver på innsats. Den faglige og politiske arbeiderbevegelse vil i samarbeid og samhold ta sin del av oppgaven.

1. mai feires i år i en situasjon fylt av utrygghet og alvor. Vi ber om en mannjamm oppslutning om dagen i en demonstrasjon for

Et rettferdig og reelt inntektsoppgjør.

Samling i Norden.

Fred, demokrati og frihet for alle folk.

LANDSORGANISASJONEN I NORGE

P. Mentsen.

DET NORSKE ARBEIDERPARTI

Trygve Bratteli.

Materiell.

Både i 1967 og i 1968 ble det sendt ut materialsamlinger til bruk for talerne.

For salg ble det foruten 1. mai-merkene utgitt en brosjyre om Rachel Grepp i 1967 og om Martin Tranmæl i 1968.

Det ble videre laget og sendt ut en brosjyre om det praktiske opplegget av 1. mai-arrangementene, forslag til transparenter osv.

Samarbeidskomitéen mellom DNA og LO.

Samarbeidskomitéen har i 1967 hatt denne sammensettingen:

Fra DNA: Trygve Bratteli, Reiulf Steen og Haakon Lie og fra LO: P. Mentsen, Tor Aspengren, Kåre Pehrson og Alf Andersen.

Samarbeidskomitéen har holdt 16 møter i 1967 og behandlet en rekke saker. Følgende kan nevnes:

- Etableringen av Arbeiderbevegelsens utredningskontor.
- Gavepensjon til Arne Paasche Aasen.
- Lovregler om industrielt demokrati.
- Forhandlinger om reduksjon av arbeidstiden.
- Finansiering av kommunevalget/kampen 1967.
- Henvendelse til Regjeringen om opprettelse av et investeringsfond.
- Pliktmessig medlemskap i LO for DNA-medlemmer.
- Reising av bauta over Martin Tranmæl.
- Kollektiv hjemforsikring.

I 1968 hadde Samarbeidskomitéen denne sammensetningen:

Fra DNA: Trygve Bratteli, Reiulf Steen og Haakon Lie.

Fra LO: P. Mentsen, Tor Aspengren, Alf Andersen og Fritz W. Hannestad.

Komitéen holdt 19 møter i 1968.

Av saker som ble behandlet kan nevnes:

- Arbeiderbevegelsens ungdomsarbeid.
- Film om Martin Tranmæl.
- Retningslinjer for feiring av 1. mai.
- Oppnevning av komité for å utrede spørsmålet om inntektsfordeling.
- Konferanse om NATO.
- Tariffsituasjonen.
- Sandberg-komitéens innstilling.

- Struktur- og arbeidsmarkedspolitikken.
- Organisering av lærerstudenter i LO.
- Nytt boligprogram for LO og DNA.
- Valgbudsjett 1969.
- Politiske flyktninger fra Hellas.
- Vietnambevegelsen i Norge.

Arbeiderpartiets stortingsgruppe.

Forandringer i perioden.

Gruppas medlemmer, Nils Langhelle og Johan Andersen, er avgått ved døden i perioden. I deres sted har Otto Totland og Willy Jansson tatt sete som representanter.

Gruppestyret.

Fra høstsesjonen 1967 har gruppestyret hatt følgende sammensetning:

Trygve Bratteli, formann, Guttorm Hansen, nestformann, Ragnar Christiansen, Einar Gerhardsen, Sverre Løberg, Margith Munkebye og Leif Granli.

Varamenn: Odvar Nordli og Peder Næsheim.

Sekretariatet.

Gruppas sekretariat er bygd videre ut, og fra og med høstsesjonen 1968 har det følgende bemanning:

Gruppesekretær: Kjell Kristensen.

Informasjonssekretær: Oluf Fuglerud.

Øvrige sekretærer: Ingjald Ørbeck Sørheim, Leif Sveen og Ivar Austeng.

Assistenter: Inga Harlem, Laila Engebret og Beret Monsen.

Tillitsmenn i Stortinget og avdelingene.

Ved Nils Langhelles død nominerte gruppa Leif Granli som ny visepresident i Stortinget. Han ble valgt og har fungert fra og med høstsesjonen 1967. Det er for øvrig ikke foretatt endringer når det gjelder presidenter og sekretærer i Stortinget i perioden.

Gruppas virksomhet generelt.

Gruppas arbeid i perioden har delvis vært diktert av de forslag og opplegg som Regjeringen har fremmet i Stortinget. En har sett det som meget vesentlig å utarbeide konkrete alternativ til Regjeringens opplegg når disse ikke har vært tilfredsstillende.

Men gruppa har også tatt selvstendige initiativ på en rekke områder, der Regjeringen ikke har hatt politisk vilje eller kraft til å fremme nødvendige saker. Disse initiativ har kommet i form av interpellasjoner, forslag og henstillinger til Regjeringen og som private lovforslag, fremmet av gruppemedlemmer på vegne av gruppa.

I det etterfølgende er gitt en oversikt over virksomheten på de mest sentrale områdene i perioden:

Økonomiske opplegg — kredittpolitikken.

De foreliggende resultater av Regjeringens økonomiske politikk viser at koalisjonen ikke har maktet å få til den styringen over utviklingen som er nødvendig i et moderne samfunn. Arbeiderpartiet har gått inn for en omlegging av den økonomiske politikken med sikte på å skape grunnlaget for slik styring. Dessuten har det vært en sentral målsetting for partiets økonomiske politikk å bruke en større del av ressursene til dekning av de felles behov.

Regjeringens opplegg av den økonomiske politikk for 1967 var dårlig tilpasset den økonomiske situasjon. Dette førte med seg at Regjeringen allerede i mars 1967 måtte gjennomføre en rekke tilstramningstiltak som skulle sikre bedre balanse i den indre økonomi og i vår utenriksøkonomiske stilling.

Fra Arbeiderpartiets side ble det pekt på at tiltakene ikke var tilstrekkelige og at Regjeringen ikke hadde den nødvendige kontroll over utviklingen. Bl. a. ble det for 1967 ikke inngått noen avtale med sparebankene om deres utlånsøking. Resultatet var at de rammer som var forutsatt for utlånsøkingen ble betydelig overskredet.

Utlånsøkingen fra statsbankene ble mindre enn forutsatt, bl. a. førte svikten i boligbyggingen til at Husbanken ble sittende igjen med ubrukte midler.

Arbeiderpartiets forslag til endringer i Regjeringens økonomiske opplegg for 1968 tok bl. a. sikte på å stimulere sysselsettingen og å skape bedre balanse i hele den økonomiske utvikling med sikte på et bedre grunnlag for en balansert økonomisk vekst.

Arbeiderpartiet har gått imot Regjeringens forslag om desentralisert forvaltning av folketrygdens midler. I stedet foreslo en sentralisert forvaltning som etter partiets mening ville gi de ansvarlige myndigheter bedre kontroll med disponeringen av midlene. Da spørsmålet om plasseringen av fondstilveksten for 1968 ble behandlet, foreslo Arbeiderpartiet at innskuddet i de private banker skulle reduseres fra 12 til 6 prosent, og at en i stedet skulle forhøye Industribankens og Kommunalbankens innvilgningsbudsjett og Rikstrygdeverkets låneramme for lån til helseinstitusjoner.

Det er flere ganger fremmet forslag om å øke statsbankenes utlånsrammer.

Arbeiderpartiet har foreslått opprettet en statlig forretningsbank — Norges Postbank. Forslaget ble forkastet av det borgerlige flertall i Stortinget.

Statsbudsjettet for 1968.

Regjeringens forslag til statsbudsjett for 1968 viste en samlet utgift på vel 15,3 milliarder kroner. Dette var 1 385 mill. kroner, eller 9,9 prosent mer enn det vedtatte budsjett for 1967. Inntektene gikk opp med 9,7 prosent og utgiftene med 9,2 prosent i forhold til foregående års budsjett. Samlet finansieringsbehov var 1 772 mill. kroner, mens overskottet før lånetransaksjoner var 235 mill. kroner. Dette overskottet ble gjort mulig ved at et beløp på 200 mill. kroner i samband med innføring av omsetningsavgift på boligbygg ble ført opp som netto inntekt på statsbudsjettet.

Arbeiderpartiets stortingsgruppe fant det nødvendig å foreslå vesentlige endringer i det økonomiske opplegget for 1968, dels for å få til en omprioritering i forhold til Regjeringens opplegg, dels for å sikre gjennomføringen av oppgaver som det var alminnelig enighet om å gi høy prioritet. Sentrale elementer i Arbeiderpartiets opplegg var økte bevilgninger til utviklingshjelpen, direkte bevilgninger til distriktsutbyggingstiltak, tiltak for å opprettholde tempoet i kraftutbyggingen, bedring av barnefamilienes økonomi, sterkere innsats i samferdsel, undervisning og forskning, og forslag for å sikre gjennomføringen av boligprogrammet.

De økte utgifter dette medførte ble foreslått dekket ved bl. a. en midlertidig investeringsavgift på visse bygg og anlegg, omsetningsavgift på bøker og ukeblad, uendret inntektsskatt og en øking av særskatten.

Disse økte inntekter skulle også dekke den reduksjon i Regjeringens inntektforslag som det førte med seg at Arbeiderpartiet gikk imot forslaget om å innføre omsetningsavgift på boligbygg.

Uttrykt i tall så Arbeiderpartiets budsjettalternativ slik ut:

A. Økte inntekter.

1. Uendret inntektsskatt til staten	125 mill. kr.
2. Særskatt til utviklingshjelp	46 » »
3. Omsetningsavgift på bøker og blad	38 » »
4. Motorvognavgiftene	15 » »
5. Investeringsavgift	90 » »

Sum 314 mill. kr.

B. Reduserte utgifter.

1. Refusjon av omsetningsavgift på bygg	35 mill. kr.
2. Omsetningsavgift på statens bygg	15 » »

Sum 50 mill. kr.

Sum økte inntekter og reduserte utgifter 364 mill. kr.

C. Økte utgifter.

1. Utviklingshjelp	46 mill. kr.
2. Distriktsutbygging	45 » »
3. Barnetrygd	57 » »
4. Stipend til skoleungdom	25 » »
5. Kraftutbygging	15 » »
6. Forskning	10 » »
7. Riksveganlegg	15 « «
8. Bygging av flyplasser	8 » »
9. Fiskeridepartementets budsjett	5 « «
10. Andre økninger under Sosialdepartementets og Kirke- og undervisningsdepartementets budsjett	15 » »

Sum 241 mill. kr.

D. Reduserte inntekter.

Omsetningsavgift på boligbygg m. v. 250 mill. kr.

Sum økte utgifter og reduserte inntekter 491 mill. kr.

Økte utgifter + Reduserte inntekter 491 mill. kr.

Økte inntekter + Reduserte utgifter 364 » »

Differanse 127 mill. kr.

Statsbudsjettet for 1969.

Regjeringens forslag til statsbudsjett for 1969 viste en samlet utgift på i alt 17.2 milliarder kroner, en stigning på 1 882 millioner kroner eller 12.2 prosent i forhold til det vedtatte budsjett for 1968. Statsinntektene økte med vel 11 prosent og utgiftene med 11 prosent i forhold til foregående års budsjett. Samlet finansieringsbehov; 2 155 millioner kroner og overskottet før lånetransaksjoner 200 millioner kroner.

Arbeiderpartiet ga uttrykk for at det i den aktuelle situasjon ville være viktig og nødvendig med et økonomisk opplegg som i sterkere grad var egnet til å fremme veksten i norsk økonomi. Partiet foreslo derfor tiltak med sikte på dette. Disse tiltakene, som gikk inn i partiets budsjettalternativ, tok i første rekke sikte på distrikter med lav aktivitet, undersyssetting og mangel på arbeidsplasser. Dessuten tok en igjen opp forslag for å stimulere boligbyggingen, etter at Regjeringens opplegg har sviktet totalt i forhold til det boligprogram som ble fastlagt av Stortinget.

I budsjettalternativet inngikk også et forslag om et statlig finansieringsinstitutt for vekst og omstilling i industrien, en sterkere innsats når det gjaldt utdanning, forskning og kulturformål og innen den sosiale sektor, og dessuten etableringen av et naturvernfond som et ledd i et mer effektivt vern om landets naturherligheter.

Budsjettalternativet inneholdt også forslag om en mer rettferdig fordeling av skattebyrdene, med skattelette for de lavere inntekter, i stedet for som Regjeringen foreslo, for de høyere.

Hovedpunktene i Arbeiderpartiets budsjettalternativ ser slik ut:

A. Økte utgifter og reduksjoner på inntektssiden.

1. Sysselsetting og utbygging i distriktene	100 mill. kr.
2. Fondet for industriell vekst og omstilling	10 » »
3. Sosiale tiltak	20 » »
4. Utdanning, forskning og kulturformål	48 » »
5. Naturvernfond	30 » »
6. U-hjelp	53 » »
7. Skattelette ved økte minstefradrag	33 » »
8. Skattelette ved økte fradragsbeløp	95 » »
	<hr/>
Sum	389 mill. kr.
	<hr/>

B. Økinger på inntektssiden.

1. Skattefrie fondsavsetninger suspenderes	78 mill. kr.
2. Reduserte tilleggsavskrivninger	30 » »
3. Skattefri banksparing oppheves	60 » »
4. Uendrede progresjonssatser	43 » »
5. Økt særskatt til u-hjelp	53 » »
6. Omsetningsavgift på bøker og blad	40 » »
	<hr/>
Sum	304 mill. kr.
Redusert overskott før lånetransaksjoner	85 » »
	<hr/>
Sum	389 mill. kr.
	<hr/>

I tillegg kommer økte utgifter i forbindelse med økt husleiestøtte og økte bevilgninger til byggforskningen dekket ved overføring fra boligfondet.

Skatter og avgifter.

En hovedinnvending fra Arbeiderpartiets side mot Regjeringens skattepolitikk har vært at den i for sterk grad har favorisert de høye inntekter og næringsinntekter. Arbeiderpartiet har på sin side forsøkt å følge en linje som bedre skulle tilgodese de lavere inntektsgrupper og skape en mer rettferdig fordeling av byrdene.

Partiet har videre søkt å bruke skatte- og avgiftspolitikken som virkemiddel i distriktpolitikken, noe som bl. a. lå bak forslaget om å innføre en investeringsavgift på visse investeringer og vedlikeholdsarbeider for 1968. Da det høsten 1968 viste seg at investerings-takten var redusert såvidt betraktelig at det måtte satses for å øke takten igjen, ble forslaget om investeringsavgift ikke tatt opp for 1969. Derimot foreslo en at bestemmelsene om økt tilleggsavskrivning som året før var innført mot partiets stemmer, skulle oppheves. Samtidig foreslo en at ordningen med skattefrie fondsavsetninger skulle suspenderes.

Arbeiderpartiet gikk imot Regjeringens forslag om minsket progresjon både for 1968 og 1969. For 1969 foreslo en fradragsbeløpene for statsskatten og minstefradraget økt, samtidig som en foreslo ordningen med skattefrie banksparing opphevet. Dessuten la en fram forslag om å redusere det skattefrie beløpet for livsforsikringspremier. Alle disse forslag ble nedstemt.

For å få til den nødvendige øking av bevilgningen til utviklingshjelpen, foreslo en særskatten til dette formål økt både for 1968 og 1969.

Når det gjelder omsetningsavgiften, er det partiets prinsipielle standpunkt at den bør være generell og at unntakene fra ordningen bør være så få som mulig. Ut fra dette har en opprettholdt forslaget om å innføre omsetningsavgift på bøker og blad, men samtidig har en fremmet forslag om øking av bevilgningene til kulturformål i betydelig grad.

Priser og lønninger.

Regjeringens økonomiske politikk har ført til fortsatt sterkt prispress. Trass i at 1967 var et år uten større inntektsoppgjør, var prisstigningen høyere enn det foregående år. Fra desember til desember steg prisene med 4,3 prosent. Den tilsvarende øking i 1968 var 3,7 prosent.

Den røde strek på 130 poeng ble passert i april 1967 og utløste indekstillegg for lønnstakerne og jordbrukerne fra 16. mai. Indeksen hadde da ligget helt oppe under 130 poeng helt fra årsskiftet.

Den nye røde strek ble lagt på 135,4 poeng. Arbeiderpartiet søkte i Stortinget å gjennomføre en linje som skulle hindre at indeksen på ny skulle ligge like oppunder den røde streken gjennom flere måneder. Dette bl. a. fordi Regjeringen foreslo og fikk vedtatt at inntektstillegget for jordbruket ble veltet over på forbrukerne gjennom økte priser. Arbeiderpartiet foreslo tillegget dekket over statsbudsjettet. Regjeringens politikk førte til at den nye røde streken ble passert i mars 1968, slik at en for første gang passerte to røde streker i samme tariffperiode. Alt i juli 1967 passerte indeksen 133 poeng, og i desember lå den på 134,5 poeng — slik at den også før den nye indeksregulering lå ganske nær den røde strek gjennom en lengre periode.

Det nye indeksoppgjør ble trukket inn i det ordinære lønnsoppgjør våren 1968.

Dette oppgjøret startet med forbundsvise forhandlinger, men førte ikke fram på dette grunnlag. Riksmeklingsmannen kom inn i bildet, og han sørget for en «kobling» av oppgjørene. På dette grunnlag fant man så fram til et forslag som ble sendt ut til avstemning, og som ble vedtatt med et knept flertall av de avstemte organiserte. Av vel 108 000 som avga stemme, stemte 57 200 «ja» — og 50 800 «nei». Oppgjøret ga som resultat et tillegg på 1¼ prosent, eksklusive kompensasjon for arbeidstidsreduksjonen. Dessuten ble det gitt et 2 prosents tillegg fra 1. januar 1969. mens indeksregulering først vil kunne foretas på grunnlag av indeksen pr. 15. juli 1969.

Heller ikke for de statsansatte nådde man fram til resultat gjennom forhandlinger. Riksmeklingsmannen kom inn i bildet og satte fram forslag som ble sendt ut til avstemning og vedtatt av partene. Dette oppgjøret ga et generelt tillegg på 7 prosent fra 1. mai 1968 og ytterligere et tillegg på 2 prosent fra 1. januar 1969. I oppgjøret for de kommuneansatte nådde man fram til omtrent det samme resultat.

Arbeiderpartiet har i Stortinget pekt på nødvendigheten av at en i denne situasjon legger stor vekt på å unngå en prisutvikling som reduserer realinntektene for de vanlige lønnstakere, og som sammen med Regjeringens skattepolitikk fører til større skjevhet i inntektsfordelingen. Fra mai til desember gikk imidlertid indeksen opp fra 135,5 til 139,0 poeng eller med 2,6 prosent.

Arbeidstidsforkortelsen.

Våren 1968 behandlet Stortinget forslaget om nedsettelse av arbeidstida til 42 ½ time pr. uke fra 1. juli s. å. I den forbindelse fremmet Arbeiderpartiet forslag om at arbeidstida i alminnelighet skulle fordeles på 5 dagers uke, at arbeidstida — inklusive overtid — ikke måtte overstige 15 timer i ett døgn, at utgiftene ved det kommunale arbeidstilsyn skulle bæres av staten, at det skulle legges til rette et program for gjennomføring av 40 timers uke i begynnelsen av 1970-åra og at Regjeringen skulle fremme forslag om 40-timers uke for helkontinuerlig skiftarbeid fra 1. april 1969 og 40-timers uke for diskontinuerlig skiftarbeid fra 1. april 1970. Dessuten gikk en imot Regjeringens forslag om at vekslende skiftplaner skulle aksepteres.

Regjeringskoalisjonen var imidlertid ikke villig til å godta noen av Arbeiderpartiets forslag.

Sosiale tiltak.

På det sosiale område har spørsmålet om de funksjonshemmedes stilling i samfunnet vært gjenstand for inngående drøfting. I vårsesjonen 1968 behandlet Stortinget en melding om omsorgen for de funksjonshemmede. Under behandlingen av denne saken fremmet Arbeiderpartiet bl. a. et forslag om et 7 punkters aksjonsprogram for innsatsen for disse gruppene. Videre fremmet en forslag om opprettelse av et statens velferdskontor for de funksjonshemmede, og ba dessuten Regjeringen om å forberede opprettelsen av et direktorat for koordineringen av arbeidet på dette feltet.

Under behandlingen av budsjettet for 1969 fulgte en opp dette programmet og foreslo en ekstra bevilgning på 9,4 mill. kroner til spesielle tiltak blant de funksjonshemmede.

Under behandlingen av budsjettet for 1968 fremmet en forslag om at aldersgrensen i barnetrygden skulle heves fra 16 til 17 år og at trygden også skulle utbetales for første barn. Dette for å motvirke de uheldige utslag for barnefamilienes økonomi som Regjeringens økonomiske politikk førte med seg.

Samme høst gjorde en også framstøt for å få utredet barnefamilienes økonomiske vilkår i sin alminnelighet og mulige tiltak for å styrke deres økonomiske stilling.

En har også bedt Regjeringen om å utrede og legge fram melding om de økonomiske vilkår for grupper og personer som av forskjellige årsaker har meget lave inntekter og som får liten eller utilstrekkelig støtte gjennom regulære trygdeordninger.

Regjeringen har ikke etterkommet disse anmodningene på en tilfredsstillende måte.

I perioden har en fulgt opp vedtaket fra LO's kongress og reist spørsmålet om nedsettelse av pensjonsalderen, og en har bedt Regjeringen fremme forslag om tillegg til dem som bare har grunnpensjonen i folketrygden å leve av.

Boligpolitikken.

Arbeiderpartiet har i perioden tatt en rekke initiativ både når det gjelder å stimulere boligbyggingen og å holde bokostnadene på et rimelig nivå.

Når det gjelder boligprogrammet har Regjeringens opplegg ført til resultater som ligger langt under målsettingen for de enkelte år. Et enstemmig storting har fastlagt en målsetting på 140 000 ferdige leiligheter i 4-årsperioden. Det er allerede på det rene at resultatet vil ligge minst 10—12 000 leiligheter under dette.

Tidlig i 1967 la partiet fram i Stortinget utkast til et boligpolitisk handlingsprogram som det ba Regjeringen arbeide videre med. Programmet pekte på nødvendigheten av en sterkere prioritering av boligbyggingen og en styrking av kommunenes muligheter for en aktiv tomtepolitikk. Videre tok det opp spørsmålet om en mer rasjonell boligproduksjon og en ny vurdering av boligfinansieringen med sikte på en reduksjon av egenkapitalen og leieboerinnskuddene.

Først 1½ år senere reagerte Regjeringen på henvendelsen med en stortingsmelding om boligbyggingen som ennå ikke er behandlet av Stortinget. Arbeiderpartiet har på sin side fulgt opp sitt boligpolitiske opplegg gjennom flere initiativ under budsjettbehandlingene og på annen måte.

Under komitébehandlingen av Regjeringens forslag om innbetaling av nedskrivningsbidrag og eldre stønadslån, gikk partiet sterkt inn for en gunstigere ordning for dem saken gjaldt enn Regjeringens opplegg ville gi. Resultatet av denne aksjon var at et enstemmig storting vedtok regler for innbetalingen som ga en mindre økonomisk belastning for husbyggerne enn Regjeringens opplegg ville ha gjort.

Partiet gikk imot Regjeringens forslag om å innføre omsetningsavgift på boligbygg og ba i stedet om at en måtte finne fram til et forslag om omsetningsavgift på luksusbygg, men som holdt vanlige boligbygg utenom. En har flere ganger fremmet forslag om en bedre husleiestøtteordning for de grupper som trenger det. Sist skjedde det i forbindelse med budsjettbehandlingen høsten 1968, der en foreslo en fordobling av husleiestøtten, senkning av aldersgrensen for visse grupper og ekstra husleiestøtte for unge familier.

For å skaffe et bedre grunnlag for erverv og klargjøring av tomter, har representanter for partiet fremmet private lovforslag om skjønnsordningen ved oreigning og om erstatning ved ekspropriasjonsinngrep i fast eiendom.

Distriktpolitikk, strukturproblemer, sysselsetting.

Distriktpolitikken og strukturproblemene har stått sentralt i den politiske debatt i perioden, både i og utenfor Stortinget. Partiet har tatt flere initiativ, delvis i Stortinget og delvis utenfor, og da i samarbeid med LO. Regjeringens forslag om etablering av et selskap for reising av industrivekstanlegg ble behandlet av Stortinget tidlig i 1968. Regjeringens forslag innebar en bevilgning på 3 millioner kroner til grunnlagsinvesteringer og en statsgaranti på 30 millioner kroner til selskapet. Arbeiderpartiet pekte på de store behov som var til stede for slike anlegg, og forelso 20 millioner kroner til grunnlagsinvesteringer og 90 millioner kroner i statsgaranti. Dette forslag ble avvist av Stortingets flertall.

Regjeringens videre arbeid med saken har gått tregt. Først ved årsskiftet 1968—69 ble de steder utpekt der de første industrivekstanlegg skal plasseres.

Under budsjettbehandlingen har Arbeiderpartiet søkt å legge til rette alternativ som har tilgodesett distriktene. Forslaget om investeringsavgift har bl. a. hatt som siktemål å dempe aktiviteten i pressområdene til fordel for de grisgrendte strøk. Det er foreslått konkrete bevilgninger — for 1968 45 millioner kroner til tiltak bl. a. i vekstsentra og utviklingsområder — og på budsjettet for 1969 100 millioner kroner til slike tiltak. Videre har medlemmer av partiets stortingsgruppe lagt fram private lovforslag om endring i loven for Distriktenes utbyggingsfond for å gi fondet myndighet til differensiert bruk av støttetiltak, og om meldeplikt og lokaliseringsveiledning for nyetablering og utvidelse av industribedrifter m. v. i visse områder.

I Nord-Norge har svikten i selve næringsgrunnlaget skapt store problemer. Arbeiderpartiet har bedt Regjeringen ta initiativ til å få utarbeidet en ny Nord-Norge-plan med sikte på å løse disse problemene, og i forbindelse med behandlingen av budsjettet for 1969 foreslo en spesiell bevilgning til arbeidet med en slik plan.

Strukturendringene i industrien har stått sentralt i den politiske debatt i perioden både i og utenfor Stortinget. Partiet har gjen-tatte ganger, delvis i samarbeid med LO, reist kravet om at Regjeringen må sette i verk effektive tiltak for å løse de problemer som norsk industri nå er oppe i.

Saken ble reist i en interpellasjon i Stortinget tidlig i 1967. Deretter sendte LO/DNA et brev til Regjeringen med anmodning om å etablere et strukturrasjonaliseringsfond for industrien. I Stortinget er forslaget om å etablere et slikt fond tatt opp gjentatte ganger, mens Regjeringen på sin side har oversendt Stortinget en melding om saken, der den stort sett går inn for at de økonomiske problemer i forbindelse med strukturrasjonaliseringen skal løses av de private kredittinstitusjoner. Meldingen er ennå ikke behandlet av Stortinget.

Høsten 1968 tok LO/DNA saken opp på ny og fremmet i en henvendelse til Regjeringen et konkret forslag om et statlig finansieringsinstitutt for å løse industriens strukturproblemer. Arbeiderpartiet har så i Stortinget fulgt saken opp og foreslått et slikt institutt med en egenkapital på 100 millioner kroner og med fullmakt til å oppta lån for det ti-dobbelte av dette beløp.

Partiet har også tatt opp forslag med henstilling til Regjeringen om å få satt i verk arbeidet med opprettelsen av en nordisk investeringsbank som kan medvirke til å løse strukturproblemene på det nordiske plan.

Utviklingen i sysselsettingstillene viser nødvendigheten av effektive tiltak for å løse strukturproblemene og for å få til en mer balansert utvikling i distriktene. I løpet av 1967 og 1968 er nærmere 500 bedrifter blitt nedlagt og ca. 15 000 arbeidstakere rammet av slike nedleggelse. Veksten i sysselsettingen er avtagende, og den geografiske spredningen når det gjelder nye arbeidsplasser er lite tilfredsstillende, idet de aller fleste av dem skapes i de typiske pressområder. I en rekke fylker er det tildels markert tilbakegang i tallet på arbeidsplasser.

Mot slutten av 1968 fikk en også en betydelig øking i arbeidsledigheten, noe som førte til at det fra Arbeiderpartiets side ble reist krav om ekstraordinære tiltak fra Regjeringens side for å møte de problemer distriktene og den enkelte her sto overfor. Regjeringen fremmet så under budsjettbehandlingen forslag om en ekstraordinær bevilgning for å møte disse problemene.

Utdanning og kulturformål.

Sen saksbehandling og sviktende opplegg fra departementets side har på mange måter preget virksomheten i utdannings- og kultursektoren i perioden.

Forslaget til ny lov for grunnskolen ligger fortsatt til behandling i kirke- og undervisningskomitéen, mens det mangler viktige utspill fra departementets side når det gjelder videreutdanningen.

Voksenopplæringen har vært en sentral sak i perioden. Arbeiderpartiet har søkt å gi den den plass i utdanningssystemet som den etter prinsippvedtaket i Stortinget i 1965 skulle ha. Regjeringen og dens flertall i Stortinget har imidlertid ikke vært villig til å følge opp dette. Bl. a. er forslag fra partiet om økte bevilgninger blitt nedstemt, og departementet har ikke fremmet det nødvendige forslag til lov om voksenopplæring slik at det formelle grunnlag for denne virksomheten kunne komme i orden.

Det er i perioden gjort vedtak om opprettelse av nye universitet i Trondheim og Tromsø. Det videre arbeid med disse sakene synes imidlertid å være stoppet opp. Dette har bl. a. gitt seg utslag i Kirke- og undervisningsdepartementets budsjettforslag for 1969. En enstemmig stortingskomité beklaget i den forbindelse at universitetenes og høyskolenes andel av departementets budsjett nå viser en synkende tendens.

Arbeiderpartiet har foreslått at behovsprøvingen for lån i Statens lånekasse for studerende ungdom blir opphevet og at det innføres en behovsprøvet rentefrihet i studietida. Også dette forslag er stemt ned av de borgerlige.

I perioden har to enkeltsaker kommet sterkt fram i den politiske debatt. Det gjelder saken om Norsk Forsøksgymnas og spørsmålet om kompetanse til Lærerakademiet i Bergen.

Når det gjelder Forsøksgymnaset, rettet statsråd Bondevik meget kraftige beskyldninger mot såvel gymnaset som elevene under en debatt om saken i Stortinget. Arbeiderpartiet forlangte forholdene nærmere undersøkt, og det viste seg så at det ikke fantes grunnlag for de beskyldninger statsråden hadde rettet mot gymnaset og elevene der.

Lærerakademiet i Bergen, som drives av en del religiøse organisasjoner, ble av departementet gitt en kompetanse som de sakkyndige instanser hadde frarådet.

Arbeiderpartiet fant det nødvendig å ta også denne saken opp i Stortinget. Under behandlingen av saken vedtok Stortinget å uttale at kristendomsundervisningen fortsatt bør legges opp slik at barn fra flest mulig heimer kan delta når foreldrene ønsker det. Et forslag fra Arbeiderpartiet om at lærerutdanningen bør foregå ved offentlige utdanningsinstitusjoner ble forkastet med de borgerlige partiers stemmer.

Arbeiderpartiet har lagt stor vekt på å tilføre Kulturfondet mer midler i perioden. På budsjettet for 1969 foreslo en øking av bevilgningen til fondet på 11 mill. kroner, noe som for øvrig hadde sammenheng med forslaget om å innføre omsetningsavgift på bøker og blad.

Folkeavstemning – valgordning

Våren 1968 behandlet Stortinget en rekke forslag om endringer i valgordningen. Forslagene tok dels sikte på en utvidelse av representantallet i Stortinget, dels innføring av en ordning med rikslister og utjamningsmandater og var satt fram i en rekke alternativ. Ingen av forslagene oppnådde det nødvendige $\frac{2}{3}$ flertall ved stortingsbehandlingen. I komitéinnstillingen ga Arbeiderpartiet uttrykk for som sitt prinsipielle syn på en valgordning at den skal føre hovedstrømmingene ved et valg inn i Stortinget og samtidig sikre et regjeringsdyktig flertall.

Stortingsbehandlingen førte til at det ble satt ned en parlamentarisk kommisjon som fikk i oppdrag å utforme nye forslag til endringer i valgordningen. Forslagene er levert inn, og kommisjonen er nå i gang med å legge til rette det nødvendige materiale for en forsvarlig behandling av forslagene i neste stortingsperiode.

Stortinget har også behandlet et grunnlovsforslag om at et mindretall i Stortinget på 50 medlemmer skulle kunne kreve en sak lagt fram til folkeavstemning. Også dette forslaget ble forkastet.

Høsten 1968 behandlet Stortinget et forslag om endring i valgloven, slik at det igjen skulle bli adgang til listeforbund mellom partiene. Arbeiderpartiet gikk imot dette forslaget og fikk bl. a. følge av Venstre, slik at forslaget ble forkastet.

Utviklingshjelpen.

Stortinget behandlet i mai 1968 Regjeringens melding om utbyggingen av Norges bistand til utviklingslandene. Det var enighet i Stortinget om opprettelse av et direktorat for utviklingshjelpen, og dette direktoratet er nå etablert og i virksomhet.

Under stortingsbehandlingen fremmet Arbeiderpartiet forslag om et program for en gradvis øking av utviklingshjelpen til 1 prosent av nettonasjonalproduktet, stigende fra 250 mill. kroner i 1969 til 700 mill. kroner i 1973.

Partiet fulgte opp dette programmet under budsjettbehandlingen høsten 1968, og foreslo en påplussing på 53 mill. kroner på Regjeringens forslag.

Våren 1968 la Regjeringen fram for Stortinget spørsmålet om å gi statsgaranti til A/S Borregaard m. fl. for politisk risiko i forbindelse med et planlagt industriprosjekt i Brasil.

Regjeringens opplegg var lite tilfredsstillende for en stortingsbehandling av saken. Regjeringen ble derfor bedt om å legge fram

flere opplysninger, og den videre behandling av saken ble utsatt i påvente av disse opplysningene.

Ved årsskiftet 1968—69 forelå Regjeringens nye melding som så ble behandlet av Stortinget i begynnelsen av 1969.

Markedsproblemene.

Stortinget behandlet i vårsesjonen 1967 Regjeringens melding om Norges forhold til det europeiske fellesskap.

Etter en grundig behandling av saken vedtok Stortinget med 136 mot 13 stemmer å gi sin tilslutning til en fornyet søknad om medlemskap for Norge i det europeiske fellesskap på grunnlag av art. 237 i Roma-traktaten.

Innenfor EEC satte imidlertid Frankrike seg fortsatt imot en utvidelse av Fellesskapet, slik at Norges søknad er stilt i bero, i likhet med bl. a. søknadene fra Storbritannia og Danmark.

På dette grunnlag ble spørsmålet om et nærmere nordisk samarbeid og en eventuell opprettelse av en nordisk tollunion igjen aktuelt. Saken er reist så vel fra partiet som fra LO. Våren 1968 ble det satt ned et nordisk embetsmannsutvalg som fikk i oppdrag å utrede problemene omkring et utvidet økonomisk samarbeid i Norden. Embetsmannsutvalget var ferdig med sitt arbeid ved årsskiftet 1968/69, og rapporten ble offentliggjort i januar 1969.

Sikkerhetspolitikken.

Spørsmålet om vår sikkerhetspolitikk ble tatt opp til bred drøfting i Stortinget i vårsesjonen 1968 på grunnlag av Regjeringens melding om samarbeidet i NATO og Norges fortsatte deltakelse i dette samarbeid.

Debatten viste at det fortsatt er bred enighet om vår sikkerhetspolitikk. Et forslag om at Norge skulle melde seg ut av NATO når traktaten gir adgang til det i 1969, ble forkastet mot 6 stemmer.

I komitéinnstillingen klargjorde partiets fraksjon i utenriks- og konstitusjonskomitéen gruppas prinsipielle standpunkt i saken. En henviste til vedtaket om sikkerhetspolitikken i partiets landsmøte og ga en vurdering av den aktuelle situasjon både når det gjaldt en europeisk sikkerhetsordning og forholdet til enkelte av våre NATO-allierte.

Stortinget har også behandlet Regjeringens forslag til Hovedretningslinjer for Forsvarets organisasjon og virksomhet i tida 1969—1973.

Under behandlingen av denne saken ble det fra Arbeiderpartiets side presisert at en nå ikke ville binde seg til en årlig reell stigning av forsvarsbudsjettet, men vurdere hvert års budsjett for seg.

For øvrig viste behandlingen av saken at det fortsatt er bred enighet i Stortinget om vår forsvarspolitik.

Internasjonale spørsmål.

Den internasjonale utviklingen i perioden har ikke vært oppmuntrende. På viktige områder har utviklingen av det internasjonale samarbeidet stoppet opp, både på det verdensomspennende plan og innenfor de geografisk mer begrensede samarbeidsorganisasjoner, ikke minst i Vest-Europa. Nasjonalismen begynner å reise sitt hode igjen. Stormaktene viser stadig flere tegn til egenmektig opp-treden, slik det er kommet til uttrykk gjennom Sovjetunionens intervensjon i Tsjekkoslovakia og USA's fortsatte krigføring i Vietnam. Samtidig ser vi så å si daglig hvordan den teknologiske og vitenskapelige utvikling gjør et omfattende samarbeid mellom landene stadig mer nødvendig.

Utsiktene for fred i Vietnam må imidlertid antas å være blitt vesentlig bedret etter at partene nå er kommet sammen til forhandlinger. Vårt eget land har ved et par anledninger vært benyttet som mellommann mellom partenes forsøk på å få kontakt med hverandre. I samarbeid med de andre nordiske land må det være en oppgave for Norge å være med i oppbyggingen av det krigsherjede Vietnam.

Den sovjetiske intervensjon i Tsjekkoslovakia satte en foreløpig stopper for den utvikling som var i gang mellom landene i Vest- og Øst-Europa i retning av kontakter og samarbeid. Som et land med felles grense mot Sovjetunionen kom intervensjonen til å framkalle en særlig sterk reaksjon i vårt eget land. Men trass i dette tilbakeslag må arbeidet med å bygge ut forbindelsene med landene i Øst-Europa føres videre.

Militærkuppet i Hellas vakte naturlig nok sterk forbitrelse i vårt land, ikke minst fordi det her dreide seg om et land vi er alliert med i NATO. Sammen med Sverige og Danmark har Norge reist sak mot det greske militærregimet for Europarådets Menneskerettighetskommissjon for overtredelse av menneskerettighetene. Denne sak er nå i full gang.

Situasjonen i Midt-Østen har forverret seg ytterligere i perioden og representerer i dag en betydelig fare for freden, ikke minst fordi stormaktene er så sterkt involvert i området. FN's bestrebelser på å finne fram til løsninger pågår fortsatt.

Heller ikke har utviklingen av forholdene i den fattige del av verden vært oppmuntrende. Den økonomiske kløft mellom de rike og de fattige land blir stadig større. Samtidig er forholdene i utviklingslandene preget av uro og politisk ustabilitet, noe den blodige krig i Biafra ikke minst er et vitnesbyrd om.

De forente nasjoner.

Denne tilbakevenden til snevre nasjonale interesser ser en ikke minst innenfor FN. Medlemsregjeringene synes lite villig til å gi De forente nasjoner den myndighet som er nødvendig for f. eks. å gjennomføre fredsbevarende operasjoner.

Dette har imidlertid ikke forhindre FN i å engasjere seg på andre områder. 29. mai i fjor ble det vedtatt en resolusjon hvorved medlemslandene forplikter seg til å innføre fullstendig handelsboycott av Rhodesia. Norge har således i dag fullstendig brutt sin handel med dette land. Dette er for øvrig første gang i FN's historie at det er blitt vedtatt bindende sanksjoner av denne art.

På det økonomiske området har FN fortsatt med å bygge ut sitt apparat for bistand til utviklingslandene. Organisasjonen for industriell utvikling — UNIDO — er blitt opprettet og har begynt sin virksomhet.

For øvrig har FN's organer begynt å forberede arbeidet for å sette opp nye målsettinger, både for giver- og for mottakerland, for et neste utviklingsår — for 1970-årene. Det er nå alminnelig anerkjent at målsettingen for det inneværende utviklingsår som løper ut ikke lar seg oppfylle.

Innenfor FN har en nå også tatt opp spørsmålet om utnyttning av havbunnens ressurser. En egen komité, hvor Norge er medlem, er i full gang med å utrede de rettslige, økonomiske og politiske sider av denne sak. Hensikten er å få etablert prinsipper om hvordan havbunnen kan utnyttes til beste for hele menneskeheten, og da ikke minst for utviklingslandene. Likeledes er det innenfor FN tatt initiativet til avholdelse av en konferanse om miljø- og naturvern.

Private lovforslag.

Følgende private lovforslag er fremmet på vegne av Arbeiderpartiets stortingsgruppe i perioden:

- I. Om medbestemmelsesrett for arbeidstakere (26. april 1967).
- II. Om øking av minstefradraget (30. januar 1968).
- III. Om meldeplikt ved nyetableringer m. v. (20. mai 1968).

- IV. Om differensiert bruk av støtte- og finansieringstiltak i Distriktenes utbyggingsfond (20. mai 1968).
- V. Om utvidelse av «strandloven» (22. mai 1968).
- VI. Om skjønnsordningen ved oreigning (14. juni 1968).
- VII. Om erstatninger for ekspropriasjonsinngrep i fast eiendom (14. juni 1968).

Kvinnebevegelsen.

Landskvinnekonferansen.

ble holdt i Samfunnshuset i Oslo 7.—9. mai 1967. Det deltok i alt 145 representanter, fordelt på distriktspartiene. Dessuten deltok Kvinneskretariatets medlemmer og varamenn, innbudte gjester fra Finland og Sverige, Den Internasjonale Kvinnekomités formann Anna Rudling, Internasjonalens kvinnesekretær Diana M. Jukes og en rekke gjester fra Norge.

Foruten de lovbestemte landsmøtesakene omfattet saklista: Innledning av Trygve Bratteli om «Framtidas sosialpolitikk» og deretter fulgte 5 kortere innledninger om spesialfelter på sosialpolitikens område. «De handicappede» ved Bjørn Skau, «De eldre» ved Anders Salvesen, «Barna og familien» ved Sonja Ludvigsen, «Helsevernet» ved Aase Lionæs, «Trygder og pensjoner» ved Aase Bjerkholt. I tilslutning til foredragene ble det vedtatt et sosialpolitisk handlingsprogram. Landskvinnekonferansen behandlet 44 forslag innsendt fra avdelingene.

En referatprotokoll som omfatter ordskiftene og vedtakene på Landskvinnekonferansen er trykt. Likeledes er alle foredragene trykt i eget hefte slik at de kan nyttes i studiearbeidet.

Kvinnesekretariatet

har følgende sammensetning som ble valgt på Landskvinnekonferansen 1967:

Formann: Sonja Ludvigsen, nestformann: Ragnhild Eriksen, sekretær: Bjørg V. Bergh, styremedlemmer: Aase Bjerkholt, Hanne Marie Tjensvoll, Herborg Brommeland, Rakel Seweriin, Ingeborg Enger. Varamenn: Elsa Rastad Bråten, Merle Sivertsen, Gerd Hagen Schei, Ruth Svendsen, Britt Hildeng Hauge.

Sentralstyrets representant: Paul Engstad.

På Landskvinnekonferansen 1967 gikk følgende medlemmer ut av Kvinnesekretariatet: Janikken Scheie, Inger Halvorsen, Kari Engh.

Kvinnesekretariatets representant i Sentralstyret er Sonja Ludvigsen med Ragnhild Eriksen som varamann.

I samarbeidskomitéen mellom LO's Kvinnenemd og Kvinnesekretariatet møter: Sonja Luvigsen, Ragnhild Eriksen og Bjørg Bergh.

Internasjonal kontakt: Rakel Seweriin med Merle Sivertsen som varamann.

Kvinnesekretariatet hadde i 1967 22 møter. I 1968 18 møter.

Kvinnesekretariatets faste komitéer.

Interkontaktkomitéen har følgende medlemmer: Gerd Hagen Schei, formann, Herborg Brommeland, Olly Taieth, Karine Pedersen, Bjørg Bergh.

I samarbeid med AOF har Kvinnesekretariatet fått laget et bildeband «Kvinner i Afrika». 1 eksemplar av bildebandet er sendt alle distriktpartiernes sekretærer for utlån til avdelingene. Interkontaktkomitéen utarbeidet et foredrag om utviklingshjelp som ble tilbudt avdelingene samtidig med bildebandet. Komitéen har også sendt spørreskjema til avdelingene som har Interkontakt for å få en oversikt over hvordan kontaktene virket. Det viser seg at en del har stor nytte av brevvekslingene, mens en god del har avsluttet kontakten. Komitéen arbeider med å skaffe flere kontakter og har bl. a. fått en del adresser i Sveits.

For å følge opp handlingsprogrammet fra Landskvinnekonferansen, og legge til rette stoff for avdelinger som ville ta opp de enkelte saker lokalt, har Kvinnesekretariatet satt ned 5 arbeidskomitéer.

De funksjonshemmede: Merle Sivertsen, formann, Gerd Hagen og Martha Johannessen. Komitéen har utarbeidet et notat med bakgrunnsmateriale til de forskjellige punkter i handlingsprogrammet. Stoffet er tilbudt avdelingene og sendt Arbeiderpartiets Stortingsgruppe. I forbindelse med forberedelsen til arbeidsprogrammet har komitéen satt opp en liste over de oppgavene som bør komme med i dette.

Barna og familien: Aase Bjerkholt, Sølvi Langseth, Margith Munkebye, Britt Hildeng Hauge, Harriet Jacobsen. Komitéen har foreløpig ikke lagt fram noe materiale.

De eldre: Herborg Brommeland, formann, Gunvor Eker, Ragnhild Eriksen. Komitéen har lagt fram et forslag i forbindelse med forberedelsen til arbeidsprogrammet.

Helsevernet: Elsa Rastad Bråten, formann, Aase Lionæs, Sissel Rønbeck, Kari Pedersen. Komitéen har utarbeidet et notat til Arbei-

derpartiets Stortingsgruppe med henstilling om at våre representanter i Nordisk Råd går inn for en felles nordisk abortlovgivning.

Pensjoner og trygder: Ragnhild Eriksen, formann, Harriet Andreassen, Kirsten Ormseth, Astrid Wold. Komitéen har lagt fram en del synspunkter på saker de mener bør komme med i arbeidsprogrammet.

Representasjon i komitéer og utvalg.

Norsk Samband for Småbarnoppfostring: I styret: Edda West Christensen. På årsmøtet i 1967 Aase Bjerkholt og Edda West Christensen, i 1968 Gerd Hagen Schei og Herborg Brommeland.

Arbeiderbevegelsens Solidaritetsfond: I styret: Thora Johansen, varamann: Aase Bjerkholt. På årsmøtet i 1967 Ragnhild Eriksen og Bjørg Bergh.

Kvinnenes Samarbeidskomité for fest uten alkohol: I styret: Gunvor Eker og Gudrun Østernes. På årsmøtet i 1967: Solveig Johansen og Inger Halvorsen. På årsmøtet i 1968: Haldis Tjernsberg og Gudrun Østernes.

Landsnemnda for Husmorgymnastikk: I styret: Herborg Brommeland. På årsmøtet i 1967 Bjørg Bergh. I 1968 Gerd Hagen Schei og Bjørg Bergh.

A/S Riktige Leker: I styret Rutner Rønnestad. På årsmøtet i 1968 Gerd Hagen Schei.

Norsk Folkehjelp (Landsmøtets åpning 1967) Aase Bjerkholt og Merle Sivertsen.

Norsk Folkehjelps Helseutvalg: Guri Johannessen.

AOF's Representantskap. I 1967 Gerd Hagen Schei. I 1968 Bjørg Bergh.

AUF's Landsmøte i 1967: Aase Bjerkholt og Bjørg Bergh.

LO's Kvinnenemnds konferanse på Sørmarka 1968: Sonja Ludvigsen og Bjørg Bergh.

Statens Edruskapsråds konferanse om rusgiftproblemerne 1968: Ragnhild Eriksen og Hanne Marie Tjensvoll.

Kvinneorganisasjonenes komité for begrensning av julefeiringen: Gerd Hagen Schei.

Eilert Sundts Forskningsfond. I styret: Elsa Rastad Bråten. På konstituerende møte: Merle Sivertsen.

På årsmøtet i Forbrukerrådet i 1967 og 1968 møtte 10 representanter fra kvinnebevegelsen på hvert av årsmøtene.

På Norges Idrettsforbunds konferanse for fysisk fostring i Norge i 1967 møtte Sonja Ludvigsen og Inger Halvorsen.

Tillitskvinnekonferanse

ble holdt på Sørmarka 27.—28. januar 1968. Det møtte 25 representanter fra distriktsorganisasjonenes kvinneutvalg. Foruten Kvinnesekretariatet møtte representanter fra Det norske Arbeiderparti, DNA's Skoleutvalg, Arbeidernes Opplysningsforbund, Arbeidernes Ungdomsfylking, Framfylkingen, LO's Kvinnenemnd, Fritt Forum og en del av våre stortingskvinner.

Sonja Ludvigsen innledet om organisasjonsarbeidet, Bjørg Bergh om Arbeiderkvinnen og Thinafondet.

Under tittelen «Skolen i sentrum» snakket Hans Østvold om grunnskolen, Reiulf Steen om videreutdanning og Bjartmar Gjerde om voksenopplæring.

Det ble vedtatt 3 uttalelser om skolespørsmål. Deltakerne hadde før konferansen fått tilsendt materiale om de skolespørsmål som ble tatt opp til debatt.

Årsmøter.

Kvinnesekretariatet har vært representert på kvinneutvalgenes årsmøter ved:

	1967:	1968:
Oslo	Aase Bjerkholt, Bjørg Bergh, Merle Sivertsen, Hanne Marie Tjensvoll	Bjørg Bergh
Akershus	Inger Halvorsen	Sonja Ludvigsen, Hanne Marie Tjensvoll
Østfold	Aase Bjerkholt	Werna Gerhardsen
Hedmark	Sonja Ludvigsen	Sonja Ludvigsen
Oppland	Bjørg Bergh	Sonja Ludvigsen
Buskerud	Haldis Havrøy	Rakel Seweriin
Vestfold	Gerd Hagen Schei	Gerd Hagen Schei
Telemark	Sonja Ludvigsen	Hanne Marie Tjensvoll
Aust-Agder	Sonja Ludvigsen	Rakel Seweriin
Vest-Agder	Rakel Seweriin	Elsa Rastad Bråten
Rogaland	Aase Bjerkholt	Ragnhild Eriksen
Hordaland	Sonja Ludvigsen	
Sunnmøre	Hanne Marie Tjensvoll	Merle Sivertsen
Romsdal	Aase Bjerkholt	Merle Sivertsen
Nordmøre	Gerd Hagen Schei	Bjørg Bergh
Sør-Trøndelag	Ragnhild Eriksen	Sonja Ludvigsen
Inn-Trøndelag	Guri Johannessen	Sonja Ludvigsen
Namdal	Sonja Ludvigsen	Sonja Ludvigsen
Nord-Helgeland	Einar Gerhardsen	Sonja Ludvigsen
Salten	Gunvor Eker	Sonja Ludvigsen
Finnmark		Sonja Ludvigsen

I perioden har Nord- og Sør Troms distriktsparti gått sammen til et fylkesparti. Det samme har kvinneutvalgene.

Tillitskvinnekonferanser og helgekurs.

På tillitskvinnekonferanser og helgekurs har Kvinnesekretariatet hatt følgende representanter:

	1967:	1968:
Akershus	Ragnhild Eriksen Aase Bjerkholt	Björg Bergh Hanne Marie Tjensvoll
Østfold	Merle Sivertsen	
Oppland		Hans Østvold
Buskerud	Sonja Ludvigsen	
Vestfold	Elsa Rastad Bråten	Sonja Ludvigsen
Aust-Agder	Gerd Hagen Schei	Björg Bergh
	Björg Bergh	
Vest-Agder	Björg Bergh	
Rogaland	Björg Bergh	Björg Bergh
Sogn og Fjordane	Aase Bjerkholt Sonja Ludvigsen	
Nordmøre		Sonja Ludvigsen
Sør-Trøndelag	Björg Bergh Merle Sivertsen	Georg Liungh
Inn-Trøndelag	Ragnhild Eriksen	
Troms	Rakel Seweriin	Sonja Ludvigsen

På den nord-norske kvinnekongressen som ble holdt i Vadsø 6.—7. juli 1968 møtte Sonja Ludvigsen og Rakel Seweriin.

På Fylkeskvinnekonferansen i Møre og Romsdal møtte i 1967 Trygve Bratteli. I 1968 Sonja Ludvigsen.

I 1967 ble det arrangert landsdelskonferanse i Holmestrand for fylkene Oslo, Akershus, Østfold, Buskerud, Vestfold og Telemark. Sonja Ludvigsen og Björg Bergh møtte fra Kvinnesekretariatet. I 1968 ble det holdt en liknende konferanse i Moss. På denne konferansen møtte Ragnhild Eriksen og Merle Sivertsen.

Valgkampen 1967.

Kvinnesekretariatet søkte Sentralstyret om å få ansatt 2 kvinnelige sekretærer under valgkampen. Dette ble innvilget. Lilly Walvik, Aust-Agder, og Liv Andersen, Oppland, ble ansatt for 3 uker hver. Begge sekretærene hadde en rekke møter av forskjellig art. Fra begge fylkene er det gitt uttrykk for at ordningen var et verdifullt bidrag i valgkampen. Til Møre og Romsdal ble det bevilget penger, slik at kvinneutvalgenes medlemmer fikk besøkt en rekke lag både i og etter valgkampen.

For øvrig deltok de fleste av Kvinnesekretariatets medlemmer i en rekke valg møter. Sonja Ludvigsen var på turné i Finnmark, Merle Sivertsen i Namdal, Werna Gerhardsen og Gunvor Eker i Inn-Trøndelag, Aase Bjerkholt i Telemark og Björg Bergh i Rogaland.

Nye avdelinger og kontakter.

Østfold: Kongsten Sosialistlags kvinnegruppe.

Hedmark: Åbogen Arbeiderpartis Kvinnegruppe, Drevsjø Arbeiderlags kvinnegruppe.

Oppland: Østsinni Arbeiderlags Kvinnegruppe, Etnedal Arbeiderpartis kvinnegruppe.

Vestfold: Stokke Arbeiderpartis Kvinneklubb, Hedrum Arbeiderpartis kvinneklubb, Larvik Arbeiderpartis Kvinneklubb.

Telemark: Klyve Kvinneklubb, Skien.

Rogaland: Kopervik og Stangeland Arbeiderlags Kvinnegruppe, Lund Arbeiderpartis Kvinnegruppe.

Nordmøre: Eide Arbeiderpartis Kvinnegruppe, Bruhagen Arbeiderlags kvinnegruppe.

Troms: Nedre Nordreisa Arbeiderlags Kvinnegruppe.

Etter forslag fra Landskvinnekonferansen har partiets organisasjonsutvalg sendt arbeiderlaga som ikke har egne kvinnegrupper, oppfordring om å velge en kontakt til kvinnebevegelsen. Vi har pr. 31. desember 1968 163 kontakter i partilag og 506 kvinnegrupper og lag.

Organisasjonsarbeidet i kvinnebevegelsen.

I forbindelse med kommunevalget 1967 ble det organisert en opplysningskampanje hvor hensikten var å øke kvinnes representasjon i kommunestyrene. De som sto bak aksjonen var alle de politiske partiene og en rekke kvinneorganisasjoner, deriblant Kvinnesekretariatet. Åpningen av aksjonen ble sendt over radio og fjernsyn. Det var dessuten en rekke lokalsendinger hvor flere av våre kvinner deltok. Pressen fulgte opp aksjonen med intervjuer og reportasjer. Det ble også laget et møteprogram om «Kvinner i kommunestyrene» som ble sendt alle avdelingene. Kvinnes representasjon i kommunestyrene økte ved valget 1967 fra 6,3 prosent til 9,5 prosent. Av Arbeiderpartiets representanter er 10,5 prosent kvinner.

Etter Landskvinnekonferansen ble det sosialpolitiske handlingsprogrammet trykt. Folderen ble sendt avdelingene med oppfordring om å følge sakene opp på det lokale plan. Det er senere sendt tilbud til avdelingene om bakgrunnsmateriale for avsnittet «De funksjonshemmede» og likeledes et tilbud om et samtaleprogram «Den unge familie» — utarbeidet av AUF.

Det er også sendt ut tilbud om stoff til møter om: trafikkspørsmål, utviklingslandenes problemer, og hjemmehjelp for eldre.

Høsten 1968 fikk kvinneavdelingene tilsendt et diskusjonsutkast om organisasjonsarbeidet utarbeidet av Sonja Ludvigsen. Kvinne-sekretariatet anmodet avdelingene om å drøfte kvinnes organisasjonsform før vervekampanjen startet i oktober. I utkastet tok en opp spørsmålet om å danne kvinneklubber og et utkast til retningslinjer for slike klubber ble sendt med.

Formannen og sekretæren besøkte høsten 1968 samtlige kvinnetalgs styreverv for å drøfte forberedelsen til valgkampen 1969, og samarbeidet med andre ledd i partiet.

Husmorforsikringsavtalen med Samvirke.

Fra 1. mai 1968 ble husmorforsikringsavtalen med Samvirke om-lagt. Det enkelte medlem kan nå velge mellom 4 forsikringsalter-nativer, og vil bli krevd avgift direkte fra Samvirke.

Thina Thorleifsens Studiefond.

Kontingenten til Thinafondet går fortsatt godt inn fra avdelin-gene, men fordi en i mange år hadde større utbetalinger av fondet enn innbetalinger, ble kvinneavdelingene i 1966 oppfordret til å arrangere en minnedag for Thina Thorleifsen på hennes fødselsdag, 17. januar 1967. På møtet skulle det arrangeres et inntektsgivende program og overskuddet skulle gå til fondet. Den avdeling som ga den største presang i forhold til medlemstallet skulle være med i en trekning hvor gevinsten var en ukes studieopphold i Oslo for et medlem av avdelingen. En rekke avdelinger fulgte oppfordringen og det kom inn kr. 2 441.50 i 1967 og kr. 285.00 i 1968. Vinner av konkurransen ble Mo og Dalen Kvinnegruppe i Telemark. De loddet ut gevinsten og Olga Haugland ble vinner av studieturen.

I kontingent kom det inn kr. 10 354.90 i 1967 og kr. 10 620.00 i 1968.

I 1967 ble følgende stipend delt ut: Kurset «Kommunestyrene i virksomhet» på Dovrefjell 29. oktober til 4. november 1967 — 10 stipend à kr. 325.00, tilsammen kr. 3250.00. Nordisk studiekonferanse i Helsingør 28. mai til 3. juni — 5 stipend, kr. 3031.00. Internasjonal studieuke i Wien 15.—21. oktober, 3 stipend, kr. 1486.75. Kurs på Voksenåsen, arrangert av Kvinnes Samarbeidskomité for fest uten alkohol, 2 stipend, kr. 73.00. Stipend til vinner av konkurransen i forbindelse med Thina-dagen, kr. 600.60.

Til helgekurs i distriktene: Hedmark kr. 200.00, Buskerud kr. 200.00, Østfold kr. 200.00, Vestfold kr. 200.00, Akershus kr. 200.00, Sogn og Fjordane kr. 400.00.

Til kvinneavdelingenes brevkurs, kr. 2022.00.

Til sammen kr. 11 863.35.

I 1968 ble følgende stipend delt ut: Sosialt grunnkurs på Sørmarka 9.—15. juni, 3 stipend à kr. 350.00, tilsammen kr. 1050.00. Nordisk studieuke i Finland 24.—30. juni, 8 deltakere, kr. 2056.50. Seminar i Sveits 9.—11. oktober, 2 deltakere, kr. 1000.00. Seminar på Madagaskar 7.—24. november, 1 deltaker, kr. 1000.00. Kurs på Leangkollen, arrangert av FN-sambandet, 2.—3. november, 2 deltakere, kr. 75.00. Kurs arrangert av Fredrika Bremer Instituttet i Eskilstuna 1.—3. november, 1 deltaker, kr. 446.36. Studietur til Ørebro 20.—22. september, kr. 340.00. Til helgekurs i distriktene: Telemark kr. 200.00, Akershus kr. 200.00, Vestfold kr. 200.00, Buskerud kr. 200.00, Finnmark kr. 600.00, Hedmark kr. 200.00.

Til kvinneavdelingens brevkurs kr. 2716.50.

Til sammen kr. 10 359.46.

Thinafondets styre besluttet at tilskudd til brevkursene «Kommunalkunnskap» og «Studeringen» skulle opphøre fra 1. september 1967. Fra samme dato fikk avdelingene tilskott til brevkursene «Politikk for fremtiden» og «Den fjerde nattevakt».

Fra 1. september 1968 ble tilskuddsordningen overført til kursene «På talerstolen» og «Leker og Lekemiljø».

Dessuten har fondets styre bestemt at alle nystartede kvinnegrupper og klubber skal få brevkurset «Organisasjonskunnskap» gratis til 5 deltakere.

Studiearbeidet i kvinneavdelingene.

I AOF's oversikt over studiearbeidet i 1967 er det registrert 100 studieringer med 687 deltakere, 5 kveldsskoleklasser med 40 deltakere og 9 helgekurs med 328 deltakere. I 1968 116 studieringer med 764 deltakere, 8 helgekurs med 166 deltakere, 6 kveldsskoleklasser med 73 deltakere og 3 forelesningsrekker med 72 deltakere. Oversiktene viser at det er om lag en femtedel av avdelingene som har i gang egne studietiltak. Det er imidlertid en rekke avdelinger som har sine medlemmer med i AOF-foreningens studievirksomhet eller har ringer sammen med partilaget.

Om lag 20 prosent av samtlige ringer i emnet «Politikk for fremtiden» ble holdt i kvinneavdelingene. Ellers var det god fordeling i emnevalget. De fleste ringene hadde emner som organisasjonskunnskap, kommunalkunnskap og sosialt grunnkurs.

Statens Edruskapsråd ga også i 1968 tilsagn om stønad til halvparten av utgiftene ved kurs eller konferanser i distriktene, under forutsetning av at en dag ble satt av til orientering om opplysningsarbeidet i edruskapssektoren. Kvinnesekretariatet fikk tilbud om tilskott til 3 konferanser, hvor en maksimalt kunne bevilge kr. 1500.00

pr. arrangement. Etter søknad fra kvinneutvalgene tok Kvinnesekretariatet ut følgende distrikter: Oppland, Rogaland og Sør-Trøndelag.

Etter drøftinger i Kvinnesekretariatet har en blitt enige om at det foreløpig ikke arrangeres egne kvinnekurs, men at våre medlemmer oppfordres til å søke de kurs AOF arrangerer. Til AOF-kuset 1967 «Kommunestyrene i virksomhet» var om lag halvparten av søkerne kvinner. 10 fikk stipend av Thinafondet.

Arbeiderkvinnen

kom ut med 6 nummer i 1967 og 6 i 1968. Randi Bratteli redigerer Arbeiderkvinnen. Ansvarlig redaktør, Sonja Ludvigsen. Abonnementstallet på Arbeiderkvinnen er vel 7000. Det har vært god oppslutning fra medlemmene om å tegne nye abonnenter på Arbeiderkvinnen, slik at vi ikke bare har dekket opp for de abonnenter som er falt fra, men har øket antall abonnenter med ca. 500. Underskuddet på Arbeiderkvinnen dekkes ved tilskudd fra Det norske Arbeiderparti.

Fra 1. januar 1968 fikk vi en avtale med et ekspedisjonsfirma om utsendelse av Arbeiderkvinnen over hullkort. Dette forutsatte at abonnementsordningen ble omlagt til direkte sending til hver enkelt abonnent. Tidligere hadde 275 avdelinger fellesabonnement, det vil si at de fikk avisene til alle abonnentene sendt til kommisjonæren i en pakke. Pr. 31. desember er det 38 avdelinger som ikke har gått over til direkte sending til hver enkelt abonnent.

Høsten 1968 hadde Arbeiderkvinnen en artikkelkonkurranse blant leserne under mottoet «Din mening om:» Det ble satt opp 6 forslag til emner redaksjonen ville høre lesernes mening om. Premiene var 150.00, 100.00 og 50.00 kroner. Det kom inn en god del artikler og de tre som fikk premier var: 1. Gudrun Kregnes, Hamar, 2. Gerd Dehli, Ringsaker, 3. Aslaug Muffetangen, Kragerø.

Arbeiderkvinnenes Mødreheimskomiteé, Rachel Grepp Heimens styre.

På Landskvinnekonferansen 1967 ble Arbeiderkvinnenes Mødreheimskomiteé gjenvalgt. Som arbeidsutvalg har disse fungert: Thora Johansen, Martha Johannessen og Margith Munkebye.

De øvrige medlemmer av komitéen er: Hanne Marie Tjensvoll, Sigrid Hansen, Bjørg Olsen, Anna Jaklin, Bjørg Johansen og Sonja Ludvigsen.

Landskvinnekonferansen valgte følgende styre for Stiftelsen Rachel Grepp Heimen: Aase Bjerkholt, Martha Johannessen, Margith Munkebye, Hanne Marie Tjensvoll, Margot Klemetsen. Varamenn:

Ella Larsen, Sol Seim, Sissel Rønbeck, Audun Ervik, Rakel Seweriin. Konsultativt medlem, Thora Johansen.

Sosialdepartementet har oppnevnt Thora Lund med Eldrid Løvigg som varamann. Oslo kommune har oppnevnt Werna Gerhardsen med Ragnhild Eriksen som varaman i styret.

1. mai merket 1967 var preget av Rachel Grepps bilde i anledning av åpningen av Rachel Grepp Heimen.

På Landskvinnekonferansens første dag ble alle deltakerne invitert til omvisning på bygget.

Den offisielle åpning av Rachel Grepp Heimen foregikk onsdag 22. novemberf.

Heimens personale består av leder Else Thingstad, lederassistent Hildegunn Lie og vaktmester Arve Andersen.

Rachel Grepp Heimen har 24 småleiligheter med stue, barnerom, tekjøkken, garderobe og toalett. Dessuten er det 3 hybler med et stort rom og kjøkkenkrok. I hver av de tre etasjer er det felles vaskeri, bad og telefonboks. Både leiligheter og hybler er fullt møblert og godt utstyrt med kjøleskap, komfyr, alt kjøkkenutstyr og servise, barnetøy, sengetøy for mor og barn og egen kjellerbod for hver leilighet. Symaskiner, barnevokter, høyfjellssol, hårtørrer, mixmaster, støvsuger o. a. står til rådighet. I underetasjen er det felles oppholdsrom med piano, bøker og fjernsyn, og et gjesterom som mødrene kan benytte.

En fløy av Rachel Grepp Heimen er daghjem. Det leies og drives av Oslo kommune, og Heimens barn har fortrinnsrett til plassene. Dag hjemmet har åpningstid fra kl. 8 til kl. 17.

I tida 1. desember 1967 til 31. desember 1968 er det flyttet inn 39 mødre, hvorav 24 hadde barn med. 12 mødre har fraflyttet. Av disse er 5 flyttet til egen leilighet, 2 er flyttet til familie og 5 har giftet seg.

Av de 39 innflyttede er 6 hjemmehørende i Oslo, 6 har kommet direkte utenbys fra og 27 har bodd kortere eller lengre tid i Oslo. I løpet av 1968 er det 10 mødre som har avsluttet skolegang i kontor-fag, hjelpepleierskole og telegrafkurs.

Det er 9 som går på skole ved årsskiftet, 7 mødre i arbeid og 11 var hjemmeværende, de fleste med svangerskapspermisjon.

Pr. 31/12 1968 har 19 mødre full overgangsstønad fra folketrygden, 4 har redusert overgangsstønad, 3 har full arbeidsinntekt og 1 har kommunal morstrygd. Det er søkt utdanningsstønad fra folketrygden for 19 mødre — derav er 5 innvilget, 5 søknader er avslått (derav er 2 anket) og 9 søknader er under behandling.

Husleien er kr. 400.00 pr. måned for leilighetene og kr. 250.00 for hyblene. Foruten bolig med alt utstyr og fellesanlegg som nevnt

ovenfor, dekker beløpet også oppvarming og strøm, og assistanse som Heimen gir. De fleste av mødrene er av barnevernsnemnda tilstått friplass for barnet sitt i daghjemmet.

12 har hatt kommunal garanti for oppholdsutgiftene, derav 10 fra Oslo. 9 har hatt kommunale tilleggsytelser fra Oslo kommune.

Mødrenes betaling pluss leieinntekter for daghjemmet og for tjenesteleiligheter får det rene driftsbudsjett til å balansere.

Men renter og avdrag på lån må dekkes på annen måte. Det er søkt Sosialdepartementet om dette.

Mødrene trenger en kombinasjon av arbeid, bolig og daginstitusjon (eller annet tilsyn med barnet). At det er mangel på arbeidsplasser for kvinner så mange steder i vårt land og at det praktisk talt ikke er daginstitusjoner for småbarn under 3 år andre steder enn i Oslo, gjør det vanskelig for mødrene å søke seg utenbys etter oppholdet i Heimen. I Oslo er det meget vanskelig å få bolig.

Det første driftsåret har stort sett gått bra. Problemene har ikke vært større enn at de kunne overvinnes.

Katti Anker Møller.

23. oktober 1968 var det 100 år siden Katti Anker Møller ble født. Kvinnesekretariatet i samarbeid med Norsk Kvinnesaksforening og Norske kvinners Nasjonalråd arrangerte 23. oktober et minnemøte om henne i Universitetets Gamle festsal. Ca. 400 var til stede. Karl Evang holdt minnetalen. Det var også tale av Tove Pihl, opplesning av Halldis Moren Vesaas og sang av Kvindelige Studenters Sangforening.

Internasjonalt samarbeid.

Nordiske Sosialdemokratiske kvinners samarbeidskomité har hatt følgende møter: København 15. januar 1967, i Helsingfors 4. februar 1968. Fra Norge har møtt: Sonja Ludvigsen og Bjørg Bergh. På konferansene utveksles erfaringer om arbeidet i organisasjonene og valgene. Dessuten legges det opp program for de nordiske studie- uker.

I 1967 ble den nordiske studieuke holdt i Helsingør 28. mai til 3. juni og temaet for konferansen var Romatraktatens bestemmelser om harmonisering av sosiallovgivningen. Fra Norge møtte 5 representanter.

I 1968 ble studieuken holdt i Helsingfors 24.—30. juni. Emnet var «Norden og Europa» og internasjonalt samarbeid. Fra Norge møtte 8 deltakere med Gerd Hagen Schei som gruppeleder.

Etter innbydelse fra Fredrika Bremer Instituttet i Sverige møtte Gunfrid Sivertsen, Oslo, på et seminar i Eskilstuna 1.—3. november 1968. Seminaret behandlet kjønnsroller og lærebøker.

Örebro Läns Kvinnodistrikt inviterte norske kamerater til en studietur høsten 1968. Studieturen ble avviklet 20.—22. september og emnet som ble valgt var handikapomsorg. Studieturen ble kunn- gjort for avdelingene, og det meldte seg ca. 40 deltakere. 30 del- takere ble tatt ut, derav flere aktive kommunestyremedlemmer.

På kongressen til Sveriges Socialdemokratiske Kvinnoförbund 5.—8. mai 1968 møtte Sonja Ludvigsen og Bjørg Bergh.

I Internasjonalens Kvinnekomité har Rakel Seweriin møtt som norsk representant. Hun har vært på møter i Zürich, Bonn og Kø- benhavn.

Fra 1. juni 1968 har Pippa Harris vært kvinnesekretær i Inter- nasjonalen.

Den internasjonale studieuke ble holdt i Wien 15.—21. oktober 1967. Fra Norge møtte Evelyn Andersen, Halden, Kitty Pedersen, Stavanger, Turid Brotangen, Drammen.

Den internasjonale kvinnekomité og Israel Arbeiderparti arran- getre 21.—30. april 1968 en konferanse i forbindelse med feiringen av 20 årsjubileet for menneskerettighetserklæringen. Fra Norge møtte Else Wiker Gullvåg, Bærum, og Lulla Fossland, Kopervik.

7.—24. november 1968 arrangerte den internasjonale kvinnekomité og det sosialdemokratiske parti på Madagaskar, et seminar i Tana- narive på Madagaskar for å knytte kontakt med øst-afrikanske kvinner. Det var representanter fra 7 land i Afrika, fra India, Israel, Australia og 11 land i Europa. Fra Norge møtte Rakel Seweriin.

9.—11. oktober 1968 arrangerte det sosialdemokratiske kvinne- forbund i Sveits et seminar om menneskerettighetene. Seminaret ble holdt i forbindelse med deres landskvinnekonferanse. Fra Norge møtte Gerd Vollum, Asker, og Lillian Bekkevad, Oslo.

Organisasjonen Folk og Forsvar har arrangert en del studiereiser til Bonn og Brussel for å studere NATO og EEC. 25. mars 1968 deltok Aase Bjerkholt, Oslo, Gudrun Kregnes, Hamar, Agnes Bugge, Sunndalsøra, i en studietur. 9.—15. juni 1968 Bjørg Rud-Staden, Dokka, og 1.—7. desember 1968 Tonje Hanssen, Vegårshei.

Rama Das fra Calcutta, India, fikk reisestipend til Europa fra UNESCO for å studere kvinneorganisasjoner og voksenopplæring. Den internasjonale kvinnekomité hadde påtatt seg å legge opp pro- gram for henne i Europa. Kvinnesekretariatet inviterte Rama Das til 3 ukers opphold i Norge. Kvinneutvalgene i Telemark og Ber- gen la opp program for henholdsvis 5 og 2 dager. En dag var hun Norges Kooperative Kvinneforbunds gjest, 2 dager var hun på

Landsorganisasjonens skole, Sørmarka, og 4 dager på Ringsaker Folkehøgskole. Under oppholdet i Oslo bodde hun hos Merle Sivertsen, som også fulgte henne ved besøk i skoler og sosiale institusjoner i Oslo.

I september 1968 ble våre kvinneavdelinger oppfordret til å gi Jerusalem Kvinneforening en håndsrekning. De skulle arrangere basar til inntekt for sitt sosiale hjelpearbeid. I november ble det sendt en stor pakke med norske håndarbeider, dukker i nasjonaldrakter, tresløyd o. l.

I 1968 besluttet Kvinnesekretariatet å melde kvinnebevegelsen inn i organisasjonen «Europabevegelsen i Norge».

Henvendelser til myndighetene.

Fra Landskvinnekonferansen 1967 ble det sendt en rekke henvendelser til myndighetene. Ellers er sendt:

En presseuttalelse fra Kvinnesekretariatet med oppfordring om ikke å underskrive aksjonen mot NRK for umoralske og uestetiske programmer i radio og TV.

Til stortingsgruppa fra Kvinnesekretariatet om at Arbeiderpartiets representanter på Nordisk Råds møte går inn for felles nordisk abortlovgivning.

Til stortingsgruppa fra Tillitskvinnekonferansen om «Den nye folkeskolen» — «Voksenopplæring» — og «Videreutdanning».

Til stortingsgruppa fra Kvinnesekretariatet om handlingsprogrammet for de funksjonshemmede.

Til stortingsgruppa fra Kvinnesekretariatet og LO's Kvinne-nemnd om St.prop. 118/68, Statens Edruskapsdirektorat.

Til stortingsgruppa fra Samarbeidskomiteén for Arbeiderkvinnelaga i Sør-Odal om forsering av utbyggingen med familierådgivningskontorer.

Til stortingsgruppa og Justisdepartementet om differensiert opplæring blant de innsatte i fengsler og arbeidshus.

Til stortingsgruppa fra årsmøtet i Østfold Arbeiderpartis Kvinneutvalg om statstilskott til hjemmehjelp,

om ungdommens boligproblemer,

om de fraskilte mødre og deres økonomi,

om at det åpnes adgang for å dele innbetaling av radio og TV-lisenser.

Til stortingsgruppa fra Oslo Arbeiderpartis Kvinneutvalg om bygging av flere mødreheimer.

Til Sosialdepartementet fra Kvinnesekretariatet med protest på framgangsmåten ved valg av representanter til Statens Edruskapsråd.

Til stortingsgruppa og Sosialdepartementet fra Nord-norsk Kvinnekonferanse i juli 1968

om at pensjonsalderen må senkes til 68 år, 65 år innen 1975,
om statstilskott til hjemmehjelpsordningen,
om refusjon fra trygdekassene ved all fysikalsk behandling og ved kjøp av ortopediske hjelpemidler.
om utbygging av legetjenesten i Nord-Norge,
om refusjon fra trygdekassene for kiropraktorbehandling,
om raskere utbygging av daginstitusjoner, større statstilskott til bygging og drift, og økt kapasitet for utdanning av personell,
om øking av grunnpensjonen i folketrygden,
om utbygging av mødreheim i Troms og/eller Finnmark,
om utbygging av spesialundervisning i skolen (også sendt Kirke-departementet).

Til stortingsgruppa fra Oslo Kvinneutvalg om at familieplanlegging må være en del av all utviklingshjelp.

Til Kirke- og undervisningsdepartementet, Folkeskolerådet, Gymnasrådet fra Kvinnesekretariatet om at det i retningslinjene for godkjenning av lærebøker innarbeides bestemmelser om en balansert framstilling av kvinner og menns roller i heim, yrkes- og samfunnsliv.

Til Kirke- og undervisningsdepartementet, Folkeskolerådet, Lærerutdanningsrådet og Arbeidsdirektoratet fra Kvinnesekretariatet om at rådgivingslærere og yrkesrettleiere må få en grundig orientering om kjønnsrolleproblematikken, slik at de er motivert for å gi gode og riktige råd ved yrkesvalget både blant gutter og jenter.

Til Sosialdepartementet fra Oslo Kvinneutvalg om raskere utbygging av fødeplasser ved sykehusene, at veiledningstjenesten i prevensjon utbygges og at abortlovgivningen revideres.

Til Sosialdepartementet fra Kvinnesekretariatet om å vurdere hvordan praktiseringen av abortloven virker.

Til Sosialdepartementet og stortingsgruppa fra årsmøtet i Nord-Helgeland Arbeiderpartis Kvinneutvalg om utbygging av hjelpe-tiltak og spesialundervisning for hørselsvake.

Arbeidernes Ungdomsfylking.

Beretning for perioden 1967—1969.

1. Innledning.

Landsmøtet i mars 1967 var en sterk mønstring av den politiske og organisasjonsmessige slagkraft som AUF representerer. På en rekke områder førte landsmøtets diskusjoner fram til vedtak og konklusjoner som burde danne et godt utgangspunkt for vårt videre

arbeid — både på det sentrale og det lokale plan. I visse sammenheng avslørte imidlertid også landsmøtet til dels dyptgående politiske motsetninger. Dette kom klarest til uttrykk ved behandlingen av det utenrikspolitiske manifest og ved valgene. Landsmøtet arbeidet seg i nesten alle sammenheng fram til enstemmige eller nesten enstemmige beslutninger. Dessverre har det likevel vist seg at denne enstemmighet bare var tilsynelatende. De snart to år som er gått siden landsmøtet i 1967 har vist at motsetningene var så store at de er blitt et alvorlig hinder for en effektiv utnyttning av de organisasjonsmessige ressurser som AUF rår over. I altfor stor grad har uenigheten også fått preg av en svært uheldig og bitter personstrid. Det hersker i dag neppe noen tvil om at disse forhold i stor utstrekning har bidratt til å svekke AUF's prestisje både i og utenfor arbeiderbevegelsen.

De politiske stridsspørsmål har i første rekke vært knyttet til Norges framtidige sikkerhetspolitikk og til den såkalte CIA-saken. Når skadevirkningen for organisasjonen er blitt så stor som tilfellet er, har det imidlertid framfor alt sammenheng med en serie til dels meget grove brudd på flere av de selvfølgelig demokratiske spilleregler som AUF tidligere har basert sin virksomhet på. Tendensene til organisasjonsutglidning har vært så omfattende at landsstyret til sist så seg nødt til å sammenkalle til ekstraordinært landsmøte, for dermed å skape forutsetninger for en nødvendig organisasjonsmessig avklaring. Sammenkalling av et slikt landsmøte er en stor belastning for AUF — ikke minst i et viktig valgår. Den har likevel vært nødvendig for at organisasjonen skal kunne gjenopprette sin slag- og handlingskraft.

Til tross for de sterke motsetninger som har preget denne toårsperioden, kan AUF vise til en betydelig virksomhet på en rekke felter. Det bildet av en organisasjon i oppløsning og nedgang som mange har forsøkt å tegne av AUF, er derfor ikke riktig.

Stridigheter om organisasjonsmessige prinsipper og politiske saker har ikke ført til noen avslapping av aktiviteten på det lokale plan. Til tross for en meget dyptgripende lagssanering ved begynnelsen av perioden, kan AUF i dag operere med praktisk talt det samme lagstall som ved avslutningen av forrige landsmøteperiode. Medlemstallet har vist en stigende tendens i perioden, og særlig er det grunn til å si seg fornøyd med resultatene av ordningen med førsteårskontingent. Førsteårskontingenten har framfor alt utviklet en betydelig større interesse for medlemsverving på lokalplanet enn det som tidligere har vært tilfelle. Ordningen har også medført en mulighet for direkte kontakt mellom AUF's ledelse og de nye medlemmer som må karakteriseres som meget gunstig. Tatt

i betraktning av at annet halvår i så stor utstrekning har vært viet landsmøteforberedelser, har studievirksomheten vist et meget gledelig oppsving i denne landsmøteperioden.

Muligheten for en ytterligere styrking av vår organisasjonsmessige stilling har ganske åpenbart vært til stede, men meget omfattende økonomiske problemer har nå, som tidligere, lagt vesentlige hinder i veien for at så skulle kunne skje. Sentralstyret har imidlertid arbeidet meget energisk for å finne fram til nye finansieringstilskudd til vår virksomhet. Særlig har det vært lagt vekt på å finne fram til former som skulle øke mulighetene for offentlig støtte til organisasjonsarbeidet på alle plan. Resultatene er foreløpig beskjedne, men tilsier dog en viss grad av behersket optimisme.

Tendensene til en stadig sterkere politisering av de unge har også hatt sin virkning innenfor AUF. Selv om de politiske aktivitetsformer i dag ofte er vesensforskjellige fra de en tidligere har vært vant til, må denne tendens sees som et positivt og gledelig tegn.

Til tross for store indre vansker i den perioden som er gått, er det altså ikke riktig å karakterisere AUF som en organisasjon preget av stagnasjon og tilbakegang. Når vi kan peke på klar framgang på en rekke viktige områder, skyldes det ikke minst et godt og fruktbringende samarbeid med den øvrige arbeiderbevegelse. Det er i dag i gang et arbeid for å finne fram til en ytterligere utvidelse av dette samarbeid — et samarbeid som vil bli av den aller største betydning for arbeiderbevegelsens posisjon i den unge generasjon. Det er viktig at AUF finner sin riktige og naturlige plass i dette samarbeidet med Det Norske Arbeiderparti og Landsorganisasjonen i Norge. Ikke minst vil resultatet ved valget høsten 1969 komme til å avhenge av det.

2. Landsmøtet.

AUF's 31. landsmøte ble avviklet i dagene 4., 5., 6. og 7. mars 1967 i Samfunnssalen, Oslo. Det møtte 284 representanter fra distriktslaga, 33 fra landsstyret/sentralstyret/kontoret og 90 gjester.

Trygve Bratteli innledet om våre politiske oppgaver, hvor han la vekt på en samling av krefter i tilstrekkelig bredde som kunne bidra til en politisk fornyelse som ligger i å gripe fastere tak i dagens og morgendagens oppgaver. Det ble en lang debatt etter innledningen. 30 talere hadde ordet.

Ola Teigen innledet omkring AUF's beretning for perioden. Medlemstilgangen var lite tilfredsstillende, og studieaktiviteten har vist betenkelig nedgang. Derimot har arbeidet på den faglige sektor og arbeidet overfor skoleungdommen vist fin utvikling, og aksjonene «Ung mening» og «Profil 67» har vært vellykkede. Om

den økonomiske situasjonen sa Ola Teigen at til tross for en positiv inntektsutvikling, har utgiftene steget raskere. Vi står nå overfor den situasjon at enten må aktiviteten reduseres, eller også må inntektene økes. Formannen ga også et sammendrag av de politiske initiativ som Fylkingen hadde tatt i perioden. Etter innledningen ble det en lengre debatt, som foregikk i tre hovedgrupper. Gruppe-rapportene ble lagt fram av Britt Hildeng, Helge Tystad og Nils Bjørnebekk.

Ulf Sand innledet om «Utfordring til demokrati». I debatten ble det satt fram en rekke forslag som ble oversendt redaksjonskomiteén, og programmet ble så vedtatt etter innstilling fra denne.

Leonard Larsen og Arvid Jacobsen innledet henholdsvis om forslaget til «Utenrikspolitisk manifest» og «Faglig ungdomsmanifest» som begge ble vedtatt etter innstilling fra redaksjonskomiteéene.

LO-formannen, P. Mentsen, innledet om fagbevegelsens opp-gaver.

Etter innledningene av Jacobsen og Mentsen fulgte en lang debatt i tre hovedgrupper, hvor korte innledninger av henholdsvis Einar Strand, Kjell Lien og Tor Aspengren fra LO ble etterfulgt av innlegg fra tilsammen 47 representanter. Grupperapportene ble lagt fram av Jan Balstad, Ivar Leveraas og Inge Stålesen.

Haakon Lie innledet om kommunevalget 1967, og i debatten som fulgte, hadde 14 representanter ordet.

Det ble vedtatt en lang rekke uttalelser, både om innenriks- og utenrikspolitiske saker.

Under valgene ble Ola Teigen gjenvalgt som formann, mot 56 stemmer. Som nestformann ble valgt Britt Hildeng, mot 106 stemmer. Som sekretær ble enstemmig valgt Inge Stålesen.

3. Landsstyret.

Landsstyret har hatt denne sammensetning:

Østfold:	Gunnar Skaug.
Hedmark:	Odd Erik Embretsen.
Oppland:	Arild Bakken.
Buskerud:	Børre Pettersen.
Vestfold:	Lisbeth Olsen.
Telemark:	Gunnar Gregersen.
Aust-Agder:	Asbjørn Andersen Stølfjell.
Vest-Agder:	Roald Bjorvand.
Rogaland:	Harald Hermansen.
Bergen og Hordaland:	Steinar Lund.

Sogn og Fjordane:	Oddbjørn Einan.
Møre og Romsdal:	Tor Sivertsen.
Sør-Trøndelag:	Terje Dalen.
	Britt Hassel Larsen.
Nord-Trøndelag:	Arnulf Gotvassli.
Nordland:	Aksel Sævik.
	Birger Schjølberg.
Troms:	Kjell Olsen.
Finnmark:	Per Utsi.
	Bjarne Jakobsen.

Landsstyret har i perioden hatt to møter. På møtet 27. og 28. januar 1968 behandlet landsstyret beretning og regnskap. Ola Teigen innledet om AUF's rolle i den aktuelle politiske situasjon, Reiulf Steen innledet om våre internasjonale oppgaver og Inge Stålesen innledet om våre organisasjonsoppgaver. Landsstyret vedtok en sikkerhetspolitisk uttalelse som bl. a. konkluderte med at en på det nåværende tidspunkt ikke fant å ville anbefale at Norge meldte seg ut av NATO.

Fire av sentralstyrets medlemmer hadde før landsstyrets møte undertegnet et opprop fra kampanjen Norge ut av NATO. Landsstyret påla disse å trekke sine underskrifter tilbake. På et møte i sentralstyret umiddelbart etter landsstyremøtets avslutning, ble det vedtatt med 6 mot 6 stemmer (formannens dobbeltstemme avgjorde saken) inntil videre å nekte de 4 å representere AUF utad.

På landsstyrets møte den 14. juli 1968 innledet Jon Ivar Nål-sund om rapporten fra en sentralstyreoppnevnt kommisjon til å granske den såkalte IUSY/CIA-saken. Ola Teigen innledet om den organisasjonsmessige situasjon i AUF og Inge Stålesen orienterte om Sentralstyrets opplegg for vintersesongen 1968/69. I tilknytning til granskingskommisjonens rapport vedtok landsstyret et klart tillitsvotum til AUF-tillitsmennenes handtering av saken. Landsstyret vedtok dessuten å innkalle til et ekstraordinært landsmøte 18. og 19. januar 1969 for å få en organisasjonsmessig avklaring i AUF.

4. Sentralstyret.

Landsmøtet 4.—7. mars 1967 valgte dette sentralstyret:

Ola Teigen, formann, Britt Hildeng Hauge, nestformann, Inge Stålesen, sekretær, Ragnar Larsen, Ulf Sand, Bjørn Skogstad Aamo, Kjell Dahl, Ivar Leveraas, Johs. Wike, Rolf Lasse Lund, John Ivar Nål-sund, Bjørn Tore Godal.

John Sundhagen er DNA's representant.

Sentralstyret har i perioden hatt 51 møter og behandlet 902 saker.

Arbeidsutvalget har hatt 31 protokollerte møter.

De ansatte sekretærer samt redaktør av Fritt Slag, har hatt adgang til Sentralstyrets møter.

5. Kontoret.

1. januar 1967 hadde kontoret dette personalet:

Tillitsmennene: Ola Teigen og Arvid Jacobsen.

Skolesekretær: Leonard Larsen.

Faglig sekretær: Inge Stålesen.

Redaktør av Fritt Slag: Gunnar Skaug.

Forretningsfører/kontorleder: Klaus Halvorsen.

Kontordamer: Eva Randem og Berit Eidsvold.

Den 1. mai sluttet Leonard Larsen som skolesekretær og fra 8. mai begynte Ragnar Larsen i samme arbeid.

Berit Eidsvold sluttet som kontordame den 1. mai og fra 1. juli ble Margit Pedersen ansatt.

På grunn av AUF's økonomi fikk Ola Teigen landsstyrets godkjenning på å være honorær formann fra 1. april.

Gunnar Berge ble ansatt som ny faglig sekretær etter Inge Stålesen den 1. oktober.

Arvid Jacobsen fungerte som faglig sekretær etter landsmøtet og fram til august.

Klaus Halvorsen sluttet 30. april.

Eva Randem sluttet som kontordame 30. juni, Kjersti Tveiten ble ansatt som ny kontordame fra 6. mai.

Gunnar Skaug sluttet som redaktør for Fritt Slag 30. juni og Helge Røed ble ansatt som ny redaktør fra 1. august.

Jon Ivar Nålsund var ansatt som internasjonal sekretær i tiden 18. mars til 17. september.

Margit Pedersen har sagt opp sin stilling med fratredelse ca. 1. februar 1969. Som ny kontordame etter henne ble Vivi Hansen ansatt fra 16. desember.

Pr. 31. desember 1968 hadde kontoret dette personalet:

Tillitsmenn: Ola Teigen, Inge Stålesen.

Skolesekretær: Ragnar Larsen.

Faglig sekretær: Gunnar Berge.

Redaktør for Fritt Slag: Helge Røed.

Kontorfullmektig: Margit Pedersen.

Kontorassistenter: Kjersti Tveiten, Vivi Hansen.

10. Organisasjonsarbeidet.

a. Generelt.

Organisasjonsvirksomheten i AUF i perioden har vært inndelt i tre faser. 1. fase var valgkampen i 1967. 2. fase omfatter Nytt Syn-aksjonen og AUF-trim-konkurransen og har i prinsippet vart perioden ut. 2. halvår 1968 må karakteriseres som en egen fase etter at landsstyret hadde gjort vedtak om å innkalle til landsmøte i januar 1969. Den siste fasen er derfor i en viss utstrekning blitt preget av forberedelsene til landsmøtet.

Valgkampen fikk — så langt en har kunnet registrere — en bedre oppslutning og en større aktivitet fra AUF's lag og medlemmer enn på lenge. Det ser også ut til at det denne gang er valgt flere yngre mennesker i kommunestyrene for Arbeiderpartiet. De fleste av disse er eller har vært aktive i AUF.

Salget av det materiell som er utarbeidet til Nytt-Syn-aksjonen tyder på at denne aksjonen har slått godt an. Lagskonkurransen AUF-trim har slått godt an. Over 200 lag har deltatt i konkurransen. De månedlige rapportskjemaer fra lag og d/lag avspeiler hvilken rik virksomhet som mange plasser utfoldes av lag og distriktslag.

1968 var et mellomvalgsår uten landsmøte og uten forberedelse til landsmøte året etter. Planen for rammen om organisasjonsarbeidet var lagt opp etter det, og til tross for de spesielle forhold som etter hvert kom til å prege arbeidet, søkte en med bare små justeringer å gjennomføre de opprinnelige planer.

Studieaktiviteten viste meget gode tendenser både for 1967 og for 1. halvår 1968. I annet halvår 1968 har det imidlertid vært en kraftig nedgang, spesielt når det gjelder brevninger. Årsaken til dette er å hente i at oppmerksomheten blant tillitsmennene i lag og distriktslag har konsentrert seg om forberedelsene til landsmøtet.

Både det faglige arbeid og skolearbeidet har økt i bredden. Det er i dag registrert et større antall skolekontakter og faglige kontakter enn noen gang tidligere. Dette gjelder også antall aktivgrupper.

Mange gode tiltak til styrking av AUF's organisasjon strander imidlertid på den dårlige økonomi. Dette gjelder ikke bare på sentralt hold, men også på både distriktsplan og lokalt plan. Det virkelig store gjennombrudd for AUF ser ikke ut til å være mulig med de ressurser vår organisasjon i dag har til disposisjon.

b. Distriktslaga.

Pr. 31. desember 1968 hadde AUF 26 distriktslag. Det er en reduksjon på 1 distriktslag i perioden. Reduksjonen er skjedd ved at de tidligere distriktslag i Sør-Østerdalen og i Nord-Østerdalen

er gått sammen til ett distriktslag. Distriktslaget i Ofoten lå en stund nede, men er nå reorganisert.

Virksomheten i de enkelte distriktslag er sterkt varierende. En del distriktslag arbeider meget godt og viser at med en helhjertet innsats er det mulig å oppnå stor organisasjonsmessig framgang over en relativt kort periode.

Men, det er fortsatt en del distriktslag som jobber mindre bra, der den organisasjonsmessige aktiviteten fra distriktslagas side er svak og kontingentinngangen svikter.

Sør-Trøndelag er fortsatt AUF's sterkeste distriktslag. Troms, Hedmarken, Akershus og Aust-Agder er blant de distriktslag som har hatt størst framgang i perioden.

c. Laga.

Pr. 31. desember 1968 var det registrert 346 lag mot 353 ved periodens begynnelse. Det nystartes fortsatt en mengde lag hvert år (33 i 1968 og 43 i 1967), men det nedlegges gjennomsnittlig et tilsvarende antall lag hvert år. Stabiliteten er for svak. Mye av årsaken til dette skyldes de vanskelige kommunikasjonsmessige forhold i landet samt distriktslagas dårlige økonomi, som setter en naturlig grense for den reisevirksomhet distriktslagstillsmennene kan foreta i sine distrikter. Lagsantallet har nå i flere år stabilisert seg på om lag 350—360.

d. Uganda-aksjonen.

Høsten 1967 vedtok Sentralstyret å legge opp til en innsamlingsaksjon til fordel for en ungdomsorganisasjon i et utviklingsland. Det ble nedsatt et utvalg til å forberede arbeidet. Utvalgets formann var Leonard Larsen.

Utvalget innhentet forslag til prosjekter i løpet av høsten 1967. For å bedre forarbeidet og konsultere IUSY reiste Leonard Larsen i januar 1968 til Wien. I april 1968 hadde representanter for AUF samtaler med Ugandas utenriksminister og i juni 1968 reiste Leonard Larsen til Uganda for å fortsette forhandlingene med myndighetene i landet.

Det prosjektet som man kom fram til, var et ungdomssenter i Jinja, Uganda, som skal drives av fellesorganisasjonene for ungdomsorganisasjonene i landet, National Union of Youth Organization (NUYO). Sentret skal utdanne ledere for ungdomsorganisasjonene og samtidig gi dem en skikkelig yrkesutdanning. Det er således et kombinert kurscenter og yrkesskole. Prosjektet bygger på en avtale mellom AUF og den ugandesiske stat. Innsamlings-

aksjonen har foregått høsten 1968 og vært basert på tre innsamlingsformer: salg av andelsbrev, Ugandafemmere og henstilling om å gi 1 prosent av inntekten til aksjonen. Mange lag har holdt egne Uganda-møter i løpet av høsten. Aksjonen er ennå ikke avsluttet, men har foreløpig ikke nådd den målsettingen som var satt, kr. 75 000.00.

e. Det faglige arbeidet.

Arbeidet på den faglige sektor legges opp etter retningslinjer vedtatt av Sentralstyret for hver sesong.

Organisatorisk har arbeidet i perioden vært drevet etter følgende retningslinjer: Utbygging av kontaktnett og aktivgrupper på arbeidsplassene, styrking av lagas og d/lagas faglige virksomhet og start av Faglige fora.

Det er nå registrert ca. 450 arbeidsplasskontakter, hovedsakelig ved større bedrifter, og ca. 25 aktivgrupper er i virksomhet.

I perioden er det startet Faglige fora disse stedene: Stavanger, Trondheim, Bergen, Drammen, Moss, Fredrikstad og Halden.

For å stimulere kontaktene og aktivgruppene til å delta i det faglige arbeid på bedriftene, er det utarbeidet en spesiell arbeidsoppgave kalt «Søkelys på klubben og fagforeningen».

«Fagkontakten», som er spesielt kontaktorgan for arbeidsplasskontaktene, aktivgruppene og faglige ledere i lag og d/lag, kom ut med to nr. i 1967 og fire nr. i 1968.

Til hjelp for faglige ledere er det utarbeidet et rettleidningshefte, «Tips til AUF-lagas faglige ledere».

Videre er det utarbeidet et spesielt kursopplegg for faglige helgekurs.

Faglig ungdomsmanifest, som ble vedtatt på landsmøtet i 1967, er spredd i et antall av ca. 3500. «Nytt syn på fagbevegelsen» er gått ut i 3550. Begge disse skriftene er nyttet både i AUF-laga og i fagbevegelsen.

Høsten 1968 har det faglige arbeidet i AUF vært sterkt preget av LO-kampanjen. AUF-laga har deltatt i gjennomføringen av en større plakataksjon i forbindelse med verve- og agitasjonskampanjen. AUF's engasjement i LO-kampanjen blir ført videre neste år gjennom en aksjon kalt «Ung mening om fagbevegelsen», hvor materialet er under utarbeiding.

Samarbeidet mellom AUF og fagbevegelsen sentralt har vært godt. For ytterligere å styrke kontakten ble det i september 1968 avviklet en kontaktskonferanse, hvor 20 fagforbund, LO, AOF og AUF deltok. AUF var arrangør.

På konferansen ble planene for det faglige arbeidet for kommende sesong lagt fram i den hensikt å få forbundenes og LO's reaksjon, eventuelt forslag til nye tiltak. Det ble dessuten lagt fram en redegjørelse om den alminnelige situasjonen i AUF.

I perioden er det avvirket en rekke faglige helgekurs som oppfyller kravene til støtte fra LO's ungdomsutvalg.

Inge Stålesen fratrådte som faglig sekretær da han på landsmøtet i mars 1967 ble valgt til sekretær. Arvid Jacobsen fungerte som faglig sekretær til han sluttet i Fylkingen 1. august 1967. Som ny faglig sekretær er tilsatt Gunnar Berge, som tiltrådte 1. oktober 1967.

f. Skolearbeidet.

AUF's skolearbeid bygger fortsatt på et nett av kontakter ved de videregående skoler. Det er nå registrert, sentralt, om lag 750 skolekontakter ved 250 skoler. Skolekontaktene har til oppgave å være arbeiderbevegelsens «ambassadører» ved sin skole, og søke å plassere AUF så sterkt som mulig i skolemiljøet ved deltakelse i diskusjoner i klassen og ulike elevfora, verving av medlemmer til AUF osv.

Antall skolekontakter og skoler hvor AUF har kontakter representerer en stor stigning fra forrige periode.

Skolekontaktene blir som tidligere tilsendt informasjonsmaterieell fra LO, partiet og AUF. Erfaringsmessig er det en styrke for skolekontaktene i sitt arbeid å få tilsendt slikt materiale til informasjon.

«Skolekontakten» utgis av AUF's skoleutvalg og er i perioden utkommet 5 ganger.

Antall registrerte aktivgrupper er i perioden steget til 44. Aktiviteten i disse gruppene er sterkt varierende. Erfaringsmessig har aktivgruppene jevnt over kort levetid, og er sterkt avhengige av bistand fra det øvrige organisasjonsapparat.

Det er begge åra arrangert et ukeskurs for skoleungdom på Sørmarka. I 1967 var det 30 deltakere og i 1968 32 deltakere på kurset. I 1968 var det ikke mindre enn 90 søkere. Dette medfører at en i 1969 vil søke arrangert to skolekurs.

Høsten 1968 ble det satt i gang en aksjon kalt «Søkelys på skole-demokratiet». Det ble her tatt sikte på å få kartlagt hvordan skole-demokratiet fungerer ved de enkelte skoler.

Resultatet av denne kartleggingen vil så bli presentert utad, samtidig som AUF's egne synspunkter i spørsmålet blir gjort kjent.

15. *Fritt Slag.*

Fritt Slag er blitt betydelig styrket i perioden. Det gjennomsnittlige opplagstall er steget fra ca. 24 500 i 1966 til ca. 27 000 i 1968. Det har vært en ikke ubetydelig øking i antall individuelle abonnenter. Landsorganisasjonen har forsterket sin innsats for Fritt Slag i 1967 og avisa sendes til skoler, sykehus, militærforlegninger etc.

Det ble gjort et godt arbeid med Fritt Slags økonomi i 1967 og avisas annonseinntekter viste en pen øking. Utviklingen har ikke vært like god i 1968.

Det er 19 fagforbund som sammen med AUF står for utgivelsen av Fritt Slag.

Gunnar Skaug sluttet som redaktør i juni 1968, og Helge Røed ble tilsatt som ny redaktør 1. august samme år. Klaus Halvorsen sluttet som forretningsfører i mai 1968.

Begge redaktørene har i tillegg til sitt arbeid med Fritt Slag hatt en rekke arbeidsoppgaver for AUF.

Trykkingsutgiftene til Fritt Slag viser stadig øking. Spørsmålet om nytt trykkested og ny trykkemetode er tatt opp. Det foreligger et aktuelt prosjekt, som det enda ikke er tatt endelig stilling til.

Fritt Slags styre består i dag av:

Olaf Axelsen, formann, Rolf Aakervik og Torbjørn Hagen med Alf Frotjold og Ivar Leveraas som varamenn.

Ola Teigen og Inge Stålesen representerer AUF i styret.

16. *Sommeraktiviteter.*

AUF's sentralstyre besluttet kort etter landsmøtet i 1967 at Utøya skulle være totalt stengt. Bakgrunnen for dette var at vitale ting på og ved Utøya var forfalt. En grov kalkulasjon viste at omkostningene ved reparasjon ville beløpe seg til om lag kr. 20 000.00. I samsvar med tidligere vedtak i landsstyret, som senere er godkjent av landsmøtet, har Sentralstyret gjort forsøk på å få avhendet øya. Det har foreløpig ikke lyktes. Det arbeides for øyeblikket med en plan som kanskje kan gjøre det mulig for AUF å benytte øya igjen.

IUSY organiserte 23. juli—2. august 1968 sin internasjonale sommerleir i Vierhauen i Nederland, der det deltok ca. 1000 ungdommer.

84 AUFere deltok i leiren og utgjorde den fjerde største nasjonsgruppen. Leder for den norske gruppen var Jon Ivar Nåsund. Reiseleder for deltakerne fra Sørlandet var Helge Røed. Forberedelsene til leirdeltakelsen ble trukket opp av et leirutvalg med Inge Stålesen som formann.

17. Studiearbeidet.

Det har vært god framgang i studiearbeidet i perioden. Dette står særlig i skarp kontrast til forrige landsmøteperiode som viste en markert tilbakegang i studieaktiviteten i AUF.

Den markante øking skyldes i vesentlig grad brevkurset «Ungdom i arbeid», som i sesongen 67—68 ble en stor suksess.

Høsten 1968 ble imidlertid noe svakere. Det har vært få studieringer i «Ungdom i arbeid» og få av AUF's lag har gått løs på «Program 69». Det har imidlertid vist seg å være økt interesse for brevkurset «Dus med AUF».

I likhet med tidligere har det vært vanskelig å skaffe fram kvalifiserte deltakere til de ukeskursene som AUF arrangerer i samarbeid med AOF. Et unntak i så måte er skolekursene, som ser ut til å være meget populære.

Samtaleringene er også en del av studiearbeidet i AUF. Bestillinger på «Profil 67 og «Nytt syn»-skriftene tyder imidlertid på stor interesse for disse tiltakene.

Tabell for utviklingen i studiearbeidet 1954—1968.

Ar	Sammenl. antall studietiltak	Deltakere
1954/55	145	1482
1959/60	205	2765
1960/61	257	3290
1961/62	292	3222
1962/63	355	4004
1963/64	388	4251
1964/65	185	3312
1965/66	162	2188
2. halvår 1966*	152	1907
1967	300	3689
1968	350	4378

* Fra og med 1967 gikk AOF over til å føre statistikk for kalenderåret.

20. Nordisk Samarbeid.

Samarbeidet mellom de sosialistiske ungdomsforbund ser ut til å utvikle seg i positiv retning.

Forbundet Nordens Sosialdemokratiske Ungdom (FNSU) hadde kongress i Ålborg, Danmark, i tiden 18.—20. august. AUF hadde 24 representanter på kongressen. Ola Teigen ble valgt til ny formann i forbundet og Sekretariatet ble for den inneværende 2-årige kon-

gressperiode lagt til Norge. Ved siden av formannen er AUF representert i styret ved Inge Stålesen og Ragnar Larsen. Nordisk Lederkurs 1967 ble arrangert i tiden 11—18. mars i Finland. AUF hadde 7 representanter. Gunnar Skaug var reiseleder. 2.—12. juli var det nordisk leir på Gotland i Sverige. AUF hadde 4 representanter i leiren.

10.—13. desember ble det arrangert en nordisk topp-leder konferanse på Leangkollen utenfor Oslo, for medlemmer av sentralstyrene i de nordiske forbundene.

FNSU-kongressen og styret har vedtatt en del politiske rekommandasjoner, bl. a. om de nordiske utenriksministernes holdning til offiserskuppet i Hellas, den danske regjeringens holdning til Russel-Tribunalen i Danmark.

Nordisk Lederkurs 1968 ble arrangert i Stockholm 10.—16. november. AUF hadde 7 deltakere.

På SSU's kurssted, Bommersvik, ble det i dagene 3.—4. februar 1968 arrangert en konferanse for unge sosialdemokratiske parlamentarikere. Fra norsk side deltok Sonja Ludvigsen, Arvid Johanson, Odvar Nordli og Peder Næsheim. Ola Teigen og Knut Frydenlund deltok som innledere.

På et styremøte i april ble det vedtatt en uttalelse i anledning mordet på Martin Luther King, som ble sendt USA's ambassader i Norden.

På samme møte ble det sendt en uttalelse til NATO's minister-rådsmøte om Hellas-problemet. Videre ble Nordisk Råd og den islandske utenriksminister tilstilet en uttalelse om islandske ungdomsorganisasjoners vanskeligheter med å delta i nordisk samarbeid.

Selv om den akutte situasjon i IUSY også brakte et visst midlertidig konfliktsforhold inn i det nordiske samarbeid, er det grunn til å slå fast at arbeidet i FNSU i perioden er bragt inn i fastere former. Det er lagt opp til et omfattende arbeid fram mot neste kongress, og det er i perioden gjennomført flere tiltak enn tidligere år.

21. Internasjonalt samarbeid.

Samarbeidet innenfor IUSY har også i denne perioden gjort den vesentligste del av AUF's internasjonale virksomhet. Ola Teigen har gjennom hele perioden vært formann i IUSY's kontrollkomité, og har som sådan møtt på samtlige byrå- og eksekutivkomitémøter i 1967 og 1968. På eksekutivkomitémøtet i Jönköping i Sverige i 1967 møtte dessuten Inge Stålesen fra AUF. På det tilsvarende møte i Amsterdam i 1968 møtte Inge Stålesen og Leonard Larsen.

Aktiviteten i IUSY har i denne perioden i stor grad vært preget av den såkalte CIA-saken.

Denne sak har sitt utgangspunkt i hendinger som fant sted før 1968.

Den sosialistiske ungdomsinternasjonale — IUSY — har alltid vært avhengig av finansieringskilder utenfor organisasjonen selv. I en rekke år har IUSY bl. a. mottatt penger fra amerikanske fond. Dette har aldri vært noen hemmelighet. Vinteren 1967 ble det imidlertid fra amerikansk hold påstått at flere av de fond som investerte penger i internasjonale organisasjoner reelt var redskap for CIA (det amerikanske etterretningsvesenet), og fikk sine penger — delvis — eller fullt derfra. Hvorvidt disse påstander er holdbare for de amerikanske kilder, som IUSY har hatt kontakt med, er det til nå ikke ført bevis for. Men «avsløringene» skapte i et hvert fall en sterkt politisk belastning for IUSY. Eksekutivkomitémøtet i Jönköping i juni 1967, gjorde det derfor klart at videre kontakter med kilder, som kunne være CIA-finansierte, måtte opphøre. I november 1967 fikk imidlertid Ola Teigen og Inge Stålesen et *fortrolig og personlig* brev fra Jan Hækkerup, som da var IUSY's generalsekretær. Brevet gjorde det klart at IUSY's administrasjon fortsatt arbeidet for å få støtte fra slike kilder. Det ble på denne bakgrunn tatt kontakt med generalsekretæren og andre framtreddende tillitsmenn om saken. Det ble ved disse kontakter gitt forsikringer som syntes å være helt ut tilfredsstillende, og en fant det derfor ikke nødvendig å ta saken opp på bredt organisasjonsmessig grunnlag.

I februar 1968 ble imidlertid det fortrolige brev fra november året før, stjålet fra AUF-formannens skrivebordsskuff på Arbeidernes Pressekontor. Senere ble dette brev gjort tilgjengelig for en del sentralstyremedlemmer, og senere lagt fram til saksbehandling i Sentralstyret. I tilknytning til denne saksbehandling ble det fremmet forslag om at AUF's formann og sekretær skulle suspenderes fra sine tillitsverv inntil resultatet av komitéens arbeid forelå. Forslaget fikk én stemme.

For å få brakt full klarhet i saksforløpet, vedtok imidlertid Sentralstyret å sette ned en granskingskomité. Rapporten fra denne komité ble siden lagt fram for Sentralstyret og landsstyret, og det vises derfor til denne rapport når det gjelder hele behandlingen av sakskomplekset.

Landsstyret behandlet saken og fattet følgende vedtak:

«Konsentrat av rapporten samt vedtakene som ble fattet på landsstyremøtet, sendes ut til laga.»

Mens granskingskomitéen ennå var i arbeid, ble det fortrolige brev gjort tilgjengelig for «Dagbladet». Dette førte i siste halvdel av juni til en omfattende pressedebatt, som neppe kan karakteriseres som gunstig for AUF. Pressebehandlingen av den indre strid i organisasjonen har åpenbart ført til store skadevirkninger. Det var med utgangspunkt i denne situasjonen at formannen foreslo innkalling til et ekstraordinært landsmøte, som Sentralstyret senere enstemmig sluttet seg til.

Innenfor IUSY kom offentliggjøringen av det fortrolige brev til å utløse en omfattende diskusjon.

I 1967 var AUF representert på IUSY's europeiske toppleder-konferanse i Roma ved Leonard Larsen. IUSY har dessuten arrangert en rekke seminarer i løpet av perioden hvor AUF har vært representert.

IUSY's kongressvalgte generalsekretær, Jan Hækkerup, har i løpet av perioden gjestet AUF tre ganger. Den nåværende fungerende generalsekretær, Htun Aung, har gjestet AUF en gang. Så vel IUSY's virksomhet som AUF's deltakelse i denne har i perioden vært preget av store økonomiske vansker.

Kontakten med Øst-Europa har vært bra uten at man kan si at den har utviklet seg videre. Det har primært økonomiske årsaker. Så vel det polske som det jugoslaviske ungdomsforbund var representert på AUF's landsmøte i 1967.

På en turistreise til Polen i oktober 1967 var det 12 deltakere. Jon Ivar Nålsund var reiseleder.

På et ungdomsseminar i Murmansk i juni 1967, som var et fellesarrangement med Statens Ungdomsråd som den norske part, deltok fra AUF Britt Hildeng og Ragnar Larsen.

Leonard Larsen representerte AUF på FGSI's sikkerhetspolitiske konferanse i Roma i februar.

Inge Stålesen og Leonard Larsen var 8.—20. februar gjester hos det jugoslaviske ungdomsforbundet i forbindelse med deres kongress.

Helge Røed deltok i tida 27. november—5. desember i en NIU-delegasjon til Polen og Tsjekkoslovakia.

A-pressen 1967–68.

Den tekniske utbygging.

Omleggingen fra vanlig høytrykk til offset fortsatte også i 1967 og 1968. De forventninger som ble stilt til denne omleggingen er blitt mer enn innfridd.

Den 4. september 1967 kunne Nordlands Framtid, Bodø, trykke sin første avis i offset, og gikk samtidig over til tabloid format. Den installerte en 5-units Goss Community som kan trykke inntil 20 vanlige sider eller 40 tabloidsider.

Den 13. januar 1968 gikk Rogalands Avis, Stavanger, over til offset og tok i bruk en tilsvarende presse som Nordlands Framtids. Deretter fulgte Hardanger Folkeblad, Odda, den 22. april 1968 og Sogn Dagblad, Høyanger, den 15. mai 1968. På begge disse stedene ble det installert en 2-units Goss Community.

I oktober 1968 mottok Hamar Arbeiderblad en 40-sidig Goss Urbanite offsetrotasjon. Den er den største offsetrotasjon for aviser som er tatt i bruk her i landet. Dens første nummer i offset ble trykt 7. januar 1969. Den 12. mars tok Telemark Arbeiderblad, Skien, i bruk en tilsvarende offsetrotasjon. Nordlys, Tromsø, har også kjøpt den samme pressen. Det er allerede klart at i 1969 vil det bli en større offsetutbygging innen A-pressen enn i noe tidligere år.

Ved at enkelte av våre aviser går over til offset, blir ofte verdifullt utstyr frigjort og kan overføres til andre av våre aviser, som derved får et bedre teknisk utstyr.

Avisbygg og lokaler.

Det største økonomiske løftet som ble tatt i 1967 var utbyggingen av Rogalands Avis, Stavanger. Ved siden av avisas nye tekniske utstyr, fikk avisa nytt avisbygg, som ble tatt i bruk i januar 1968. Bygget er på 2 etasjer og har en samlet grunnflate på ca. 1800 m². Det er blitt et både praktisk og moderne avisbygg, og som ved sin planløsning har vakt ganske stor oppmerksomhet.

Sogn Dagblad, Høyanger, og Hardanger Folkeblad, Odda, har i forbindelse med overgangen til offset fått større og bedre lokaler.

Moss Dagblad er flyttet inn i nye og gode kontorer i det nye Samfunnshuset i Moss. Tidligere hadde avisa utifredsstillende lokaler i byens Folkets Hus.

Våren 1968 begynte Nordlys, Tromsø, reisingen av sitt planlagte nybygg, og som er beregnet å koste ca. 4.1 millioner kroner. I det nye avisbygget vil LO og andre av arbeiderbevegelsens organisasjoner få kontorer. Bygget regnes å stå ferdig på ettersommeren 1969.

I forbindelse med Telemark Arbeiderblads overgang til offset har den måttet gå til reising av et tilbygg. Dette ble ferdig i desember 1968. Det nye tilbygget vil føre til at alle avdelinger i avisa vil få bedre lokaler.

Også Finnmarken, Vadsø, må reise et tilbygg i forbindelse med avisas overgang til offset, og som en regner med vil være klar til innflytting våren 1969.

Arbeider-Avisa, Trondheim, har modernisert sine ekspedisjonslokaler.

Arbeidets Rett, Røros, har nå fått endelig fastlagt sin avtale med Røros Samvirkelag, som innebærer at avisa, som i dag har meget dårlige lokaler, vil kunne flytte inn i nye lokaler i et nybygg som skal reises av Røros Samvirkelag. Innflytting vil neppe kunne skje før omkring årsskiftet 1969/70.

Antall aviser.

Både i 1967 og 1968 besto A-pressen av 40 aviser, hvorav 34 kommer ut alle hverdager, 2 fem ganger ukentlig, 3 tre ganger og 1 to ganger pr. uke.

Fra 1. januar 1967 utvidet Akershus Arbeiderblad, Lillestrøm, og Romerikes Blad, Jessheim, fra fire til fem ganger ukentlig. Fra 1. juni 1968 gikk Telemark Arbeiderblad over til morgenavis på grunn av postomleggingen i fylket.

Opplaget.

A-pressens notarialbekreftede opplag i 1967 økte med 10 118, eller med 2,5 prosent. Inkludert A-pressen, økte den samlede norske presse med 15 039, 0,9 prosent.

Den samlede norske presses opplagsutvikling i 1968 er ennå ikke klar når dette skrives. A-pressens øking har vært mindre i 1968 enn i 1967. Økingen var netto ca. 3000. Det er vanlig at våre avisers opplag øker sterkest i valgårene.

Kurser og konferanser.

Våre årlige redaktør- og disponentkonferanser er holdt som vanlig. En nordisk A-pressekonferanse ble arrangert i mai 1967 i Danmark. Vi var representert på den internasjonale A-presses konferanse i Zürich i juni 1968.

Der har vært arrangert et vellykket Nord-Norge Seminar, kurs for våre abonnementsjefer og abonnementsakkvisitører, og et 10 ukers EDB-kurs. Dertil har avisene vært godt representert på annonsekurser arrangert av Norske Avisers Landsforbund, og andre kurser av forskjellig slag.

Stipendieutdeling.

Det har lenge vært et savn at A-pressen sentralt ikke har kunnet dele ut stipend til ansatte i avisene. Takket være et vedtak i Norsk Arbeiderpresse A/S, er det nå blitt mulig å kunne dele ut årlig 5—6 stipend på i alt ca. kr. 10—12 000.00. Hvert stipend vil vanligvis være fra kr. 1500.00 til kr. 2500.00

For første gang ble det i 1968 delt ut 6 slike stipend på i alt kr. 12 500.00.

Nye annonsesamkjøringer.

Som et ledd i våre bestrebelse for å styrke økonomien til en del av våre økonomisk svake aviser, ble det fra 1. januar 1969 etablert en riksannonsesamkjøring mellom Telemark Arbeiderblad, Risør, Tiden, Sørlandet og Rogalands Avis under navn av Offsetringen. Fra samme dato gikk Hardanger Folkeblad, Odda, inn i Vestlands-samkjøringen. Det er nå i alt 30 av våre 40 aviser som er med i en eller annen annonsesamkjøring.

Mikrofilming av A-pressens aviser.

Det er planen å få mikrofilmet alle våre avisers årganger. Ved utgangen av 1968 var dette gjennomført for 10 aviser.

Foruten at hver avis skal ha sin egen kopi, vil det bli kopier i Universitetsbiblioteket i Oslo og Bergen og biblioteket for Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab, foruten at de lokale biblioteker tar kopier av lokalavisene innen deres utlånsdistrikt. Dertil kommer antakelig Arbeiderbevegelsens Arkiv til å ta kopier av en del av A-pressens viktigste aviser.

Leser- og markedsanalyse.

I januar 1968 ble det gjennom Norsk Gallup Institutt A/S gjennomført en leser- og markedsanalyse for den samlede A-presse. Undersøkelsen fortalte bl. a. at det var 45 prosent av landets husstander som leste en eller flere A-aviser.

Avisenes navn, deres redaktører og disponenter pr. 31. desember 1968.

Avisenes navn:	Utgiversted:	Redaktør:	Disponent:
<i>Alle hverdager:</i>			
Arbeiderbladet	Oslo	Reidar Hirsti	Roar Adler
Arbeider-Avisa	Trondheim	Rolf Gerhardsen	Rino Torjussen
Bergens Arbeiderblad	Bergen	Eigil Gullvåg	Arnulf Nordgård
Dagningen	Lillehammer	Odd Ragnar Torvik	Ingvar Eriksen
Demokraten	Fredrikstad	Johan Johansen	Odd Dissen
Finnmark Dagblad	Hammerfest	Erling B. Kvaale	John Johannessen
Finnmarken	Vadsø	Halvor Brox	Aksel Olsen
Fremover	Narvik	Sverre Nilsen	Arne Varem
Fremtiden	Drammen	Aage Ulvik	Johan Woll
Glåmdalen	Kongsvinger	Jon Vraa	Knut A. Næss
Halden Arbeiderblad	Halden	Egil Toreng	Erling Eig
Hamar Arbeiderblad	Hamar	Oddvar Dalastøl	Aage Johansen
Helgeland Arbeiderblad	Mosjøen	Kaare Fr. Wilhelmsen	Einar Emilsen
Moss Dagblad	Moss	Einar Jensen	Torfinn Skogsaa
Namdal Arbeiderblad	Namsos	Frank Berg	Aage Johansen
Nordlands Framtid	Bodø	Sigurd Krekling	Arnulf Nordgård
Nordlys	Tromsø	Lars J. Odland	Alf Myrbakk
Nybrott	Larvik	Magne Jønsson	Otto K. Thoresen
Oppland Arbeiderblad	Gjøvik	Aani Rystad	Alf Nagel
Rana Blad	Mo i Rana	Arvid Dyrendahl	Arve Barli
Risør	Risør	Ole Moe	Eilif Granhaug
Rjukan Arbeiderblad	Rjukan	Alf Skåum	Gunnar Toft
Rogalands Avis	Stavanger	Halvor Røysland	Konrad Anderson
		Einar Olsen	

Avisenes navn, deres redaktører og disponenter pr. 31. desember 1968.

<i>Avisenes navn:</i>	<i>Utgiversted:</i>	<i>Redaktør:</i>	<i>Disponent:</i>
Romsdal Folkeblad	Molde	Kolbjørn Eide	Kolbjørn Berg
Sarpsborg Arbeiderblad	Sarpsborg	Nils Hønsvald	Kjell Sønsteby
		Bjarne Nygård	
Sogn Dagblad	Høyanger	Per Dingsøy	Steinar Brubakk
Sunnmøre Arbeideravis	Ålesund	Johs. Skeide Larsen	Arnold S. Olsen
Sørlandet	Kristiansand	Odd Lien	Helge Thorsen
Telemark Arbeiderblad	Skien	Alf Skåum	Gunnar Toft
Tiden	Arendal	Odd Lien	Helge Thorsen
Tidens Krav	Kristiansund	Per Chr. Haugen	Hjalmar Dønheim
Vestfold	Tønsberg	Ole J. Eriksen	Egil Alstad
Vestfold Fremtid	Sandefjord	Ivar Tollnes	Odd Normann Hansen
Østfold-Posten	Askim	Nils Hønsvald	Kjell Sønsteby
<i>5 ganger ukentlig:</i>			
Akershus Arbeiderblad	Lillestrøm	Tor Erling Hansen	Alf Nordlund
Romerikes Blad	Jessheim	Tor Erling Hansen	Alf Nordlund
<i>3 ganger ukentlig:</i>			
Arbeidets Rett	Røros	Aksel Meland	Ingmar Sødal
Firdaposten	Florø	Odd Brandsøy	Odd Brandsøy
Hardanger Folkeblad	Odda	Øivind Madssen	Øivind Madssen
<i>2 ganger ukentlig:</i>			
Aura Avis	Sunnalsøra	Einar Sæter	Einar Sæter

Norsk Arbeiderpresse A/S hadde i 1967 dette styre:

Styremedlemmer:	Personlige varamenn:	Aksjegruppe:
1. Tor Aspengren, formann	Einar Strand	Serie A
2. Kaare Pehrson	Lage Haugness	» A
3. Sverre Olsen	Jens Torp	» A
4. Olav Brunvand	Egil Toreng	» B
5. Frank Andersen, nestform.	Paul Engstad	» B
6. Reidar Hirsti	Nils Hønsvald	» B
7. Gunnar Toft	Arve Barli	» C

I 1968 trådte Kaare Pehrson og Sverre Olsen ut av styret. I deres sted ble valgt Lage Haugness og Tor Andreassen. Som varamann i stedet for Haugness valgtes Henry Nicolaysen.

Arbeiderpressens Samvirke A/L hadde i 1967 dette styre:

Medlemmer:	Personlige varamenn:
Gunnar Toft, Telemark Arb.bl., formann	Arve Barli, Oppland Arbeiderblad
Haakon Lie, DNA, nestformann	Frank Andersen, DNA
Reidar Hirsti, Arbeiderbladet	Rolf Gerhardsen, Arbeiderbladet
Roar Adler, Arbeiderbladet	Andrew Johnson, Arbeiderbladet
Egil Toreng, Glåmdalen	Kaare Wilhelmsen, Hamar Arb.bl.
Einar Olsen, Rogalands Avis	Kolbjørn Eide, Romsdal Folkeblad
Odd R. Torvik, Bergens Arb.blad	Ivar Tollnes, Vestfold Fremtid
Otto K. Thoresen, Nordlys	Johan Woll, Fremover
Alf Nordlund, Dagningen	Alf Nagel, Nybrott
Kaare Pehrson, Norsk Arbeider- presse A/S	Sverre Olsen, Norsk Arbeider- presse A/S
Simen Kr. Hangaard, Arbeider- partiets Presseforbund	Kåre Bredeesen, Arbeiderpartiets Presseforbund

I 1968 gikk Lage Haugness inn i styret i stedet for Kaare Pehrson, og Tor Andreassen ble varamann i stedet for Sverre Olsen. Ellers som i 1967.

Administrasjonen.

Disponent for selskapene Norsk Arbeiderpresse A/S og Arbeiderpressens Samvirke A/L, og forretningsfører for Arbeiderbevegelsens Tarifforening har vært Johan Ona.

Redaktør for Arbeidernes Pressekontor har vært Olav Brunvand og reklamesjef for Arbeiderpressens Annonsekontor har vært Rudolf Lindquist.

Arbeiderbladet og Aktietrykkeriet A/S.

Styret i Arbeiderbladet og Aktietrykkeriet A/S har i 1967 hatt denne sammensetning:

Trygve Bratteli, formann, P. Mentsen, nestformann, Tor Aspen-
gren, Ivar Mathisen, Roar Adler, Reidar Hirsti, Anton Kolstad,
Karsten Andersen.

Varamenn: Kaare Pedersen, Paul Engstad jr., Erling Elstad.

Representantskapet (bedriftsforsamlingen) har i 1967 hatt denne sammensetning:

Reiulf Steen, ordfører, Lage Haugness, varaordfører, Ola Teigen,
Liv Østlie, Sverre Frogner, Arne Born, Øystein Larsen, Sverre
Olsen.

Personalets representanter var: Arne Hansen, Ragnar Hornkjøl,
Reidar Bergersen, Leif Eriksen.

Varamenn: Fritz W. Hannestad, John Johansen, Hans Sundrøn-
ning, Olaf Axelsen.

Varamenn, personalet: William Johnsen, Astrid Haugen.

Styret i Arbeiderbladet og Aktietrykkeriet A/S har i 1968 hatt denne sammensetning:

Trygve Bratteli, formann, P. Mentsen, nestformann, Tor Aspen-
gren, Ivar Mathisen, Roar Adler, Reidar Hirsti, Ragnar Dahl, Aslaug
Kringler.

Varamenn: Per Andersen, Paul Engstad jr., Karsten Andersen.

Representantskapet (bedriftsforsamlingen) har i 1968 hatt denne sammensetning:

Reiulf Steen, ordfører, Lage Haugness, varaordfører, Ola Teigen,
Liv Østlie, Sverre Frogner, Arne Born, Øystein Larsen, Thor An-
dreasen.

Personalets representanter var: Arne Hansen, Ragnar Hornkjøl,
Reidar Bergersen, Einar Linderud.

Varamenn: John Johansen, Hans Sundrønning, Olaf Axelsen.

Varamenn, personalet: William Johnsen, Astrid Haugen.

Arbeiderbladets disponent, Rino Torjussen, møter i styret uten stemmerett.

Arbeiderbladet.

Omsetning:

Omsetningen i årene 1967 og 1968 var henholdsvis kr. 26 441 000.00 og kr. 29 095 000.00. Økningen skyldes for en stor del den alminnelige prisøkning, men også økt opplag og annonsemengde.

Opplag:

Det gjennomsnittlige trykte opplag i 1967 var 80 113 og i 1968 81 048. Netto opplag de samme år ble 70 714 og 71 267. Den generelle kostnadsstigning førte til at abonnementsprisen ble økt til kr. 212.00 fra 1. januar 1968 og til kr. 232.00 pr. år fra 1. oktober 1968. Løssalgssprisen ble hevet til kr. 1.00 pr. eksemplar fra 1. oktober 1968. Som vanlig ble det i samarbeid med Oslo-partiet sendt ut ca. 10 000 aviser til arbeidsplasser under kommunevalget. Det ble også tegnet et betydelig antall nye abonnenter under og etter valget i 1967, som igjen har resultert i at det betalte opplag har økt siden 1966 med 3600 eksemplarer i gjennomsnitt pr. dag.

Stoff- og annonsemengde.

Det samlede sidetall i 1967 og 1968 ble henholdsvis 7188 og 7584 pr. årgang. Sidene fordeler seg slik:

1967: 4739 stoffsider, 2449 annonsesider.

1968: 4993 stoffsider, 2591 annonsesider.

Annonsemengden har økt begge år med henholdsvis 6,4 prosent og 3,9 prosent.

En årgang av Arbeiderbladet veide i 1967 40,4 kg og 42,6 kg i 1968.

Personalet.

Disponent Roar Adler ble ansatt som direktør for Arbeiderbladet og Aktietrykkeriet A/S fra 1. august 1967. Ny disponent i Arbeiderbladet er Rino Torjussen, som begynte stillingen 1. mai 1968. Ved utgangen av 1968 var det ansatt ialt 162 personer, herav 81 i redaksjonen, 11 i distribusjonen og 70 i forretningsavdelingen.

Aktietrykkeriet.

Omsetningen i trykkeriet i 1967 og 1968 var henholdsvis kr. 14 810 905.00 og kr. 15 980 441.00. Etter ordinære avskrivninger på maskiner og bygninger på ca. 1 100 000.00 viste driftsregnskapet begge år et lite overskudd.

Den tekniske utviklingen i den grafiske industri har ført til skjerpet konkurranse. Det vil kreve betydelig midler til modernisering av maskiner og utstyr dersom en skal følge med konkurrentene i årene fremover.

Produksjon.

Første del av 1967 var preget av stagnasjon etter det gode år forut. Det tok seg etter hvert godt opp, og etter ferien i 1967 og gjennom hele 1968 har alle produksjonsavdelinger vært meget godt belagt. Produksjonsutstyret er forbedret i 1968. Det er investert

for kr. 830 000.00 i nytt teknisk utstyr, som har kommet alle avdelinger til gode. Teletype-utstyret er flyttet til Youngstorget for å hjelpe til å dekke satsbehovet til avisene. Det er anskaffet et IBM composer-anlegg for fremstilling av ferdig sats på papir eller film til fotografering for offset. For å hevde oss i konkurransen har man i 1968 arbeidet med planer om ny offsetrotasjon, som kan dekke fagbevegelsens og andre kunders krav til format og fargemuligheter.

Personalet.

Ragnar Dahl ble tilsatt som ny disponent i trykkeriet fra 1. august 1968. Ved utgangen av 1968 var det ansatt 266 personer i bedriften.

Arbeidernes Avholdslandslag.

I løpet av perioden 1967—68 vil Arbeidernes Avholdslandslag trekke fram følgende hovedfelt i virksomheten:

1. Det edruskapspolitiske felt.

Etter vår vurdering var arbeidet med opprettelsen av Statens Edruskapsdirektorat en av de viktigste saker i det edruskapspolitiske felt denne perioden. Arbeiderpartiets regjering la opp til en full samordning av det offentlige edruskapsarbeidet, men det var svært beklagelig at ikke den nåværende regjering kunne følge opp med vedtak ifølge den Stortingsmelding de sjøl sluttet seg til tidligere. Arbeiderpartiets standpunkt var identisk med vårt forslag.

2. Narkotikaspørsmålene.

Tidlig i 1967, ved Landsmøtevedtak, tok AAL opp narkotika-problemene på like linje som alkoholspørsmålene. Vi var den første organisasjon som programfestet dette. En har overfor myndigheter i kommunene og staten pekt på nødvendigheten av en forsterket innsats for å møte narkotikaproblemene.

Emnet har vært behandlet på kurser og konferanser sentralt og av alle våre avdelinger, ofte i samarbeid med andre arbeiderorganisasjoner. Eget opplysningsmaterieell er sendt ut i meget stort antall, og en er på det nåværende tidspunkt i ferd med å samordne opplysningstiltakene med de øvrige ungdomsorganisasjonene innen arbeiderbevegelsen.

3. Det faglige arbeidet.

Edruskapsforholdene i arbeidslivet har i de seinere år bedret seg på mange måter, men det er fortsatt en av våre hovedoppgaver å gi veiledning og informasjon til arbeidsplasskontakter og tillits-

menn. En legger stor vekt på rådgivende samtaler ved besøk på arbeidsplassene. Utgivelsen av opplysningsmaterieil er en viktig sak, og i perioden er det utsendt AKAN-brosjyrene «Narkotika og Narkomani», «Alkoholisme og narkomani — en veiledningsbrosjyre for arbeidslivet», — «Narkotika — en risk for livet», «Edru på jobben og i fritida», og vår avis «Avholds-Arbeideren» med 6 nummer i året.

Sosialkursene.

Vårt viktigste tiltak innenfor den faglige sektor er Sosialkursene. Det arrangeres ett kurs hver høst, men behovet er langt større enn vi økonomisk og arbeidsmessig kan klare å dekke. Deltakerne er faglige tillitsmenn, medlemmer av sosiale nemnder og utvalg og sosiale tjenestemenn.

4. Studiearbeidet.

Avholdslandslaget tok opp i en henvendelse til AOF ønske om å få et eget kurs som kunne dekke og gi grunnskoloring til tillitsmenn innen arbeiderorganisasjonene innenfor den sosiale sektor, samt å kunne gi en rekruttering til sosiale yrker fra arbeiderorganisasjonenes medlemmer.

Folkets Brevskole ga seinere ut «Sosialt grunnkurs», og flere av våre avdelinger har sluttet bra opp om tiltaket.

Det er videre holdt flere konferanser i tilknytning til kurset med deltakere fra fagforeninger og kommunepartier.

Ukekurser.

Det er gjennomført et Ungdomslederkurs hver sommer. I 1967 var det flere deltakere fra lokale AUF-lag i tillegg til våre medlemmer. Sommeren 1968 arrangerte Avholdslandslaget kurs for Sos. Dem. Nykterhetsungdom, med deltakere fra Finland, Sverige og Norge.

Nye kurs.

Høsten 1968 sendte AKAN og Folkets Brevskole ut kurset «Edruskapsvern — alkoholisme og narkomani». Det er fra Avholdslandslaget lagt vekt på å få deltakere fra alle arbeiderorganisasjoner til dette kurset.

5. Deltidsinstruktørordningen.

Siste året har vi som forsøksordning ansatt deltidsinstruktører i noen fylker i landet. Fire instruktører er i arbeid, i Trøndelag, Oppland, Møre og Romsdal og Østfold.

6. Organisasjonsarbeidet forøvrig.

Fra 1. januar 1968 ble den tidligere Arbeidernes Godtemplarorden Verdandi, sluttet sammen med Arbeidernes Avholdslandslag. Dette betyr en styrkelse av arbeidet både utad og innenfor arbeiderbevegelsen. Et sterkere samarbeid med AOF er kommet i stand, og en del av sosialkursene går i samarbeidets regi med AOF som teknisk arrangør.

Nye grupper.

En har de to siste årene dannet flere nye grupper som samarbeider intimt med de lokale arbeiderorganisasjonene om alkohol- og narkotikaproblemene. Dette er gledelig og positivt.

7. Vårt nordiske og internasjonale arbeid.

Samarbeidet i Norden skjer gjennom en komité der hver medlemsorganisasjon har to representanter. Samarbeidet kan av økonomiske grunner ikke omfatte mer enn ungdomslederkurs og en del møtevirksomhet i komitéen.

Helsesentret i Subukia, Kenya.

I samråd med Arbeiderbevegelsens Solidaritetsfond har vår organisasjon påtatt seg oppgaven å samle inn midler til et helsesenter i Subukia i Kenya. Det er sendt henvendelser til landets kommuner og til de fleste fagforeninger og samorganisasjoner om bidrag. Det er laget en egen film — «En norsk ekspertfamilie i Øst-Afrika», som viser forholdene, og som er vist i flere lag og foreninger.

I siste periode har organisasjonene hatt følgende tillitsmenn:

Sentralstyret: Formann, Ragna Karlsen, nestformann, Tor Rønning. Medlemmer: Olav Bratlie, Olav Gjærevoll, Bjarne Eilertsen, Karl Simonsen, Odd Martinsen. Varamenn: Else Kristiansen, Rolf Andersen, Johnny Halvorsen, Haakon Pettersen.

Landsstyret: Østfold, Johan Johansen (vararepr. John Nilsen.). Buskerud, Hans Johansen (vararepr. Reidar Fossum.). Rogaland, Marie Andersen (vararepr. Halvor Sivertsen.). Bergen og Hordaland, Øvind Sandved (vararepr. Gustav Breivik.). Trøndelag, Kjell Johansen (vararepr. Finn Guttvik.). Hedmark — Oppland, Einar Baardseth. Møre og Romsdal, Adolf Andreassen. Nordland, Sverre Fagerli.

Kontoret: Marit Stensrud, Svein Rotmo, Bergliot Gundersen.

Arbeiderbevegelsens Arkiv.

Beretning 1967—68.

Årene 1967—68 var arkivets 58. og 59. driftsår. Arbeidet med ordningen av eldre og nytt tilsendt stoff har fortsatt som før. I tillegg til den vanlig løpende tilveksten fra organisasjoner og andre forbindelser, er det i to-årsperioden mottatt større og mindre samlinger fra i alt 50 forskjellige organisasjoner innen arbeiderbevegelsen. Fra institusjoner og privatpersoner er mottatt 71 større og mindre gaver i form av bøker, tidsskrifter, brosjyrer, fotos, manus og lydbånd. I fotosamlingen er det innlemmet 1260 nye bilder. Arkivet har i to-årsperioden mottatt 124 jubileumsskrifter fra faglige og politiske organisasjoner.

Bytteforbindelsen med arkiver i utlandet har fortsatt.

I to-årsperioden er det innkjøpt 944 skrifter. Mengden av det stoff som er mottatt i perioden utgjør ca. 230 hyllemeter. I arkivets hovedkatalog er i perioden innregistrert 2218 nye og eldre titler og hjelpekatalogen har hatt en nettotilvekst på 647 titler. Stiftelsesregistret er økt med over 200 organisasjoner. Til UB's samkatalog er sendt 539 kort for nye utenlandske bøker og tidsskrifter. 185 bind er bundet inn og det er laget i alt 1021 fotostatkopier.

Av større stoffsamlinger, trykt og utrykt, som er ordnet i 1967—68 nevner vi her stoff fra DNA, AUF, Norsk Hotell- og Restaurant-Arbeider-Forbund, Norsk Jernbaneforbund, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, Norsk Skotøyarbeiderforbund, flere arbeiderorganisasjoner i Buskerud og en rekke personlige arkiv.

Arkivets årlige tilvekstliste «Aktuelle bøker og skrifter», er sendt til et større antall organisasjoner. Det er utarbeidet flere mindre bibliografiske lister og laget personregister til en del bøker. Det har vært 5 utstillinger på lesesalen i perioden og 5 større omvisninger i arkivet. Besøket på lesesalen i disse to årene har vært tilsammen 3800. I to-årsperioden er 1603 skrifter, 191 fotos, 7 faner og 6 lydbånd lånt ut fra arkivet. Hertil kommer utlånet på lesesalen. Et stort antall personer og organisasjoner har fått spørsmål — vesentlig vedrørende påtenkte jubileumsskrifter, hovedfagsoppgaver og sær oppgaver i historie — besvart pr. brev eller telefon.

Arkivet har utarbeidet et forslag til et enkelt klassifikasjonssystem som skulle kunne brukes generelt i fagforbundenes biblioteker. Arkivet har også utarbeidet et forslag til ordningsprinsipp for stoff i lokalarkivene.

Arbeidet med å samle stoff og reise lokalarkiver har fortsatt. De lokale arkivutvalgene har vært kontaktet og i 1968 er det etablert arkiver i Kristiansand og Trondheim. Lokalarkivet i Tønsberg har

fortsatt sin virksomhet. Våren 1967 tok Arbeiderbevegelsens Arkiv initiativet til samarbeid med det offentlige arkivvesen for å få red-det lokalt arkivstoff. Flere kontaktmøter er blitt holdt og det arbeides videre med spørsmålet.

Det har fortsatt kommet stoff om Arbeiderbevegelsens Arkiv i fagblad, aviser og tidsskrifter. Som før er det blitt orientert om arkivet i forskjellige foreninger og institusjoner. Fra august 1967 er arkivet medlem av Commission internationale d'histoire des mouvements sociaux et des structures sociales. Arkivaren har deltatt i to konferanser om forskningsproblemer i arbeiderbevegelsens historie, arrangert av Arbeitsgemeinschaft für Geschichte der Arbeiterbewegung i Østerrike. Etter innbydelse fra den vesttyske UNESCO-kommisjonen deltok han våren 1968 i et symposium over temaet «Karl Marx heute». Arrangementet foregikk i byen Trier i samband med 150-årsdagen for Karl Marx's fødsel. Våren 1967 deltok han ellers på en konferanse om arkivarbeid som Arbetarrörelsens Arkiv i Stockholm arrangerte på Runö. Arbetarrörelsens Arkiv sto høsten 1968 som innbyder til en nordisk arkivkonferanse, der tre av personalet i det nordiske arkivet møtte.

Tilsiget av studenter som søker arkivet for stoff til sine spesialarbeider, har fortsatt. Særlig mange er i det siste året kommet fra Universitetet i Bergen. Også i denne perioden har arkivaren vært sensor og hatt undervisning i sosialhistorie og i politisk historie ved Universitetet i Oslo.

Tilsynet med biblioteket på Sørmarka har fortsatt. Ca. 500 bind nedslitt og foreldet litteratur er plassert i magasin. Tilveksten har i perioden vært 458 bind, utlånt 1380 — lesesalslån ikke medregnet. Tre større omvisninger med innføring i bruk av biblioteket er blitt holdt for elevene. Høsten 1968 ble det arrangert en større bokutstilling på bibliotekets lesesal. Bortsett fra ca. 2 ukers konsentrert arbeid høsten 1967, har bibliotekaren vært på Sørmarka 1 dag i uka.

Styret: Henrik Hjartøy, formann, Paul Engstad sen., nestformann, Thor Andreassen og Oscar Olsen, alle fra LO. Aksel Zachariassen, Edvard Bull og Olav Nordskog fra DNA. Det er holdt 6 styremøter.

Personalet: Arkivar Arne Kokkvoll, bibliotekar Mirjam Håndlykken, arkivassistentene Gunhild Wang og Kåre Auale.

